

ROMÂNIA
CONSILIUL DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI PRIVIND
DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI
Autoritate autonomă sub control Parlamentar

Str. Nerva Traian nr. 3, sector 3, București; tel. +40 21 371 27 66; fax +40 21 371 27 58;
e-mail: secretariat@consiliuldemonitorizare.ro; web: www.consiliuldemonitorizare.ro

RAPORT
de activitate pentru anul 2024

BUCUREȘTI

2025

ROMÂNIA
CONSILIUL DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI PRIVIND
DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI
 Autoritate autonomă sub control Parlamentar

Str. Nerva Traian nr. 3, sector 3, București; tel. +40 21 371 27 66; fax +40 21 371 27 58;
 e-mail: secretariat@consiliuldemonitorizare.ro; web: www.consiliuldemonitorizare.ro

NR. 915 / 09.04.2025

CĂTRE

Biroul Permanent al Senatului
Parlamentul României

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (8) din Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare, vă înaintăm alăturat **Raportul de activitate pe anul 2024**, cu rugămintea de a fi avizat în ședința Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități și aprobat de plenul Senatului.

Va rog să primiți asigurarea înaltei mele considerații.

Emanuel-Gabriel BOTNARIU

CUPRINS

<u>CUVÂNT ÎNAINTE.....</u>	<u>4</u>
<u>CAPITOLUL I. OBIECTIVELE ȘI PRIORITĂȚILE CONSILIULUI</u>	<u>6</u>
<u>SECȚIUNEA 1 SCOPUL ȘI ATRIBUȚIILE INSTITUȚIEI</u>	<u>6</u>
<u>SECȚIUNEA 2 OBIECTIVELE INSTITUȚIEI</u>	<u>8</u>
<u>SECȚIUNEA A 3-A PRIORITĂȚI PENTRU PERIOADA DE RAPORTARE</u>	<u>10</u>
<u>CAPITOLUL II - ACTIVITATEA DE MONITORIZARE.....</u>	<u>17</u>
SECȚIUNEA 1	17
1.1. VIZITELE DE MONITORIZARE.....	17
1.2. SITUAȚIA RESPECTĂRII DREPTURILOR	28
SECȚIUNEA 2	86
<i>VIZITE DE MONITORIZARE ÎN URMA AUTOSESIZĂRII CONSILIULUI DE MONITORIZARE</i>	<i>86</i>
SECȚIUNEA 3	87
<i>VIZITE DE MONITORIZARE ÎN URMA PETIȚIILOR PRIMITE LA CONSILIUL DE MONITORIZARE</i>	<i>87</i>
SECȚIUNEA 4	90
<i>REORGANIZAREA CENTRELOR REZIDENȚIALE PENTRU PERSOANE ADULTE ȘI PENTRU COPII CU DIZABILITĂȚI ...</i>	<i>90</i>
SECȚIUNEA 5	94
<i>SITUAȚIA DECESELOR</i>	<i>94</i>
SECȚIUNEA 6	104
PUNCTELE DE CONTACT	104
<u>CAPITOLUL III. RESURSE UMANE, MATERIALE, BUGETARE ȘI ACHIZIȚII PUBLICE</u>	<u>105</u>
<u>SECȚIUNEA 1 RESURSE UMANE</u>	<u>105</u>
<u>SECȚIUNEA A 2-A RESURSE MATERIALE ȘI BUGETARE</u>	<u>110</u>
<u>SECȚIUNEA A 3-A ACHIZIȚII PUBLICE.....</u>	<u>115</u>
<u>CAPITOLUL IV - COMPARTIMENTUL JURIDIC</u>	<u>122</u>
<u>CAPITOLUL V - PROPUNERI ȘI CONCLUZII.....</u>	<u>125</u>

CUVÂNT ÎNAINTE

Este o mare onoare pentru noi să prezentăm acest raport de activitate care reflectă eforturile și realizările noastre în domeniul promovării și protejării drepturilor persoanelor cu dizabilități instituționalizate.

Misiunea noastră principală este de a asigura că fiecare persoană cu dizabilități instituționalizată beneficiază de un trai demn și respectuos, în conformitate cu standardele internaționale și naționale privind drepturile omului.

În conformitate cu mandatul nostru, ne-am dedicat misiunii de a asigura respectarea și îmbunătățirea calității vieții precum și asupra nevoilor și drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Pe parcursul anului 2024, am continuat să monitorizăm și să evaluăm drepturile persoanelor cu dizabilități, cum ar fi condițiile de viață, accesul la sănătate, abilitare și reabilitare, educație, justiție, muncă și încadrarea în muncă, viață independentă și integrare în comunitate a persoanelor instituționalizate. De asemenea s-a pus accent și pe prevenirea abuzurilor și discriminării. Activitățile noastre s-au concentrat pe identificarea și soluționarea eventualelor încălcări ale drepturilor acestor persoane vulnerabile, oferindu-le sprijin prin recomandări adresate instituțiilor de protecție socială și verificarea implementării recomandărilor.

Acest raport documentează activitățile desfășurate, provocările întâmpinate, precum și rezultatele obținute în urma eforturilor noastre de a asigura un mediu sigur și echitabil pentru persoanele cu dizabilități instituționalizate. Este o mărturie a angajamentului nostru față de implementarea efectivă a Convenției Organizației Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

Și în acest an Consiliul de monitorizare, pe parcursul vizitelor de monitorizare, a găsit o Românie a extremelor: centre în care beneficiarii își cunosc foarte bine drepturile, au făcut pași importanți spre reintegrarea în comunitate și centre în care persoanele cu dizabilități erau uitate în pat, ale căror nevoi erau complet ignorate și unde mai toate drepturile erau încălcate.

De asemenea, prin intermediul acestui raport, dorim să subliniem importanța unei colaborări continue și eficiente între toate părțile implicate în procesul de protecție a drepturilor acestora - autorități publice, organizații nonguvernamentale, și, nu în ultimul rând, comunitățile locale.

Privim acest raport nu doar ca pe un instrument de transparență, ci și ca pe o invitație pentru toți cei implicați să conlucreze în vederea creării unui cadru mai bun și mai sigur pentru persoanele cu dizabilități. În acest sens, suntem hotărâți să continuăm să îmbunătățim activitățile instituției noastre, să identificăm noi soluții care să protejeze și să susțină drepturile acestora în fiecare zi.

De asemenea, ne angajăm să rămânem dedicați în promovarea și protejarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități, printr-o monitorizare constantă și prin dezvoltarea unor strategii eficiente, în colaborare cu toți partenerii noștri.

Numai împreună putem învinge toate obstacolele și barierele vieții!

CAPITOLUL I. OBIECTIVELE ȘI PRIORITĂȚILE CONSILIULUI

Secțiunea 1 Scopul și atribuțiile instituției

Consiliul de monitorizare este o autoritate administrativă autonomă cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar, cu sediul în București, înființată prin Legea 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD) publicată în Monitorul Oficial, partea I, nr. 48/21.01.2016. Potrivit legii de înființare, scopul Consiliului de monitorizare este de a promova, proteja și monitoriza implementarea CDPD ratificată de România și intrată în vigoare în 2010.

În vederea realizării acestui scop, Consiliul de monitorizare examinează în mod regulat respectarea și exercitarea drepturilor persoanelor cu dizabilități aflate în facilități de tip rezidențial publice sau private, destinate să servească persoanelor cu dizabilități, precum și spitale și secții de psihiatrie. Prin drepturi ale persoanelor cu dizabilități se înțelege drepturile patrimoniale și nepatrimoniale garantate acestor persoane prin Convenție și prin legi speciale.

Consiliul de monitorizare este condus de un președinte și un vicepreședinte, numiți de Senat cu avizul Comisiei pentru Drepturile Omului, Culte și Minorități a Senatului României, la propunerea organizațiilor neguvernamentale care desfășoară programe de apărare a drepturilor persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor neguvernamentale care reprezintă persoanele cu dizabilități. Art.5 alin (1) din Legea 8/2016.

Principiile care stau la baza funcționării Consiliului de monitorizare sunt Principiul Legalității, Principiul Respectării demnității persoanelor, Principiul Nediscriminării, Principiul Egalității de șanse, Principiul Independenței funcționale și a personalului, Principiul Imparțialității, Principiul Obiectivității.

Potrivit atribuțiilor pe care le are, Consiliului de monitorizare:

- examinează în mod regulat respectarea exercitării drepturilor persoanelor cu dizabilități în cadrul instituțiilor supuse monitorizării;
- face recomandări cu privire la respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități aflate în instituțiile supuse monitorizării;
- monitorizează implementarea recomandărilor de către entitățile publice sau private care au atribuții în acest sens;

- verifică legalitatea prezenței persoanelor cu dizabilități în instituțiile supuse monitorizării;
- sesizează de îndată organele judiciare competente ori de câte ori există indicii că încălcarea drepturilor persoanelor cu dizabilități a fost făcută prin fapte de natură penală;
- poate face plângere, dacă este cazul, împotriva soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată;
- sesizează autoritatea competentă legal să dispună sancțiuni disciplinare sau contravenționale, în cazurile de încălcare a drepturilor persoanelor cu dizabilități;
- sesizează autoritatea competentă legal să suspende, să retragă și să anuleze acreditarea instituțiilor supuse monitorizării, în cazurile de încălcare a drepturilor persoanelor cu dizabilități;
- analizează notificările de deces pe care instituțiile supuse monitorizării le transmit conform art. 13 din Legea nr. 8/2016;
- implică persoanele cu dizabilități, organizațiile care le reprezintă și societatea civilă în activitatea de monitorizare;
- colaborează cu instituția Avocatul Poporului, ca autoritate națională desemnată pentru prevenirea torturii și tratamentelor inumane sau degradante;
- colaborează cu Punctele de contact în scopul îndeplinirii de către acestea a rolului care le revine prin Convenție și prin prezenta lege.

Prin vizite de monitorizare inopinate realizate de echipe formate din inspectori de monitorizare și experți independenți, prin raportarea în timp real a deceselor survenite în centre și prin reprezentarea în instanță a persoanelor cu dizabilități instituționalizate, Consiliul de monitorizare reprezintă o garanție în plus privind respectarea drepturilor omului în România.

Secțiunea 2 Obiectivele instituției

Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD) reprezintă un cadru global important care promovează incluziunea și respectul pentru diversitate.

Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (CDPD) s-a născut din nevoia de a răspunde discriminării și excluziunii pe care persoanele cu dizabilități o întâmpinau, de-a lungul decadelor. Deși în multe părți ale lumii au existat progrese semnificative în domeniul drepturilor omului, persoanele cu dizabilități rămâneau adesea marginalizate, excluse din viața socială, economică și politică, iar drepturile lor fundamentale nu erau respectate în mod adecvat.

De-a lungul istoriei, în majoritatea culturilor antice, persoanele cu dizabilități erau adesea privite cu teamă, dispreț sau chiar cu un anumit tip de mitizare. Uneori, dizabilitățile erau asociate cu superstiții sau considerații religioase. Secolul XIX a fost marcat de începuturile sistemului medical modern, iar dizabilitatea a început să fie tratată mai mult dintr-o perspectivă medicală decât dintr-una religioasă sau morală. Au apărut spitale, azile și instituții pentru persoanele cu dizabilități, iar tratamentele pentru diverse dizabilități au început să fie mai standardizate. Totuși, mulți dintre cei cu dizabilități rămâneau izolați de restul societății, iar instituțiile de acest tip nu favorizau integrarea socială, ci doar izolarea și „măsurile de control”.

La începutul secolului XX, au început să apară mișcări de advocacy pentru persoanele cu dizabilități. Organizațiile caritabile și ale persoanelor cu dizabilități au început să apere drepturile acestora și să promoveze educația și integrarea lor în societate.

După Al Doilea Război Mondial, în special în perioada postbelică, percepția și tratamentul persoanelor cu dizabilități au început să se schimbe radical, pe măsură ce au fost adoptate convenții internaționale și legislație care protejau drepturile acestora. În ceea ce privește reabilitarea și integrarea persoanelor cu dizabilități s-au dezvoltat programe de reabilitare, iar din ce în ce mai multe persoane cu dizabilități au avut acces la educație și locuri de muncă. De asemenea, s-au pus bazele unor instituții și organizații care militează pentru drepturile persoanelor cu dizabilități și pentru eliminarea barierelor fizice și sociale. **Declarația Universală a**

Drepturilor Omului (1948) și Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (2006) au avut un impact major, subliniind importanța respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități și promovând incluziunea și egalitatea de șanse.

La începutul secolului XXI, mulți oameni cu dizabilități au început să fie văzuți ca membri activi ai societății, iar integrarea în educație, muncă și viața socială a devenit normă. Programele de educație incluzivă și accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități fizice au fost în mod activ promovate.

CDPD marchează o trecere de la o înțelegere a dizabilității ca o problemă a persoanei, la una bazată pe drepturile omului: toate persoanele cu dizabilități au aceleași drepturi ca orice altă persoană, exercitarea acestor drepturi necesitând modificări legislative, elaborare și implementare de noi politici și acțiuni de conștientizare.

Conform principiilor CDPD afirmate și de Legea 8/2016, dizabilitatea este un concept în evoluție, iar acest lucru rezultă din interacțiunea dintre persoanele cu deficiențe și barierele de atitudine și de mediu care împiedică participarea lor deplină și eficientă în societate în condiții de egalitate cu ceilalți.

Scopurile și direcțiile de acțiune pe care instituția noastră le urmărește pentru a - și îndeplini misiunea sunt, fără a se limita la acestea:

- 1. Asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități** - intensificarea monitorizării instituțiilor care găzduiesc persoane cu dizabilități și protejarea drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale ale persoanelor cu dizabilități, conform convențiilor internaționale
- 2. Integrarea și incluziunea persoanelor cu dizabilități în toate domeniile vieții sociale** - Facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități la educație, ocupare, cultură, sport și viața comunității, pentru a le sprijini integrarea completă și activă.
- 3. Îmbunătățirea accesibilității fizice și informaționale**, astfel încât persoanele cu dizabilități să poată participa în mod egal la toate aspectele vieții.

4. **Asigurarea accesului egal la servicii de sănătate și reabilitare** la un sistem de sănătate care să răspundă nevoilor speciale ale persoanelor cu dizabilități, inclusiv prin servicii de reabilitare, terapie și suport medical.
5. **Identificarea unui mediu de muncă incluziv pentru persoanele cu dizabilități.** Facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități pe piața muncii și încurajarea angajatorilor să adopte practici incluzive care să asigure condiții de muncă adaptate nevoilor lor.
6. **Protejarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități,** inclusiv dreptul la educație, muncă și viață activă în comunitate.
7. **Dezvoltarea de noi parteneriate cu organizații și instituții** care pot oferi suport adițional (ex. ONG-uri, spitale, școli).

Secțiunea a 3-a Priorități pentru perioada de raportare

Comisia de control intern managerial condusă de vicepreședinte a avut o contribuție importantă în sprijinirea ducerii la îndeplinire a obiectivelor specifice din programul președintelui. Prin activitatea sa, a ajutat la conturarea și la distribuirea atribuțiilor pe compartimente în vederea elaborării procedurilor de lucru, a participat activ la discutarea procedurilor și gestionarea fluxului de activități, dar și la eficientizarea comunicării între compartimente prin analiza atribuțiilor specifice și analiza riscurilor.

Prioritățile Consiliului de monitorizare pentru anul 2024 au constat în:

1. **Creșterea numărului de experți independenți** colaboratori ai Consiliului care să facă parte din echipele care monitorizează instituțiile în care locuiesc persoanele cu dizabilități (centre rezidențiale și spitale sau secții de psihiatrie) potrivit Art. 14 al Legii 8/2016. Prezența experților independenți este deosebit de importantă în scopul facilitării participării reprezentanților societății civile la activitatea de monitorizare a asigurării exercitării drepturilor persoanelor cu dizabilități din aceste instituții care, de regulă, funcționează în regim închis departe de ochii publicului, creând astfel condițiile pentru încălcări ale drepturilor omului.

Rolul colaboratorilor externi (experților independenți) în cadrul Consiliului de monitorizare este de a sprijini activitatea de monitorizare a respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități în instituțiile supuse monitorizării.

Una dintre prioritățile Consiliului de monitorizare pentru anul 2024 a fost creșterea numărului de colaboratori externi (experți independenți) care să facă parte din echipele de monitorizare a instituțiilor în care locuiesc persoanele cu dizabilități (centre rezidențiale și spitale sau secții de psihiatrie), potrivit art. 14 din Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Prezența experților independenți este deosebit de importantă pentru facilitarea participării reprezentanților societății civile la activitatea de monitorizare a respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități din aceste instituții, care, de regulă, funcționează în regim închis, departe de ochii publicului, creând astfel condiții propice încălcării drepturilor omului.

În perioada 16.05.2024 - 14.06.2024 a fost organizată o sesiune de selecție a experților independenți. În urma anunțurilor postate pe pagina web a Consiliului și pe pagina de Facebook, s-au înscris 12 persoane. Dintre acestea, au fost selectate 11, care au semnat ulterior un protocol de colaborare cu Consiliul de Monitorizare.

2. Finalizarea implementării sistemului unitar de raportare a deceselor. Încă din 20.02.2023, notificările de deces trimise Consiliului de instituțiile supuse monitorizării în temeiul prevederilor art. 13 alin. (1) din Legea nr. 8/2016, se introduc în sistemul unitar de raportare a deceselor la adresa <https://monitorizare-onu33.ro/>. În vederea facilitării punerii în aplicare a sistemului unitar, Consiliul de monitorizare a creat conturi de utilizator care să permită introducerea datelor în aplicație (atât pentru DGASPC-uri ca furnizori de servicii sociale care coordonează activitatea centrelor rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități, cât și pentru spitale și secții de psihiatrie), a elaborat un ghid de utilizare a aplicației pus la dispoziția utilizatorilor care accesează sistemul unitar (https://monitorizare-onu33.ro/Ghid_Centre.pdf) etc., și a furnizat asistență utilizatorilor în vederea utilizării cu succes a sistemului de raportare. Astfel, în anul 2024 acest sistem unitar de raportare a deceselor s-a implementat cu succes și a contribuit semnificativ la îmbunătățirea raportării deceselor, la întocmirea de statistici, reducerea cheltuielilor asociate cu hârtia, timpul de procesare manuală și resursele umane necesare pentru gestionarea documentelor fizice și oferă metode avansate de

stocare și protecție a datelor, reducând riscul de pierdere, deteriorare sau acces neautorizat. Backup-urile automate asigură păstrarea informațiilor pe termen lung.

3. Promovarea implementării Convenției ONU în politici publice și creșterea gradului de conștientizare în rândul factorilor de decizie și a publicului larg a prevederilor acesteia. În acest scop, Consiliul de monitorizare a inițiat, organizat și participat la o paletă diversă de evenimente, printre care enumerăm:

➤ Între 4-9 martie, președintele Consiliului de monitorizare a participat la **Conferința Națională cu participare Internațională Zilele Medicale și Științifice ale Spitalului Clinic de Psihiatrie “Prof. Dr. Al. Obregia”** organizat la Parlamentul României.

➤ În perioada 15 mai -18 mai, Consiliul de Monitorizare a participat la competiția sportivă internațională rezervată persoanelor cu dizabilități locomotorii **”Cupa Danubius”- ediția cu nr. 31, - ”Depășim limitele împreună?!”** (pescuit sportiv, tir cu arcul, atletism, tenis de masă, power lifting). La competiția sportivă internațională au participat un număr de 130 sportivi paralimpici din: Republica Moldova, Arad, Bacău, Bistrița Năsăud, Brașov, București, Buzău, Brăila, Cluj, Constanța, Iași, Ilfov, Prahova, Neamț, Lugoj, Vrancea, Satu Mare, Turda, Zalău, Sf. Gheorghe și Galați.

➤ În 21 mai 2024 Consiliul de Monitorizare a participat la o dezbatere cu titlul ***Supraviețuirii ororilor instituțiilor de protecție din perioada comunistă: între negare și nevoia unei reparații morale.*** Organizată de Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senat și Comisia de învățământ, la Parlamentul României.

➤ Tot în data de 21 mai președintele Consiliului de monitorizare a participat la o ședință de lucru a Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din Senat, cu scopul de a identifica soluții în beneficiul persoanelor cu dizabilități instituționalizate.

➤ Între 22-25 mai, președintele Consiliului de monitorizare a participat la **Conferința Națională de Psihiatrie ediția a XVI-a,** organizată de Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Jebel. Evenimentul a fost conceput pentru a oferi o viziune profundă asupra muncii și a impactului în comunitate, și o viziune asupra serviciilor și inițiativelor în domeniul sănătății mintale.

➤ În perioada 24-25 mai, Consiliul de Monitorizare a participat la Conferința internațională “Între Legalitate și Moralitate: Dreptate pentru Persoanele cu Dizabilități Mintale” organizată de Centrul de Resurse Juridice la Hotel Novotel.

➤ În data de 6 iunie 2024 a avut loc o întâlnire de lucru cu Direcțiile Generale și Asistență Socială și Protecția Copilului și cu reprezentanți ai AEP privind măsuri luate pentru buna desfășurare a activității de votare în centrele rezidențiale care deservește persoanelor cu dizabilități.

➤ În data de 17 septembrie 2024 președintele Consiliului de monitorizare a participat la *Ziua Mondială a Siguranței Pacienților 2024 organizată la Spitalul Colțea de către ANMCS și care a fost marcată și în acest an pe 17 septembrie având ca temă Îmbunătățirea diagnosticului pentru siguranța pacienților, folosind sloganul „Un diagnostic corect înseamnă siguranță!”*.

➤ În data de 23 septembrie 2024 cu ocazia *Celei de a 2-a reuniune a Comitetului pentru Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene* organizată la Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Consiliului de monitorizare a fost invitat și acceptat cu unanimitate de voturi să facă parte ca membru cu drepturi depline din *Comitetului pentru Carta*.

➤ În data de 24 septembrie 2024 reprezentanți ai Consiliului de monitorizare au participat alături de Reprezentanți ai Guvernului, ai ministerelor și agențiilor guvernamentale, autorități publice cu atribuții în promovarea drepturilor copilului, membri ai Parlamentului, reprezentanți ai organizațiilor internaționale și neguvernamentale, la evenimentul **VIITORUL SE CONSTRUIEȘTE AZI! Sănătatea unei națiuni pleacă de la sănătatea copiilor noștri** organizat de Guvernul României, alături de UNICEF în România. Temele discutate au fost prevenție și educație pentru sănătate - politici de sănătate implementate astăzi pentru copii și adolescenți pentru viitorii ani de viață sănătoși ai adultului, cu accent pe abordarea fenomenului periculos al consumului de droguri în rândul minorilor și măsuri privind sănătatea mintală din Planul de acțiune în domeniul sănătății mintale 2024 - 2029.

➤ Între 26-29 octombrie, președintele Consiliului de monitorizare a participat la Conferința Națională de Psihiatrie Biologică și Psihofarmacologie de la Craiova, organizată de Societatea Română de Psihiatrie Biologică și Psihofarmacologie, unde a discutat aspecte care țin de contenționarea persoanelor cu dizabilități în centrele rezidențiale monitorizate de echipele Consiliului din perspectiva CDPD, precum și

măsurile alternative care pot fi implementate pentru a limita și a elimina, în cele din urmă, aceste practici. Discuția a fost reluată în cadrul evenimentului “Psihiatrie și psihologie medico-legală inter și transdisciplinaritate” din perioada 23-25 noiembrie, organizată de Spitalul Clinic de Psihiatrie Dr. Gheorghe Preda Sibiu, Spitalul Clinic Județean de Urgență Sibiu, Serviciul Județean de Medicină Legală Sibiu și Universitatea Lucian Blaga Sibiu, cu sprijinul Colegilor Medicilor.

➤ În perioada 20-23 noiembrie 2024 în cadrul celei de-a IV-a ediții a Conferinței „Psihiatrie și Psihologie Medico-Legală”, organizată la Facultatea de Medicină din Sibiu, în perioada 20-23 noiembrie 2024, având ca temă principală „Inter și Transdisciplinaritate în Psihiatrie și Psihologie Medico-Legală”, președintele Consiliului de monitorizare și un inspector de monitorizare din cadrul Serviciului de monitorizare au discutat despre *”Provocări și limite în monitorizarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități în conformitate cu Legea nr. 8/2016”*

Principalele aspecte analizate: rolul Consiliului de monitorizare, problemele identificate în centrele rezidențiale și unitățile medicale și limitele în activitatea Consiliului de monitorizare.

Evenimentul a reprezentat o oportunitate importantă pentru explorarea și consolidarea colaborărilor interdisciplinare, atât cu medici psihiatri, cu psihologi, cât și cu specialiști din domeniul juridic.

➤ În perioada 28-29 noiembrie, președintele Consiliului de monitorizare a participat la Ziua Europeană a Persoanelor cu Dizabilități, organizată de Comisia Europe împreună cu Forumul European al Dizabilității care a întrunit mai mult de 400 de decidenți, experți la nivel înalt și reprezentanți ai persoanelor cu dizabilități, cu o largă participare a acestora din urmă. Tema principală a întâlnirii a constituit-o angajarea, viața independentă și transportul, cu un accent special pe accesibilitatea în orașe, care marchează cea de-a 15-a aniversare a Premiului Access City.

➤ Cu ocazia **Zilei Internaționale a Persoanelor cu Dizabilități**, Consiliul de Monitorizare împreună cu Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități a Senatului României au organizat pe 4 decembrie 2024, la Parlament, un eveniment cu tema *„Provocări și limite în respectarea drepturilor și demnității persoanelor cu dizabilități precum și îmbunătățirea continuă a calității vieții în facilitățile rezidențiale și spitale/secții de psihiatrie”*.

Evenimentul a pus în lumină nevoia de acțiuni concrete pentru respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități.

Evenimentul a reunit reprezentanți ai autorităților publice, organizațiilor non-guvernamentale, specialiști în domeniul drepturilor omului și membri ai comunității persoanelor cu dizabilități, pentru a analiza provocările actuale și soluțiile necesare în contextul respectării Convenției ONU.

Ziua internațională a persoanelor cu dizabilități reprezintă un moment de reflecție asupra progreselor realizate, dar și asupra pașilor rămași de făcut pentru a asigura o societate cu adevărat incluzivă. România are responsabilitatea de a implementa integral Convenția ONU și de a crea un mediu în care toate persoanele să poată trăi cu demnitate.

Cu această ocazie Consiliul a făcut un apel către autorități, organizații și publicul larg să contribuie la construirea unei societăți incluzive, în care persoanele cu dizabilități să fie respectate și sprijinite, nu izolate.

4. Elaborarea unei noi proceduri digitalizate de monitorizare, care permite, pentru prima dată de la înființarea Consiliului, monitorizarea exercitării drepturilor prevăzute de CDPD atât în centrele rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități, cât și în spitalele și secțiile de psihiatrie, acoperind indicatori atât comuni, cât și specifici fiecărui tip de instituție. Scopul este de a eficientiza activitatea de monitorizare, de a o alinia cu indicatorii de monitorizare din prisma CDPD, de a facilita o mai bună colectare de date cantitative și calitative privind situația respectării drepturilor în instituțiile monitorizate și de a transforma și moderniza modul în care instituția funcționează.

Noua procedură digitalizată asigură principalele obiective și beneficii ale digitalizării, cum ar fi:

a) **Eficiență și rapiditate:** Automatizarea proceselor reduce timpul necesar pentru finalizarea raportului de vizită. Fluxurile de informații devin mai rapide și mai precise, reducând timpul de redactare a raportului de vizită;

b) **Accesibilitate și inclusivitate:** Procedura digitalizată pot fi accesate de oriunde și oricând, eliminând barierele geografice și oferind oportunități egale pentru toți utilizatorii. Informațiile devin mai ușor de utilizat, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, prin intermediul unor interfețe adaptate;

c) Reducerea costurilor: Digitalizarea reduce cheltuielile asociate cu hârtia, timpul de procesare manuală și resursele umane necesare pentru gestionarea documentelor fizice. Resursele economisite pot fi redirecționate către alte proiecte sau îmbunătățiri ale serviciilor;

d) Sistemele digitale oferă metode avansate de stocare și protecție a datelor, reducând riscul de pierdere, deteriorare sau acces neautorizat. Backup-urile automate asigură păstrarea informațiilor pe termen lung.

e) Îmbunătățirea experienței utilizatorilor: Procedurile digitalizate sunt, de obicei, mai ușor de înțeles și de utilizat, oferind o experiență mai plăcută și mai puțin birocratică.

f) Sustenabilitate: Reducerea utilizării hârtiei și a resurselor fizice contribuie la protejarea mediului și la promovarea unor practici durabile.

g) Conformitate și standardizare: Digitalizarea asigură respectarea standardelor și reglementărilor, reducând riscul de erori umane sau nereguli. Procesele devin mai consistente și mai ușor de gestionat.

5. Consolidarea colaborării cu organizațiile societății civile în scopul facilitării accesului acestora în instituțiile supuse monitorizării și a monitorizării drepturilor persoanelor cu dizabilități. Consiliul de monitorizare a continuat colaborarea cu Centrul de Resurse Juridice conform protocolului nr. 1970/26.09.2022, prin întâlniri, discuții și corespondență privind situații de încălcări ale drepturilor în centrele rezidențiale destinate persoanelor cu dizabilități, vizitele de monitorizare efectuate, eficientizarea procesului de raportare a deceselor conform Art. 13 al Legii 8/2016, facilitarea accesului la formare continuă a inspectorilor de monitorizare din cadrul Consiliului, procesul de dezinstituționalizare precum și bariere și oportunități în procesul de implementare a CDPD.

6. Organizarea de întâlniri cu reprezentanții ANPDCA, ANPIS ȘI ANPPDP în calitate de mecanism de coordonare în vederea identificării gradului de implementare a CDPD la nivel național. Întâlnirile s-au desfășurat lunar, inițiate de reprezentanții Consiliului de monitorizare, au avut loc pe rând la sediul fiecărei instituții implicate: Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor

cu Dizabilități (ANPDPD), Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA) și Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială (ANPIS) și Consiliul de monitorizare. În cadrul acestor întâlniri s-au analizat și evaluat respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități în centrele monitorizate, pe baza constatărilor raportate de inspectorii de monitorizare în urma vizitelor efectuate.

Printre aspectele discutate și evaluate se numără:

- conțenționarea fizică și chimică, precum și izolarea rezidenților, măsuri evidențiate în registrele de conțenționare, care indică aplicarea unor astfel de practici în instituții;
- depășirea capacității maxime în unele centre;
- stadiul de organizare a comitetelor pentru accelerarea procesului de dezinstituționalizare;
- actualizarea informațiilor privind punctele de contact desemnate de ministere și retransmiterea solicitărilor către instituțiile care nu au răspuns;
- necesitatea unui plan de urgență realist și adaptat;
- actualizarea și acuratețea registrului de servicii sociale licențiate;
- centrele fără licență de funcționare;
- centrele pentru copii programate pentru închidere până la sfârșitul anului 2025;
- centrele pentru adulți aflate în proces de restructurare;
- nereguli în gestionarea banilor de nevoi personale și în capitalizarea banilor din alocațiile de stat.

7. Constituirea unui grup de lucru la nivelul Consiliului de monitorizare pentru a analiza dificultățile instituționale care nu permit desfășurarea activității de monitorizare în bune condiții și modul în care remedierea acestora poate fi transpus într-o viitoare modificare legislativă a Legii 8/2016.

CAPITOLUL II - ACTIVITATEA DE MONITORIZARE

Secțiunea 1

1.1. Vizitele de monitorizare

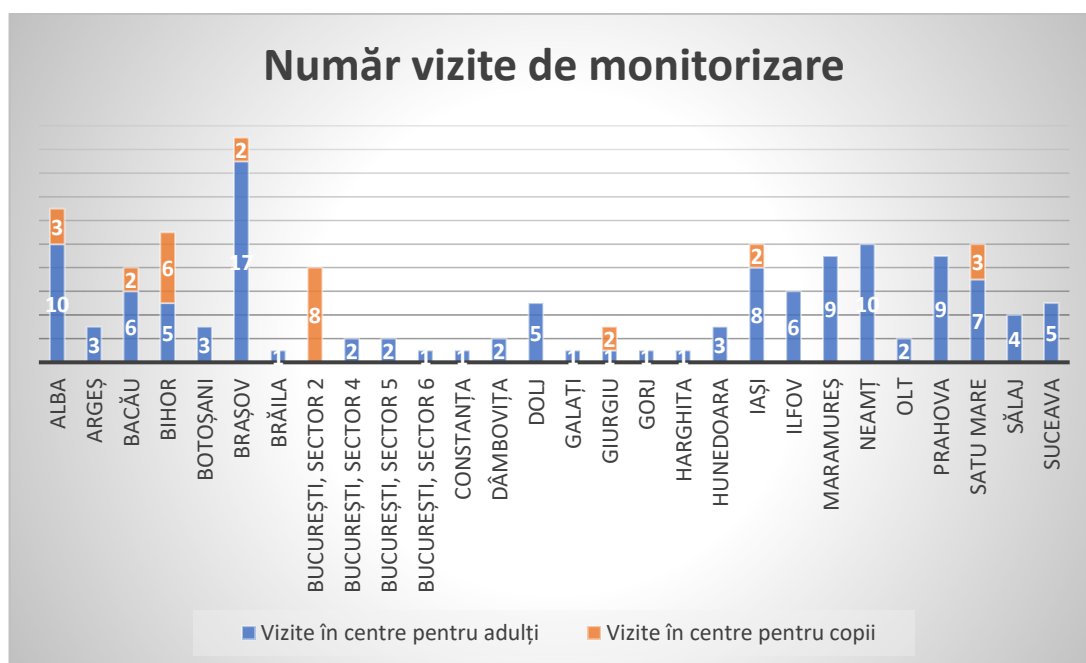
Activitatea de monitorizare pentru anul 2024, desfășurată în conformitate cu prevederile Legii nr. 8/2016, cu modificările și completările ulterioare, a fost realizată pe baza Programului anual al vizitelor de monitorizare pentru anul 2024 nr. 2957/14.11.2023.

În perioada 15 ianuarie - 16 decembrie 2024, echipele de vizitare ale Consiliului de Monitorizare au efectuat 153 de vizite de monitorizare în 28 de județe.

Majoritatea acestor vizite s-au desfășurat în centre rezidențiale publice și private destinate persoanelor cu dizabilități, inclusiv Centre de Îngrijire și Asistență, Centre de Recuperare și Reabilitare, Centre pentru Viață Independentă, Locuințe minim/maxim Protejate, Centre de plasament pentru copiii cu dizabilități și Căsuțe de Tip Familiar. De asemenea, au fost realizate nouă vizite în spitale de psihiatrie.

Pe parcursul anului 2024, un număr de 21 dintre cele 153 de instituții au fost vizitate de două ori (vizite de tip follow-up), având ca obiectiv evaluarea implementării recomandărilor formulate în urma vizitelor anterioare, în special în unitățile unde au fost constatate încălcări grave ale drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Totodată, au fost efectuate cinci vizite în instituții monitorizate în anii precedenți, identificate ca având probleme deosebit de grave privind condițiile de locuire, administrarea resurselor financiare ale beneficiarilor, furnizarea serviciilor medicale sau alte aspecte referitoare la respectarea drepturilor acestora.

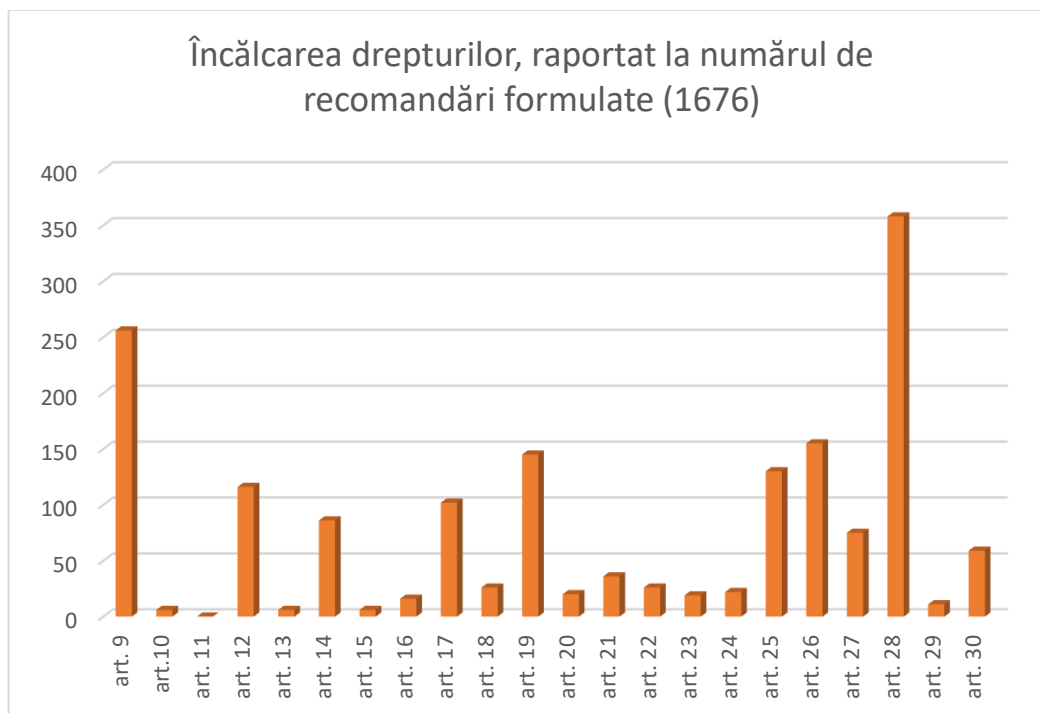
Grafic - Număr vizite de monitorizare în anul 2024

În cadrul vizitelor de monitorizare efectuate, echipele de vizitare au identificat 1.279 de încălcări ale drepturilor persoanelor cu dizabilități din instituțiile vizitate și au formulat 1.676 de recomandări pentru remedierea fiecărei nereguli constatate. Aceste încălcări au fost analizate în raport cu drepturile fundamentale prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități (denumită în continuare „CDPD”):

- Art. 9 - Accesibilitate
- Art. 10 - Dreptul la viață
- Art. 11 - Situații de risc și urgențe umanitare
- Art. 12 - Recunoaștere egală în fața legii
- Art. 13 - Accesul la justiție
- Art. 14 - Libertatea și siguranța persoanei
- Art. 15 - Interzicerea torturii și a tratamentelor crude, inumane sau degradante
- Art. 16 - Protecția împotriva exploatării, violenței și abuzului
- Art. 17 - Protejarea integrității persoanei
- Art. 18 - Libertatea de mișcare și cetățenia
- Art. 19 - Viață independentă și integrare în comunitate
- Art. 20 - Mobilitatea personală
- Art. 21 - Libertatea de expresie, opinie și acces la informație
- Art. 22 - Dreptul la viață privată
- Art. 23 - Respectul pentru cămin și familie
- Art. 24 - Educația
- Art. 25 - Sănătatea
- Art. 26 - Abilitare și reabilitare
- Art. 27 - Dreptul la muncă și încadrare în muncă
- Art. 28 - Standarde de viață și protecție socială adecvate
- Art. 29 - Participarea la viața politică și publică
- Art. 30 - Participarea la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport

Analiza rapoartelor de vizită relevă faptul că dreptul cel mai frecvent încălcat a fost dreptul la Standarde de viață și protecție socială adecvate (art. 28 CDPD), reprezentând 21,26% din totalul încălcărilor. Acesta este urmat de dreptul la

Accesibilitate (art. 9 CDPD), care a fost încălcat în 15,27% din cazuri, conform reprezentării grafice de mai jos.

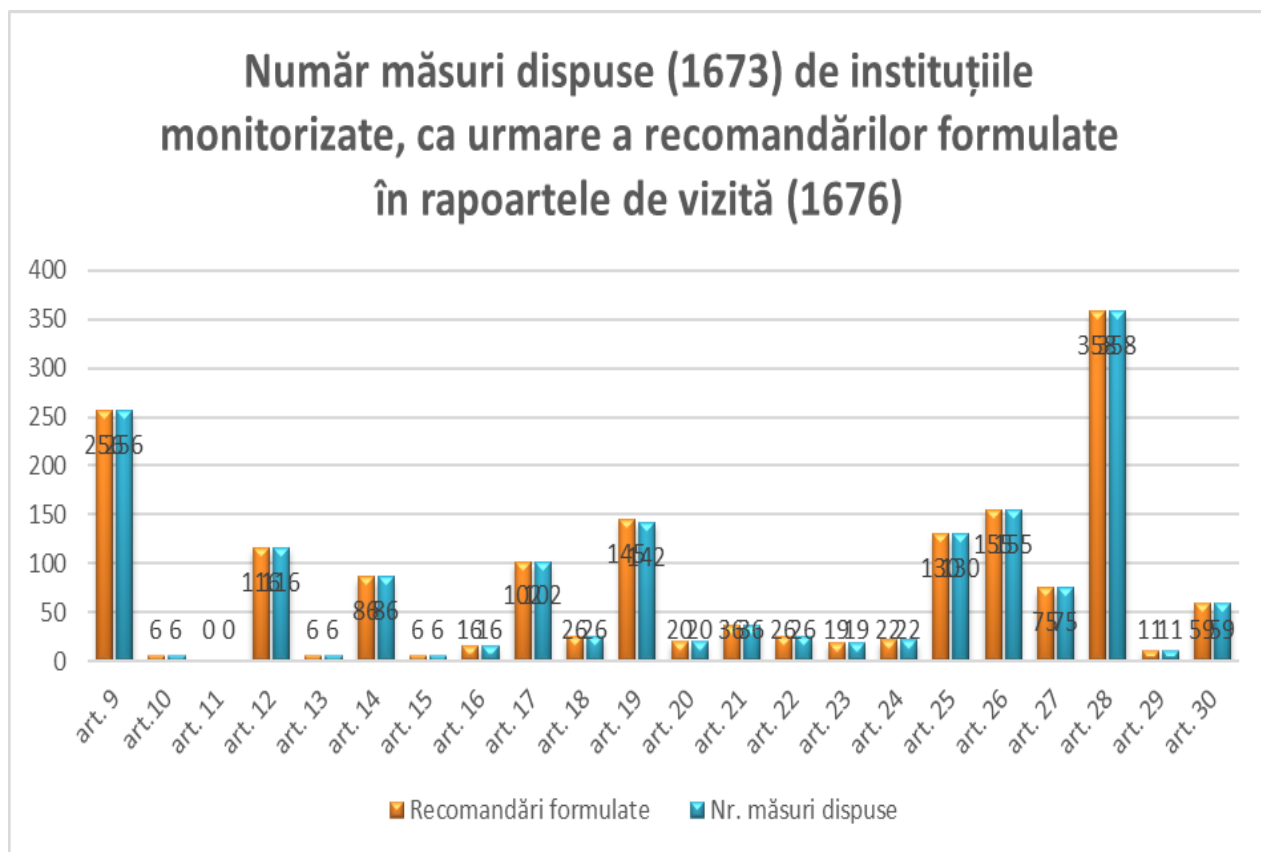

Grafic - Încălcarea drepturilor, raportat la numărul de recomandări

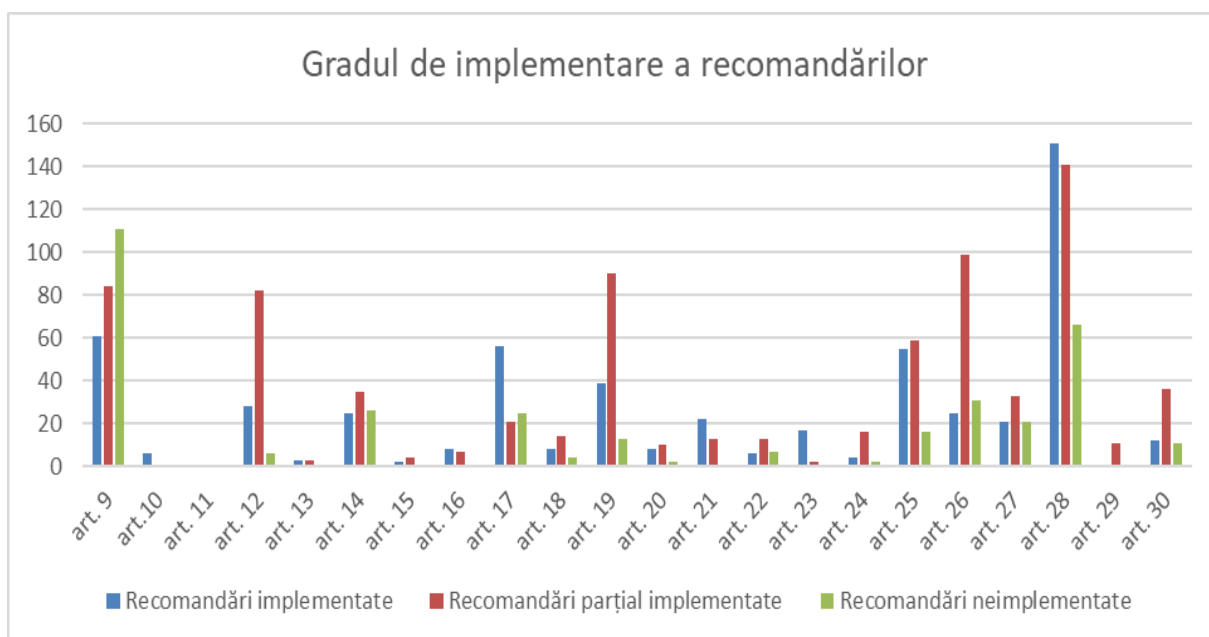
Pentru implementarea celor 1.676 de recomandări formulate de echipele de vizitare, instituțiile monitorizate au adoptat 1.673 de măsuri în vederea aplicării acestora. Analiza răspunsurilor motivate transmise de instituțiile vizitate cu privire la măsurile dispuse evidențiază următoarea situație:

- 557 de recomandări (33,29%) au fost implementate integral;
- 773 de recomandări (46,20%) au fost parțial implementate;
- 343 de recomandări (20,50%) nu au fost implementate.

Situația detaliată privind recomandările formulate și măsurile adoptate este ilustrată în cele două grafice de mai jos.

Grafic - Măsuri dispuse de instituțiile supuse monitorizării ca urmare a recomandărilor formulate în rapoartele de monitorizare

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor

Atât pe teren, în timpul vizitelor de monitorizare, cât și ulterior, după finalizarea raportului de monitorizare, atunci când inspectorii au constatat încălcări grave ale drepturilor persoanelor din instituțiile vizitate. În consecință, aceștia au sesizat autoritățile competente, abilitate legal să dispună sancțiuni disciplinare sau contravenționale ori să suspende, să retragă sau să anuleze acreditarea instituțiilor supuse monitorizării, în temeiul art. 4 lit. e) din Legea nr. 8/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, au fost sesizate următoarele instituții:

- Consiliile Județene;
- Agenția Națională pentru Protecția Consumatorului;
- Autoritatea Națională Sanitar-Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, precum și Direcțiile Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor județene;
- Ministerul Sănătății și Direcțiile de Sănătate Publică județene;
- Ministerul Muncii și Solidarității Sociale;
- Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități;
- Agențiile Județene și Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială;
- Inspectoratele Teritoriale de Muncă;
- Inspectoratele Județene de Poliție.

Fiecare raport de monitorizare a fost transmis **Consiliului Județean** din județul unde a fost efectuată vizita, pentru informare asupra modului în care sunt respectate sau încălcate drepturile beneficiarilor din instituțiile monitorizate, aflate în subordinea fiecărui Consiliu Județean.

Ca urmare a sesizărilor transmise de inspectorii de monitorizare, autoritățile competente au dispus următoarele măsuri:

 Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială (AJPIS), în urma controalelor efectuate pentru verificarea neregulilor, au stabilit măsuri și termene pentru remedierea deficiențelor constatate și au sancționat contravențional, cu amendă, instituțiile controlate, întrucât s-au confirmat încălcări ale drepturilor beneficiarilor. Cele mai multe măsuri au vizat constatarea neregulilor și impunerea unor soluții pentru remedierea acestora.

Au existat și cazuri în care AJPIS a aplicat sancțiuni contravenționale pentru lipsa licenței de funcționare sau pentru neîndeplinirea măsurilor dispuse la vizitele anterioare. Printre instituțiile sancționate se numără:

- Centrul de Abilitare și Reabilitare „Vălenii de Munte”, județ Prahova;
- Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „Colibri”, județ Neamț;
- Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „Bozieni”, județ Neamț;
- Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică „Artemia”, județ Constanța.
- Casa de Tip Familial „Gabriela” și Casa de Tip Familial „Bogdan” din cadrul Centrului de Servicii Sociale „Alexandra” Onești, județ Bacău.

Furnizorii de servicii sociale ai DGASPC au fost sancționați cu amenzi contravenționale cuprinse între 5.000 și 20.000 de lei.

Exemple relevante care evidențiază gravitatea neregulilor constatate sunt:

→ La Unitatea Rezidențială de Tip Familial pentru Copilul cu Dizabilități situată în Aleea Cislău, ce aparține DGASPC Sector 2, București, unde erau instituționalizați șase copii, echipa de vizită a Consiliului de monitorizare a formulat 51 de recomandări pentru remedierea problemelor constatate în instituție, din care cele mai grave sunt: lipsa autorizației ISU, lipsa accesibilizării, nereguli în cheltuirea banilor copiilor (achiziții nejustificate, lipsa bonurilor fiscale), stingătoare expirate și trusă medicală incompletă, frigider nefuncțional, neoane defecte, lipsa materialelor igienico-sanitare și a unui stoc minim de alimente și apă. Agenția pentru Plăți și Inspecție Socială a Municipiului București a verificat fiecare dintre recomandările formulate, a lăsat 18 măsuri și a aplicat o amendă de 10.000 lei.

→ la Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități ”Colibri” din județul Neamț echipa de monitorizare a identificat: săli de mese și mobilier murdar, miros pestilențial în majoritatea dormitoarelor, muște și alte insecte prezente în toate spațiile, saltele și perne murdare, degradate și îmbibate cu urină, lenjerii și cuverturi murdare, podelele murdare și neigienizate corespunzător, mopuri folosite pentru curățenie foarte degradate, deși existau

mopuri noi în magazine, grupuri sanitare murdare, în unele nu curgea apă caldă la chiuvete și dușuri, dormitoare supraaglomerate, capacitatea centrului era depășită cu 18 beneficiari, spațiul alocat fiecărui beneficiar nu respecta normele legale, mobilier degradat, dulapuri, noptiere, scaune și uși deteriorate sau murdare, calorifere deteriorate, lipsa hainelor personale ale beneficiarilor, probleme privind climatizarea și confortul termic. Toate aceste nereguli constatate de echipa de monitorizare au fost confirmate și de Agenția Județeană de Plăți a județului Neamț care a sancționat instituția cu amendă de 5000 lei pentru lipsa licenței de funcționare și cu 5000 lei pentru nerespectarea măsurilor impuse la controlul anterior când erau încălcate standardele minime de calitate.

→ În Casa de Tip Familiar „Gabriela” și Casa de Tip Familiar „Bogdan” din cadrul Centrului de Servicii Sociale „Alexandra” Onești, județul Bacău, numărul de beneficiari depășea capacitatea centrului. La centru a fost întocmit un proces-verbal de constatare, iar DGASPC Bacău a primit o amendă în valoare de 10.000 lei.

+ **Direcțiile de Sănătate Veterinară, Direcțiile de Sănătate Publică și Comisariatele Județele pentru Protecția Consumatorului** au fost solicitate și au dispus măsuri în cazul constatărilor privind obiecte ruginite și murdare în bucătării, grupuri sanitare, cu elemente degradate, lenjerii și cuverturi murdare, saltele murdare, degradate și îmbibate cu urină, medicamente neînregistrate sau expirate, alimente expirate, condiții improprii de locuit, mobilier degradat, insecte în spațiile de locuit, etc. De exemplu, în cazul Centrului de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități ”Colibri” din județul Neamț, comisarii de la Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Neamț sesizat de echipa de monitorizare privind condițiile precare de viață din instituție, au aplicat sancțiuni contravenționale în valoare de 40.000 de lei astfel: 20 000 lei pentru nerespectarea programului de schimbare a lenjeriei, saltele degradate, murdare, saltele fără aleze impermeabile, nu s-a asigurat o cantitate suficientă de schimburi pentru asistați și 20 000 lei pentru faptul că personalul medical și auxiliar nu era instruit periodic și nu respecta procedurile și protocoalele de lucru și precauțiunile universale.

+ **Direcției de Sănătate Publică Brăila** a fost sesizată de către Consiliul de monitorizare cu privire la condițiile insalubre în care sunt ținuți beneficiarii Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități-Racovița din județul Brăila. Pentru toate deficiențele constatate, DSP a dispus măsuri și a

formulat recomandări, cu termene și responsabilități și amenzi de 2400 lei pentru neasigurarea gestionării corecte a deșeurilor rezultate din activitățile medicale, respectiv stocarea deșeurilor medicale pe o perioadă mai mare de 17 zile.

✚ Pentru situații grave identificate în timpul a 21 de vizite de Monitorizare (contenționarea chimică a rezidenților, administrarea defectuoasă a veniturilor rezidenților, lovirea unui rezident, prezența unor persoane în centru fără forme legale) Consiliul de monitorizare a sesizat **organele de poliție**. În urma acestor sesizări au fost deschise dosare penale.

Exemplele sugestive care arată gravitatea neregulilor constatate de echipele de vizită, în urma cărora au fost sesizate organele de poliție, sunt:

- La Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „Sf. Ana”, orașul Carei, județul Satu Mare, echipa de monitorizare a analizat registrele de incidente și a constatat că în centru se practica conținerea chimică prin administrarea, în mâncare sau în ceai, a unor plicuri de orfiril, chiar dacă unii beneficiari nu aveau acest medicament trecut în schema de tratament. Aceste nereguli au condus la suspiciunea existenței unor indicii care ar putea constitui infracțiuni în legătură cu siguranța beneficiarilor, reprezentând încălcări grave ale articolului 15 din CDPD: „Nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant.”
- În Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „Cristiana” din județul Satu Mare, beneficiarii erau bătuți de unii îngrijitori. Având în vedere mărturiile și urmele de lovituri de pe corpul unor beneficiari, inspectorul de monitorizare a făcut o sesizare la poliție. De asemenea, echipa de monitorizare, după verificarea documentelor, a constatat că în centru se practică conținerea chimică cu diazepam, fenobarbital sau haloperidol (administrarea de medicamente sub formă injectabilă). Totodată, în cabinetul medical a fost găsit un stoc mare de medicamente - diazepam, fenobarbital, orfiril și haloperidol, achiziționate în baza rețetelor medicale, precum și 35 de cutii cu vitamina C expirate (decembrie 2023). Toate acestea reprezintă încălcări grave ale articolelor 14 - „Libertatea și siguranța persoanei” și 15 - „Nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant.”

- La Casa de Tip Familiar „Andrea” din județul Satu Mare, unde sunt îngrijiți copii cu probleme grave de sănătate, nedeplasabili și care cu greu își pot exprima dorințele, echipa de monitorizare a constatat că sumele de bani alocate copiilor (bani pentru nevoi personale, acordați fiecărui copil lunar, în cuantum de 225 lei/lună) erau gestionate de către persoanele de referință și cheltuite pe biberoane, covoare, haine, ciorapi, tetine, saltele antiescară etc., deși DGASPC Satu Mare are obligația de a efectua aceste achiziții. Ca urmare, inspectorul de monitorizare a depus o sesizare la Parchetul de pe lângă Judecătoria Carei.
- În cele 12 servicii sociale care aparțin DGASPC Brașov, unde sunt instituționalizate persoane adulte și copii cu dizabilități, echipele de vizită au descoperit nereguli în legătură cu sumele capitalizate din alocațiile de stat pentru copii. În baza acestor suspiciuni privind existența unor indicii care ar putea constitui infracțiuni în legătură cu serviciul și modul de gestionare a banilor beneficiarilor, inspectorul de monitorizare a formulat sesizări la Parchetul de pe lângă Judecătoria Brașov.
- La Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Ștei, orașul Ștei, județul Bihor, în urma verificării extraselor de cont, a cererilor formulate de pacienți, a registrului aferent și a bonurilor eliberate de bancomat, s-a constatat că, pentru unele operațiuni, fie nu existau cereri aprobate, fie nu existau bonuri eliberate de bancomat, deși în extrasele de cont au fost identificate tranzacții bancare. Acest lucru a creat suspiciunea că operațiunile pentru care nu existau documente justificative au fost efectuate de alte persoane decât pacienții, posesorii cardurilor, având în vedere că aceste carduri sunt păstrate de asistentul social. De asemenea, nu s-a putut stabili dacă pacienții au părăsit unitatea spitalicească la datele respective, neexistând în registrul de ambulanță toate ieșirile. S-a mai constatat că extragerile de numerar erau cu mult mai mari de până la zece ori decât plafonul stabilit. Urmare a verificării acestor situații, echipa de monitorizare a constatat că cererile pacienților nu aveau prevăzut în conținut sumele intenționate a fi extrase. De asemenea, nu exista posibilitatea stabilirii și verificării sumelor pe care fiecare pacient le deținea asupra sa, ceea ce putea conduce la diferite abateri de genul: împrumuturi între pacienți, cumpărări de influență și protecție între pacienți sau între pacienți și angajații spitalului, creându-se posibilitatea ca angajații să introducă, contra cost, diferite bunuri în mod ilegal pe care să le valorifice pentru

sumele de bani. Echipa de monitorizare a identificat în exteriorul spațiului ocupat de unitatea spitalicească o gheretă improvizată de unde pacienții aveau posibilitatea să-și achiziționeze diferite produse alimentare, dar nu a putut stabili dacă aceasta ar funcționa legal deoarece era neinscripționată, nu prezenta un orar de funcționare, nu se putea identifica societatea comercială care o administra (din discuțiile cu pacienții, aceștia au povestit că merg și cumpără produse de acolo deși prețurile nu sunt afișate, aceștia plătesc cât li se cere pe produse). Mai grav, pacienții sunt bătuți, agresați fizic și verbal, amenințați și electrocuțați cu un aparat de electroșocuri, care a fost găsit în salonul nr. 1, etajul 2 al secției 1 Psihiatrie, bărbați, fiind folosit de personalul angajat al spitalului. Aparatul a fost ridicat de inspectorul de monitorizare și predat organelor de poliție.

- În județul Bihor, la trei servicii sociale care îngrijesc copii cu dizabilități: Casa de Tip Familial "Mugurașii", Casa de Tip Familial „Prichindeii” și Casa de Tip Familial "Buburuzele", echipa de monitorizare a verificat bonurile și chitanțele regăsite în dosarele beneficiarilor și așa cum rezultă din extrasele de cont au fost cheltuiți mai mulți bani fără a se face nicio dovadă. Conform procedurii copiii trebuie să formuleze o cerere către șeful de centru, după care acesta din urmă înaintează cererea către managerul de caz, iar după verificare se transmite reprezentantului legal (directorul general al DGASPC Bihor) care aprobă cererea. După aprobare, copilul minor este însoțit de persoana de referință pentru a scoate bani de la bancomat sau pentru a cumpăra anumite produse (cardul nu se înmânează minorului, având în vedere că acesta are un reprezentant legal), după care la dosar se atașează bonuri, facturi în original și copii pentru dovedirea faptului că beneficiarul a cheltuit banii.

Aceste nereguli au condus la suspiciunea existenței unor indicii care îmbracă forma unor infracțiuni în legătură cu serviciul privind modul de gestionare al banilor beneficiarilor. S-a formulat sesizare la Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea.

 Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în baza Protocolului de Colaborare nr. 301/06.02.2024 pentru promovarea și protejarea drepturilor persoanelor cu dizabilități instituționalizate, a fost sesizat pentru încălcările grave descoperite în cadrul vizitei de monitorizare desfășurată, în perioada 11-12.06.2024, la Unitatea Rezidențială de Tip Familial pentru Copilul cu Dizabilități situată în Aleea Cislău din Sector 2, București, în vederea analizării și dispunerii în

sprijinul apărării drepturilor și intereselor legitime ale copiilor aflați în această unitate de protecție și îngrijire. În urma vizitei, echipa de monitorizare a constatat următoarele: lipsa procedurilor de lucru privind gestionarea banilor copiilor, a deciziilor de numire pentru persoanele care păstrează/gestionează sumele de bani ale copiilor, realizarea de achiziții din banii personali ai copiilor pe legume (ceapă, cartofi, ardei, salată verde etc.), produse de igienă personală (șampon, hârtie igienică, săpun lichid, dischete demachiante) și medicamente, fără a exista cereri ale copiilor în acest sens (obligația DGASPC Sector 2 este de a asigura aceste produse iar banii de nevoi personale ai copiilor trebuie să fie cheltuiți pe nevoile lor particulare).

🚩 **Inspectoratul Teritorial de Muncă Gorj** a fost sesizat pentru verificarea exploatarei prin muncă a beneficiarilor din Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Târgu Cărbunești din județul Gorj.

🚩 **Inspekția Muncii din cadrul Ministerului Muncii și Solidarității Sociale** a fost sesizată în legătură cu lipsa graficelor de lucru, statului de funcții, procedurilor, dispozițiilor privind stabilirea capacității serviciului social Unitatea Rezidențială de Tip Familial pentru Copilul cu Dizabilități situată în Aleea Cislău din Sectorul 2, București. În urma acestei sesizări instituția a demarat o acțiune de verificare a aspectelor sesizate în domeniul relațiilor de muncă.

1.2. Situația respectării drepturilor

Art. 9 CDPD - Accesibilitate

Articolul 9 din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități prevede că orice persoană cu dizabilități trebuie să aibă acces la mediul fizic, transport, informații și mijloace de comunicare, inclusiv la tehnologiile și sistemele informatice și de comunicații, precum și la alte facilități și servicii disponibile publicului. Prin urmare, toate clădirile, mijloacele de transport, drumurile, locurile de muncă, instituțiile publice, serviciile din comunitate și toate sistemele de informare și comunicare trebuie să fie adaptate pentru a asigura un acces egal pentru persoanele cu dizabilități. Acest acces poate fi facilitat, de exemplu, prin adaptarea mediului construit, prin furnizarea de informații în format Braille sau ușor de citit și înțeles, sau prin oferirea de ghizi și interpreți.

În cadrul vizitelor de monitorizare a centrelor rezidențiale publice și private, s-a constatat că majoritatea instituțiilor nu sunt accesibilizate corespunzător conform Normativului privind adaptarea clădirilor civile și a spațiului urban la nevoile individuale ale persoanelor cu dizabilități, indicativ NP 051-2012 - Revizuire NP 051/2000. Astfel, echipele de vizitare au identificat mai multe nereguli, inclusiv: lipsa rampelor de acces, a lifturilor sau elevatoarelor, precum și a altor sisteme necesare deplasării pe verticală, existența pragurilor neconforme, lățimea insuficientă a ușilor pentru a permite accesul cu fotoliu rulant, lipsa dispozitivelor asistive (de ridicare și transport, dispozitive pentru bucătărie, accesorii pentru baie, scaune de toaletă), sau, acolo unde acestea existau, nerespectarea normelor de accesibilizare.

În ceea ce privește accesibilizarea comunicațională și informațională, în general, materialele instituțiilor nu sunt adaptate în formate ușor-de-înțeles, Braille sau audio-video cu subtitrări, iar în majoritatea cazurilor nu există interpreți pentru limbaje alternative de comunicare. Utilizarea pictogramelor este cea mai frecvent întâlnită metodă de comunicare pentru a transmite informații utile rezidenților, într-o formă accesibilă.

În ceea ce privește respectarea articolului 9 CDPD, analiza rapoartelor de vizită a relevat faptul că acest drept a fost încălcat în 152 de instituții din 27 de județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 276 de încălcări și au formulat 256 de recomandări, iar instituțiile vizitate au adoptat 256 de măsuri pentru remedierea situațiilor identificate. Este demn de menționat că majoritatea persoanelor aflate la conducerea acestor instituții (șefi de centre, președinți ai centrelor private) consideră că accesibilizarea instituțiilor trebuie realizată doar în acele locații unde există beneficiari utilizatori de fotolii rulante. De exemplu, unele centre private care îngrijesc persoane cu dizabilități sunt amenajate în vile cu mai multe nivele, fără lifturi sau rampe de acces, iar lipsa unor beneficiari cu fotoliu rulant face ca recomandările să fie considerate exagerate. O situație mai gravă a fost identificată într-un centru de stat licențiat conform standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale, unde rampele și balustradele nu respectau normele legale, iar beneficiarii erau transportați în fotoliu rulant de către personal pe scările înguste ale clădirii, întrucât elevatorul cu șenile disponibil nu putea fi folosit din cauza configurației inadecvate a scărilor.

Exemplu de încălcare a articolului 9 „Accesibilitate”:

Centrul de Îngrijire și Asistență „Sf. Anton” din județul Brașov dispunea de rampă de acces și suport mână curentă, dar acestea nu respectau standardele, lățimea rampei și înălțimea balustradei fiind necorespunzătoare, iar persoanele utilizatoare de fotolii rulante aveau dificultăți în a intra și a ieși din clădire. Pe holurile etajului și mansardei nu exista suport mână curentă pentru a facilita deplasarea beneficiarilor în interiorul clădirii. Accesibilizarea grupurilor sanitare exista doar parțial, la parter, unde erau găzduiți beneficiarii cu mobilitate redusă și cei utilizatori de fotolii rulante. Deplasarea beneficiarilor pe verticală se făcea cu dificultate pe o scară interioară care nu permitea montarea dispozitivelor necesare transportului. Chiar și elevatorul cu șenile, disponibil în centru, nu putea fi folosit din cauza scărilor înguste și curbate.

Măsurile dispuse de instituție au inclus lucrări de adaptare a rampei de acces la dimensiunile prevăzute de normele legale și amplasarea balustradei la o înălțime adecvată. De asemenea, s-a montat suport mână curentă pe holurile de la etajul I și mansardă, iar la parter a fost amenajat un grup sanitar complet adaptat pentru utilizatorii de fotolii rulante.

Cu toate acestea, identificarea unei soluții pentru deplasarea beneficiarilor pe verticală, care să permită interacțiunea acestora cu ceilalți rezidenți aflați la etajele superioare, nu a fost implementată din cauza imposibilității de a adapta scările interioare pentru a respecta standardele necesare.

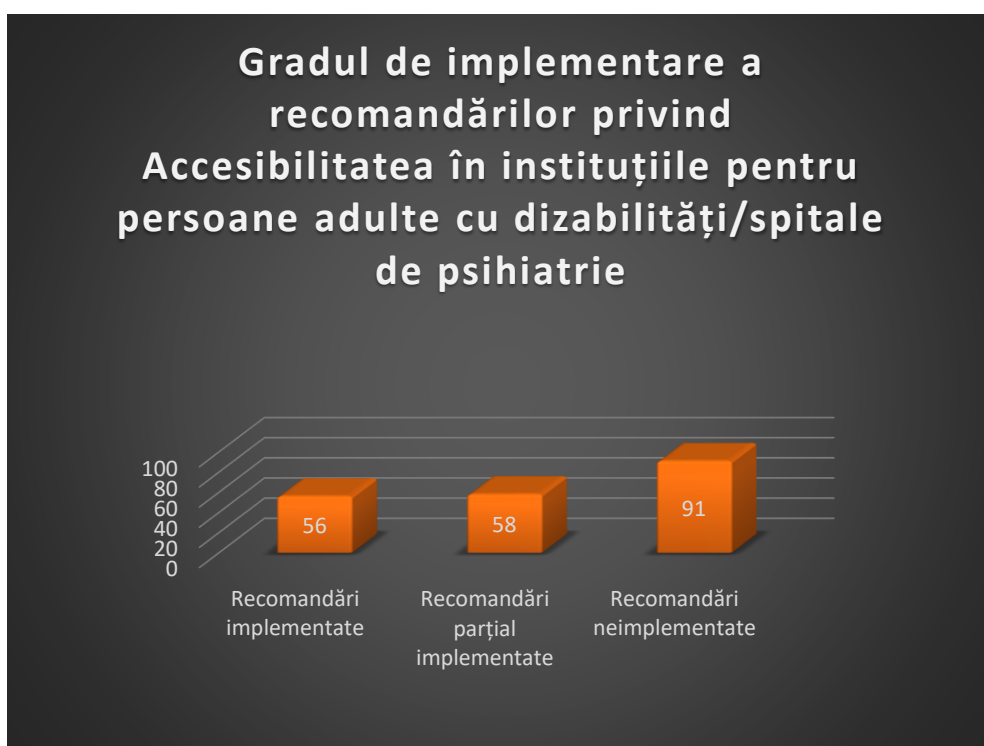
În Căsuța de Tip Familial „Albinuța”, din Sectorul 2 al Municipiului București, echipa de vizită a constatat că interiorul instituției era accesibilizat parțial pentru persoanele utilizatoare de fotoliu rulant sau care întâmpină dificultăți de deplasare (în instituție existau 5 beneficiari care foloseau fotoliu rulant). Nu exista mână curentă în spațiile comune. Doar unul dintre cele patru grupuri sanitare utilizate de beneficiari era dotat cu bară de susținere de tip mână curentă. Accesul beneficiarilor utilizatori de fotoliu rulant în dormitoare și în spațiile comune se realiza doar la parter, întrucât nu exista un mijloc de deplasare pe verticală. Căsuța de tip familial asigura parțial afișarea informațiilor referitoare la meniul zilnic (doar în zona bucătăriei), însă programul zilnic sau săptămânal de activități nu era afișat. Recomandarea de accesibilizare completă a mediului fizic (inclusiv prin montarea

de mână curentă, dispozitive de deplasare pe verticală etc.) a rămas neimplementată. Instituția a întocmit referate de necesitate, în regim de urgență, pentru achiziționarea de servicii de proiectare și instalare a unui ascensor, însă această recomandare nu a fost implementată.

Din analiza măsurilor dispuse de instituțiile vizitate, au rezultat următoarele aspecte privind gradul de implementare a recomandărilor (prezentate și în graficele următoare):

a. În instituțiile pentru persoane adulte cu dizabilități/spitale de psihiatrie:

- **recomandări implementate - 56 (27,31%)**
- **recomandări parțial implementate - 58 (28,29%)**
- **recomandări neimplementate - 91 (44,39%)**

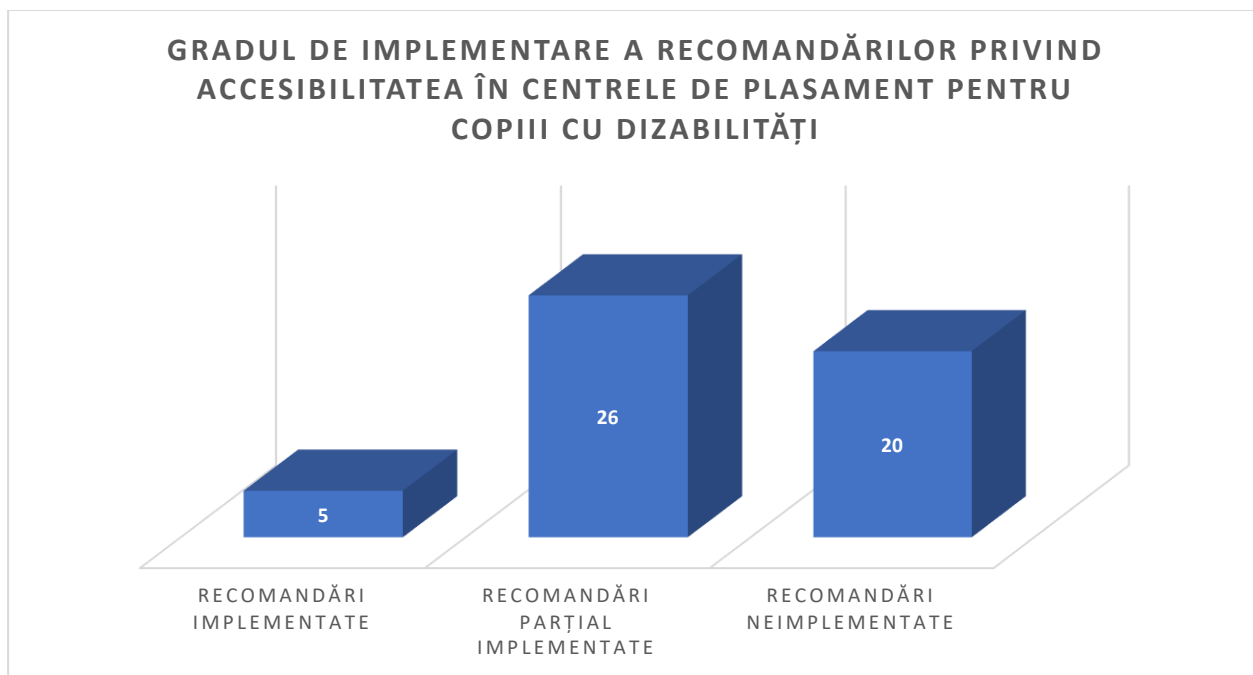

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Accesibilitatea în instituțiile pentru persoane adulte cu dizabilități, spitale de psihiatrie

b. În centrele de plasament destinate copiilor cu dizabilități:

- **Recomandări implementate - 5 (24%)**

- **Recomandări parțial implementate - 16 (76%)**
- **Recomandări neimplementate - 0 (0%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Accesibilitatea în centrele de plasament pentru copii cu dizabilități

Art. 10 CDPD - Dreptul la viață

Pe lângă activitatea de monitorizare desfășurată de Consiliul de monitorizare prin primirea notificărilor de deces transmise de facilitățile supuse monitorizării, echipele de monitorizare au efectuat și alte constatări în timpul vizitelor, referitoare la încălcări ale Dreptului la viață.

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 10 CDPD, analiza rapoartelor de vizită a relevat că acest drept nu a fost încălcat în centrele pentru copii cu dizabilități, însă a fost încălcat în 7 instituții pentru persoane adulte cu dizabilități, aflate în 4 județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 6 încălcări și au formulat un număr corespunzător de recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus măsuri pentru remedierea situațiilor constatate.

Încălcările au fost identificate în județele Iași, Brașov, Alba și Prahova, în sensul în care centrele vizitate nu notificau Consiliul de Monitorizare despre decesele survenite, iar în unele cazuri nu sesizau organele de poliție în caz de deces. Echipele de vizitare au recomandat respectarea prevederilor legale, iar instituțiile au implementat recomandările, cu două excepții: Locuința Maxim Protejată pentru Persoanele cu Dizabilități nr. 13 Gârbova și Locuința Maxim Protejată pentru Persoanele cu Dizabilități nr. 3 Gârbova din județul Alba, care nu notifică sau nu sesizează organele de poliție în caz de deces.

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind DREPTUL LA VIAȚĂ în instituțiile pentru persoane adulte cu dizabilități

În ceea ce privește centrele de plasament pentru copii cu dizabilități și spitalele de psihiatrie, echipele de vizitare au constatat că dreptul prevăzut nu a fost încălcat în niciuna dintre instituțiile supuse monitorizării.

Art. 11 CDPD - Situații de risc și urgențe umanitare

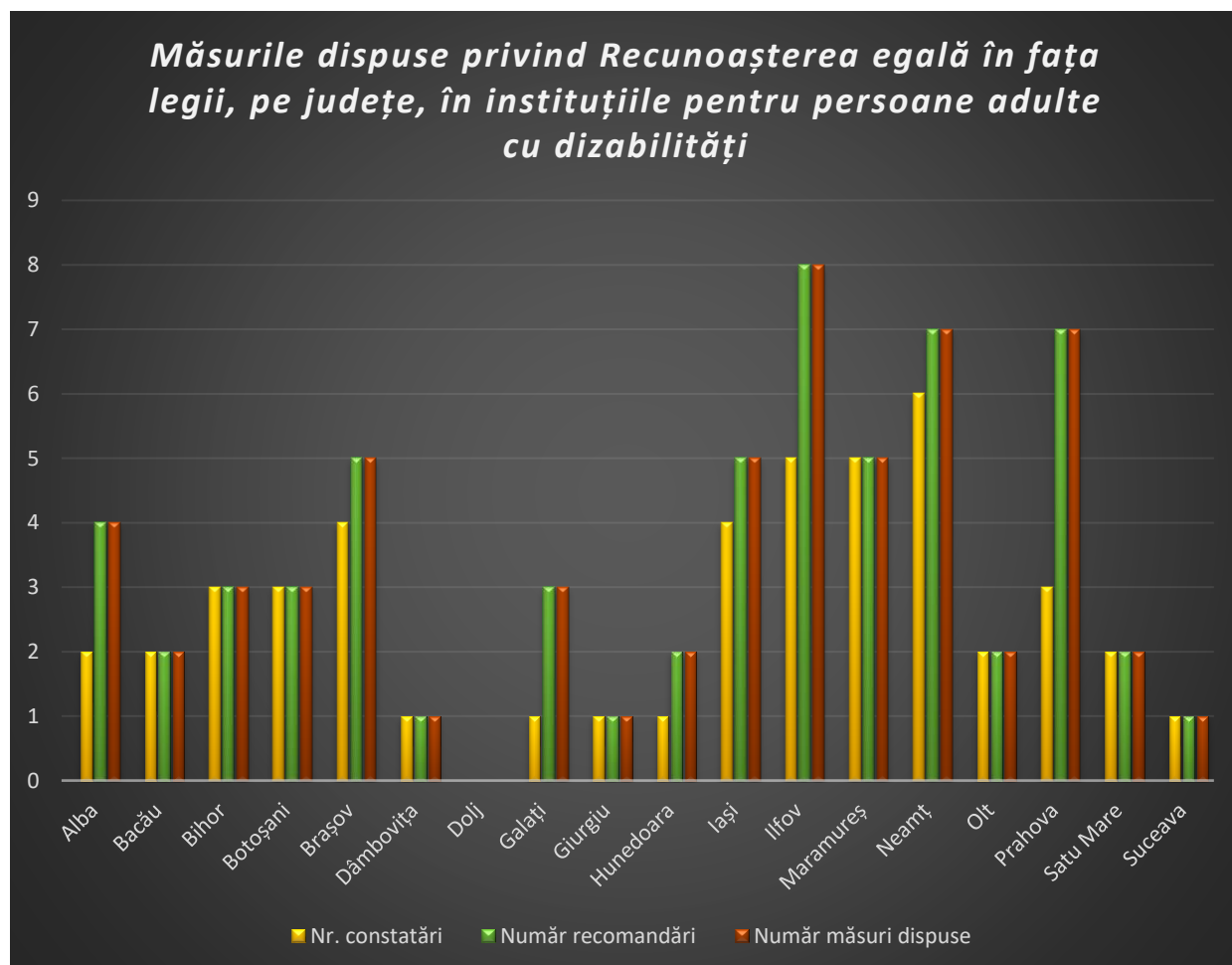
În ceea ce privește respectarea art.11 CDPD, echipele de vizitare au constatat că acest drept nu a fost încălcat în niciuna dintre instituțiile vizitate.

Art. 12 CDPD - Recunoașterea egală în fața legii

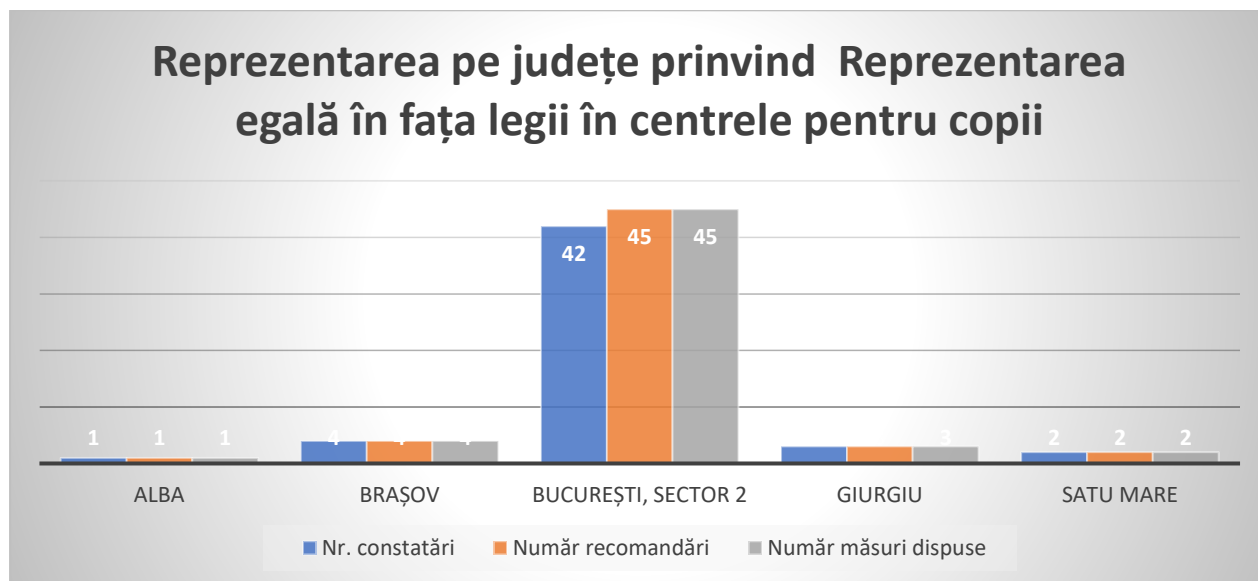
În ceea ce privește asigurarea respectării art. 12 CDPD, analiza rapoartelor de vizită relevă faptul că acest drept a fost încălcat în:

- 62 de instituții pentru persoane adulte cu dizabilități, aflate în 17 județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 46 de încălcări și au formulat 61 de recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus un număr corespunzător de măsuri pentru remedierea situațiilor constatate.
- 11 centre de plasament pentru copii cu dizabilități, aflate în 5 județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 52 de încălcări și au formulat 55 de recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus măsuri în vederea remedierii situațiilor constatate.

Situația pe județe privind încălcările dreptului la Recunoașterea egală în fața legii (art. 12 CDPD) este reprezentată de următoarele grafice:

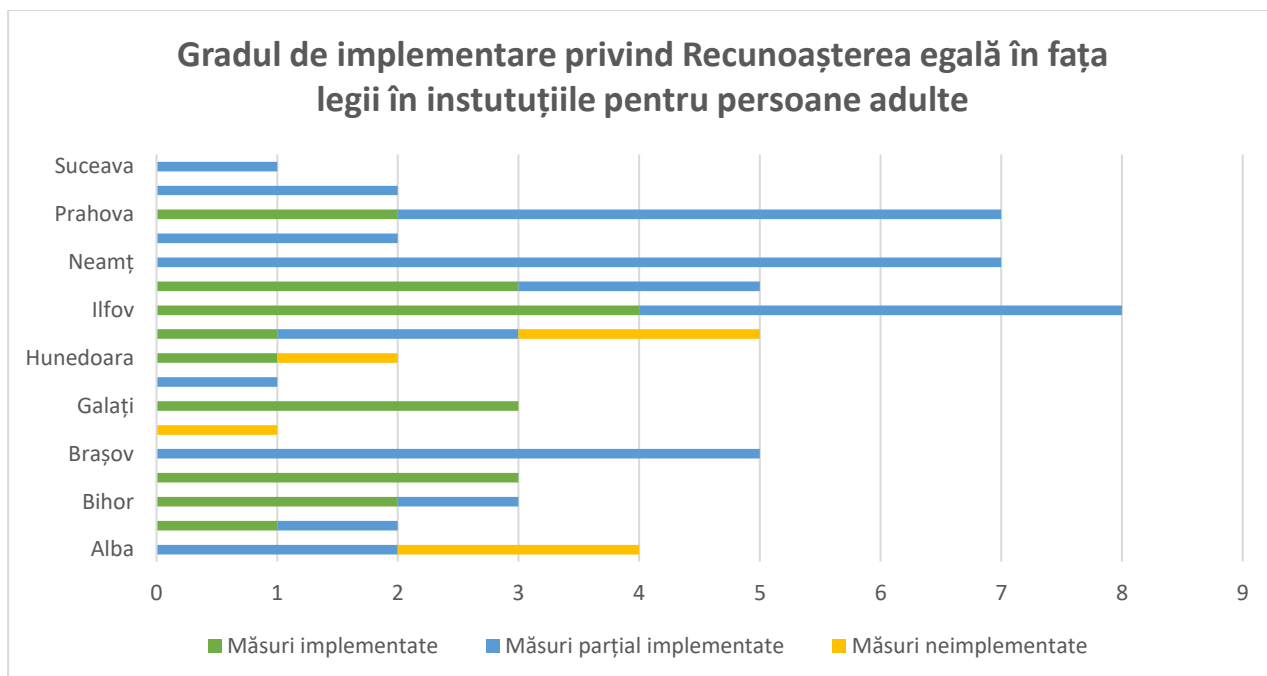

Grafic - Măsurile dispuse privind Recunoașterea egală în fața legii, pe județe, în instituțiile pentru persoane adulte cu dizabilități

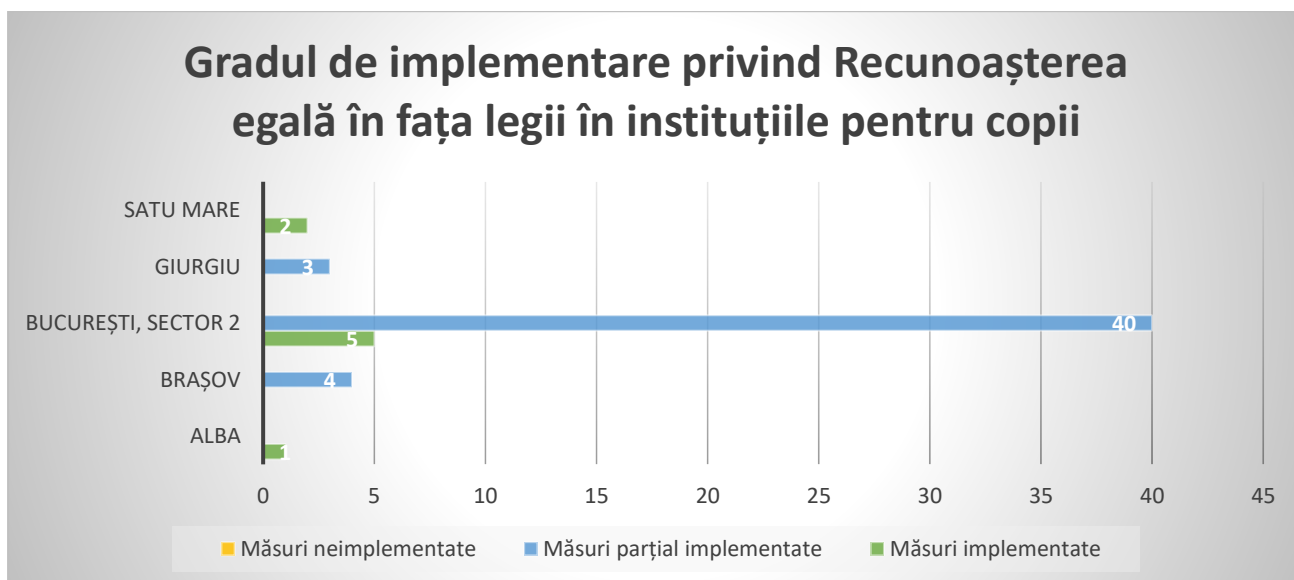

Grafic - Măsurile dispuse privind Recunoașterea egală în fața legii, pe județe, în centrele de plasament pentru copii cu dizabilități

Referitor la gradul de implementare a recomandărilor formulate de echipele Consiliului de monitorizare, în județele unde au fost semnalate încălcări ale acestui drept, situația este reprezentată de următoarele grafice:

Grafic - Situația pe județe privind Recunoașterea egală în fața legii, în instituțiile pentru persoane adulte cu dizabilități

Grafic - Gradul de implementare privind Recunoașterea egală în fața legii, pe județe, în instituțiile pentru copii cu dizabilități

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

a. În instituțiile care găzduiesc persoane adulte cu dizabilități:

➤ **Recomandări implementate - 20 (32,78%)**

- **Recomandări parțial implementate - 35 (57,37%)**
- **Recomandări neimplementate - 6 (09,83%)**

b. În instituțiile care găzduiesc copii cu dizabilități:

- **Recomandări implementate - 8 (14,54%)**
- **Recomandări parțial implementate - 47 (85,45%)**
- **Recomandări neimplementate - 0 (0%)**

Conform prevederilor Articolului 12 al CDPD, persoanele cu dizabilități trebuie să se bucure de capacitate juridică în mod egal cu orice altă persoană și să aibă acces la măsuri de sprijin pentru exercitarea acesteia, precum sprijinul în luarea deciziilor. Mediul rezidențial este caracterizat prin posibilități reduse de luare a deciziilor, datorită reglementărilor stricte referitoare la organizarea și funcționarea instituției. Astfel, sprijinul în luarea deciziilor poate contribui la asigurarea unui tratament demn al persoanelor cu dizabilități, la prevenirea tratamentelor nevoluntare și la facilitarea autodeterminării pe perioada în care persoanele cu dizabilități locuiesc în centru, dar și ca o garanție că procesul de dezinstituționalizare se va desfășura conform dorințelor și preferințelor fiecărui rezident. Echipele de vizitare au constatat că nu toate centrele monitorizate au proceduri clare privind acordarea acestui tip de sprijin, iar acolo unde există astfel de proceduri, personalul nu este instruit să le aplice.

Exemple de încălcări ale prevederilor Articolului 12 al CDPD:

🚦 Centrul Rezidențial de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „Casa Australiei” din județul Ilfov (vizită follow-up)

Unele contracte de prestări servicii, precum și alte documente din dosarele beneficiarilor puși sub interdicție, erau semnate cu amprentă sau semnătura olografă de către beneficiari, nu de către tutori. De asemenea, dispozițiile de admitere în centru menționau doar „Asociația Casa Toma”, fără a preciza denumirea și adresa centrului rezidențial, având în vedere că asociația deține mai multe puncte de lucru. Ulterior, contractele și dispozițiile de admitere au fost refăcute și semnate corespunzător de reprezentanții legali ai beneficiarilor.

✚ **Două centre private ale Societății de Ajutoare Diakonia, respectiv Centrul de Abilitare și Reabilitare „Betania” și Centrul de Abilitare și Reabilitare „Ararat”**
 În timpul vizitelor, echipa de monitorizare a identificat acte semnate de beneficiari care aveau capacitatea juridică substituită prin măsura interdicției. De asemenea, personalul nu era instruit în privința exercitării acestui drept și nu exista o procedură clară privind sprijinul în luarea deciziilor.

Pe parcursul vizitelor de monitorizare, au fost identificate și situații în care rezidenții nu aveau acces la resursele lor financiare, ceea ce constituie o încălcare a Art. 12 care garantează dreptul egal al persoanelor cu dizabilități de a-și controla finanțele și de a nu fi privați arbitrar de proprietățile lor.

✚ **Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități - Bozieni, județul Neamț**

În absența unei proceduri pentru administrarea bunurilor/veniturilor beneficiarilor, nu a fost posibilă evidențierea clară a veniturilor. De asemenea, s-a constatat că nu sunt respectate prevederile art. 3 din Metodologia privind stabilirea nivelului contribuției lunare de întreținere, aprobată prin Ordinul 1887/2016. Răspunsul instituției a fost că s-au făcut demersuri pentru recalcularea contribuțiilor și restituirea sumelor reținute în plus sau compensarea acestora. Recomandarea privind elaborarea unei proceduri de administrare a bunurilor/veniturilor a rămas neimplementată.

✚ **Centrul de Plasament pentru Copilul cu Handicap Sever „Speranța” din Complexul de Servicii „Măgura” din județul Brașov**

Verificarea documentelor a relevat faptul că pentru 3 copii, sumele capitalizate din alocațiile de stat erau foarte mici, iar pentru unul dintre aceștia soldul era de „0 lei”. În urma verificărilor făcute la instituțiile care au în plasament persoane cu dizabilități din județul Brașov, echipa de monitorizare a descoperit extrageri de sume de bani de la bancomate și cheltuieli făcute la agenți economici, fără documente justificative, ceea ce a generat suspiciuni privind gestionarea fondurilor de către angajați sau alți factori externi.

De asemenea, încălcări ale prevederilor Articolului 12 au fost identificate și în cadrul vizitelor la spitalele de psihiatrie:

Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Ștei, orașul Ștei, județul Bihor

În urma verificării extraselor de cont, cererilor pacienților și bonurilor emise de bancomat, s-a constatat că pentru unele operațiuni nu existau cereri aprobate sau bonuri eliberate, ceea ce a generat suspiciuni că operațiunile ar fi fost efectuate de alte persoane. De asemenea, au fost identificate extrageri de numerar care depășeau plafonul stabilit de 300 lei/operațiune, iar cererile pacienților nu specificau sumele dorite. Nu s-a putut stabili cu exactitate ce sume de bani aveau pacienții asupra lor, ceea ce poate duce la abuzuri precum împrumuturi între pacienți, manipularea banilor de către personalul spitalului sau introducerea ilegală a bunurilor în unitatea medicală.

Art. 13 CDPD - Accesul la justiție

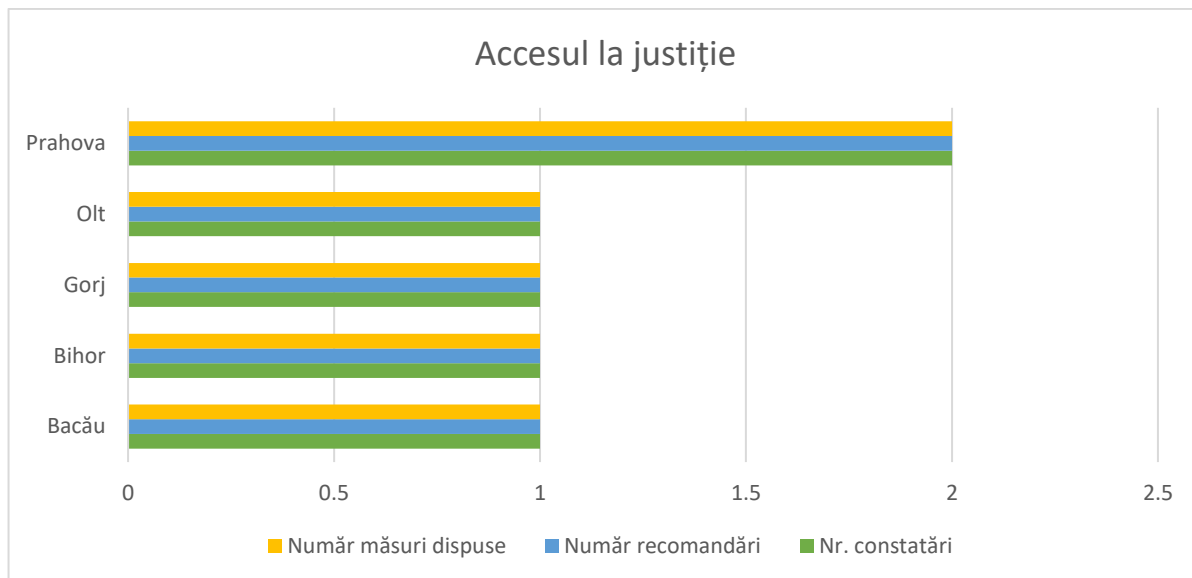
În ceea ce privește asigurarea respectării art. 13 CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese că acest drept nu a fost încălcat în centrele de plasament pentru copii cu dizabilități, însă a fost încălcat în 5 instituții care găzduiesc persoane adulte cu dizabilități din județele: Bacău, Bihor, Gorj, Olt și Prahova.

Accesul la consiliere și reprezentare juridică este, de regulă, asigurat, la nevoie, de juriștii DGASPC-urilor, însă această situație este caracterizată de un conflict de interese, ceea ce poate constitui o limitare a accesului liber la justiție, mai ales în cazul în care abuzurile sau actele de violență sunt comise de personalul instituțiilor.

Echipele de monitorizare nu au identificat documente care să ateste demersurile privind reexaminarea conform Legii 140/2022, care reglementează unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modifică și completează acte normative. De asemenea, s-a constatat că mulți dintre rezidenți nu erau în măsură să sesizeze ei înșiși încălcarea drepturilor lor și, astfel, să își poată exercita dreptul de acces la justiție.

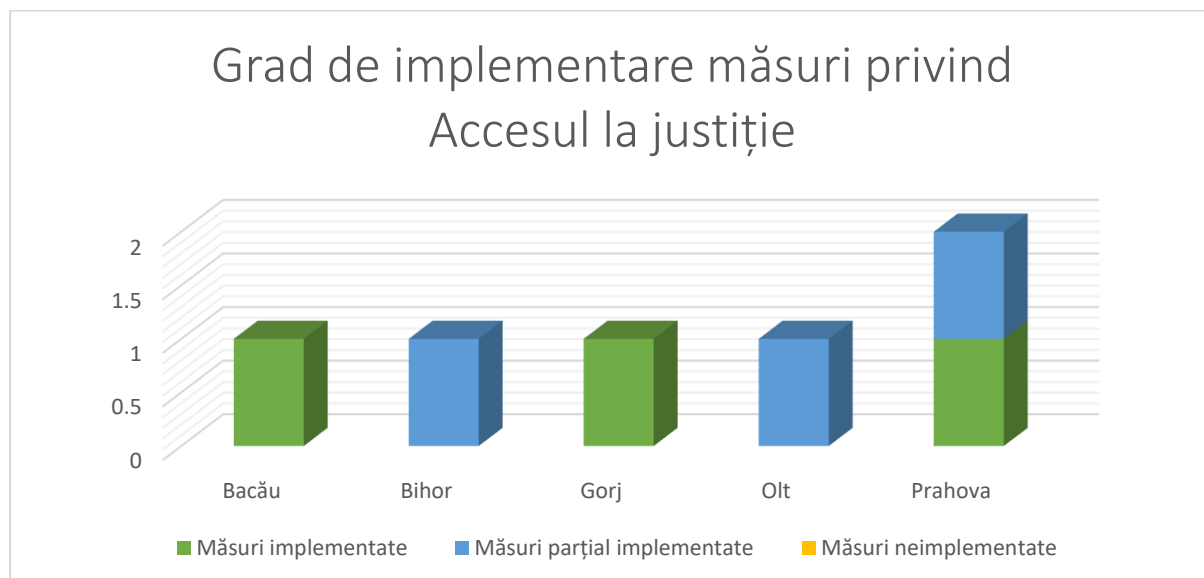
În instituțiile în care echipele de vizitare au constatat încălcări, au fost formulate 6 recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 6 măsuri pentru remedierea situațiilor identificate.

Situația pe județe privind încălcările dreptului de Acces la justiție (art. 13 CDPD) este reprezentată de următorul grafic:

Grafic - Situația pe județe privind Accesul la justiție, în instituțiile pentru persoane adulte cu dizabilități

Gradul de implementare a recomandărilor formulate de echipele Consiliului de monitorizare, în județele unde au fost semnalate încălcări ale acestui drept, este reprezentat de următorul grafic:

Grafic - Gradul de implementare privind Accesul la justiție, pe județe, în instituțiile pentru persoane adulte cu dizabilități

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

- **Recomandări implementate - 3 (50%)**
- **Recomandări parțial implementate - 3 (50%)**
- **Recomandări neimplementate - 0 (0%)**

Având în vedere că majoritatea rezidenților au nevoi foarte mari de sprijin în ceea ce privește înțelegerea informațiilor și comunicarea deciziilor, asigurarea accesului la justiție ar presupune oferirea unor garanții care să faciliteze acest acces în eventualitatea unor situații ce ar impune exercitarea acestui drept. Astfel de garanții includ, de exemplu, formarea corespunzătoare a personalului centrului pentru a putea recunoaște și sesiza astfel de situații, instruirea personalului din sistemul de justiție (polițiști, procurori, judecători), asigurarea accesului la reprezentare legală independentă și accesibilă, precum și adaptarea procedurilor pe parcursul actului de justiție. În lipsa acestor garanții și măsuri, astfel de situații pot rămâne sub raportate sau gestionate necorespunzător, limitând astfel exercitarea acestui drept.

Echipele de vizitare au identificat 709 persoane plasate sub interdicție judecătorească, pentru care tutorii desemnați erau, în majoritate, membri ai familiei, iar restul proveneau din rândul reprezentanților primăriei, ai DGASPC și, într-o proporție mai mică, ai unor furnizorilor privați. A fost solicitată reevaluarea capacității de discernământ a beneficiarilor care nu au capacitatea de a-și gestiona singuri veniturile, în conformitate cu legislația în vigoare, pentru a evita acumularea de resurse financiare în casieria centrului și pentru ca aceștia să poată beneficia de utilizarea banilor în interesul lor.

Art. 14 CDPD - Libertatea și siguranța persoanei

Art. 14 din CDPD garantează dreptul tuturor persoanelor cu dizabilități de a se bucura de libertate și siguranță și interzice orice formă de privare de libertate pe criterii de dizabilitate. Comitetul CDPD subliniază că instituționalizarea, internarea nevoluntară și alte măsuri restrictive, cum ar fi conțenționarea și izolarea, constituie privare de libertate pe criterii de dizabilitate și, astfel, o încălcare a art. 14.

Comitetul Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (organismul ONU responsabil de monitorizarea implementării CDPD) a stabilit că art. 14 nu permite niciun fel de excepție prin care persoanele cu dizabilități pot fi private de libertate din cauza dizabilității lor.

Totodată, conținerea nu constituie doar o încălcare a art. 14 din CDPD, ci și a art. 15 (Nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau tratament crud, inuman ori degradant). Raportorul special al ONU privind tortura și alte tratamente crude, inumane sau degradante afirmă că orice tip de conținere, chiar și cea de scurtă durată, aplicată persoanelor cu dizabilități mintale, poate constitui tortură și rele tratamente. În acest context, Raportorul subliniază necesitatea interzicerii fără excepție a tuturor măsurilor coercitive și nevoluntare, inclusiv a conținătorilor, în instituțiile de asistență socială, în timp ce Comitetul CDPD subliniază, la art. 15, necesitatea eliminării conținătorii din practici, politici și legislație.

Exemple privind încălcarea prevederilor art. 14 CDPD:

Pe parcursul vizitei de monitorizare în județul Neamț, la Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „Sfântul Nectarie”, echipa de monitorizare nu a identificat elemente care ar putea indica faptul că beneficiarilor li se aplicau pedepse, tratamente inumane sau degradante sau că se aplica măsura conținătorii. Totuși, au fost găsite recomandări medicale în acest sens, precum și un registru de evidență a măsurii de conținere. Ultimele consemnări privind conținerea beneficiarilor erau din luna mai (17 și 21.05.2024), pentru un număr de 2 persoane cu recomandare medicală de conținere, emisă de medicul psihiatru al centrului. Mai mult, la momentul vizitei în croitoria centrului se confecționau obiecte vestimentare cu mâneci prelungite pentru a putea fi imobilizați beneficiarii în caz de agitație. Conform relatărilor coordonatorului centrului, situațiile de conflict sunt gestionate de personalul de serviciu, care încearcă liniștirea beneficiarului și, în situația în care nu obține rezultate, contactează psihiatrul și aplică tratamentul recomandat/conținere.

Recomandarea de sistare a contenționării nu a fost respectată, iar instituția a transmis răspunsul motivat conform căruia în cadrul centrului „sunt respectate toate prevederile legale privind contenționarea beneficiarilor”.

🚩 La Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „O Viață Nouă” din județul Satu Mare, echipele de vizită au constatat practicarea contenției chimice prin administrare „la nevoie”, sub formă injectabilă de diazepam, fenobarbital sau haloperidol. Beneficiarii au la dosare scrisori medicale din partea medicului psihiatru în care se recomandă „administrarea la nevoie” (în condițiile unui centru de tip CIAPAD, nu ale unui spital).

Alte încălcări grave întâlnite de inspectorii de monitorizare în ceea ce privește asigurarea respectării art. 14 au fost: lipsa autorizațiilor/avizelor de securitate la incendiu, lipsa sau dotarea necorespunzătoare a pichetelor de incendiu, precum și lipsa supravegherii video în spațiile comune exterioare și interioare. De exemplu, Căsuța de Tip Familiar pentru Copilul cu Dizabilități Neuropsihice „Albinuța”, situată în Sectorul 2 din București, nu deține autorizație/aviz de securitate la incendiu și nici pichet de incendiu. La începutul anului 2024, un copil a incendiat o saltea în propriul dormitor. În urma acestui incident, o asistentă medicală implicată în stingerea incendiului „a acuzat stare de rău (usturime ochi, respirație grea)” și a avut nevoie de îngrijiri medicale. Acest eveniment a făcut obiectul cercetării unei comisii constituite la nivelul DGASPC Sector 2, cercetare ce s-a efectuat pe parcursul a 10 zile, ulterior fiind transmis dosarul de cercetare al evenimentului către Inspectoratul Teritorial de Muncă București.

Tot în această instituție, la data vizitei, respectiv 16.04.2024, centrala termică avea ultima verificare tehnică din data de 25.02.2021 (conform documentului lipit pe aceasta). În urma acestei constatări, reprezentanții instituției au realizat o revizie tehnică. Acest centru nu deține niciun sistem de monitorizare video a spațiilor exterioare și interioare comune, constatare făcută pe parcursul celor două vizite (vizita inițială din data de 16.04.2024 și vizita de follow-up din data de 10.10.2024). Măsura nu a fost implementată, s-a oprit la întocmirea unor referate de necesitate în vederea achiziționării.

Recomandările echipelor de vizită de a instala un sistem de supraveghere video în spațiile comune exterioare și interioare din instituțiile pentru persoanele

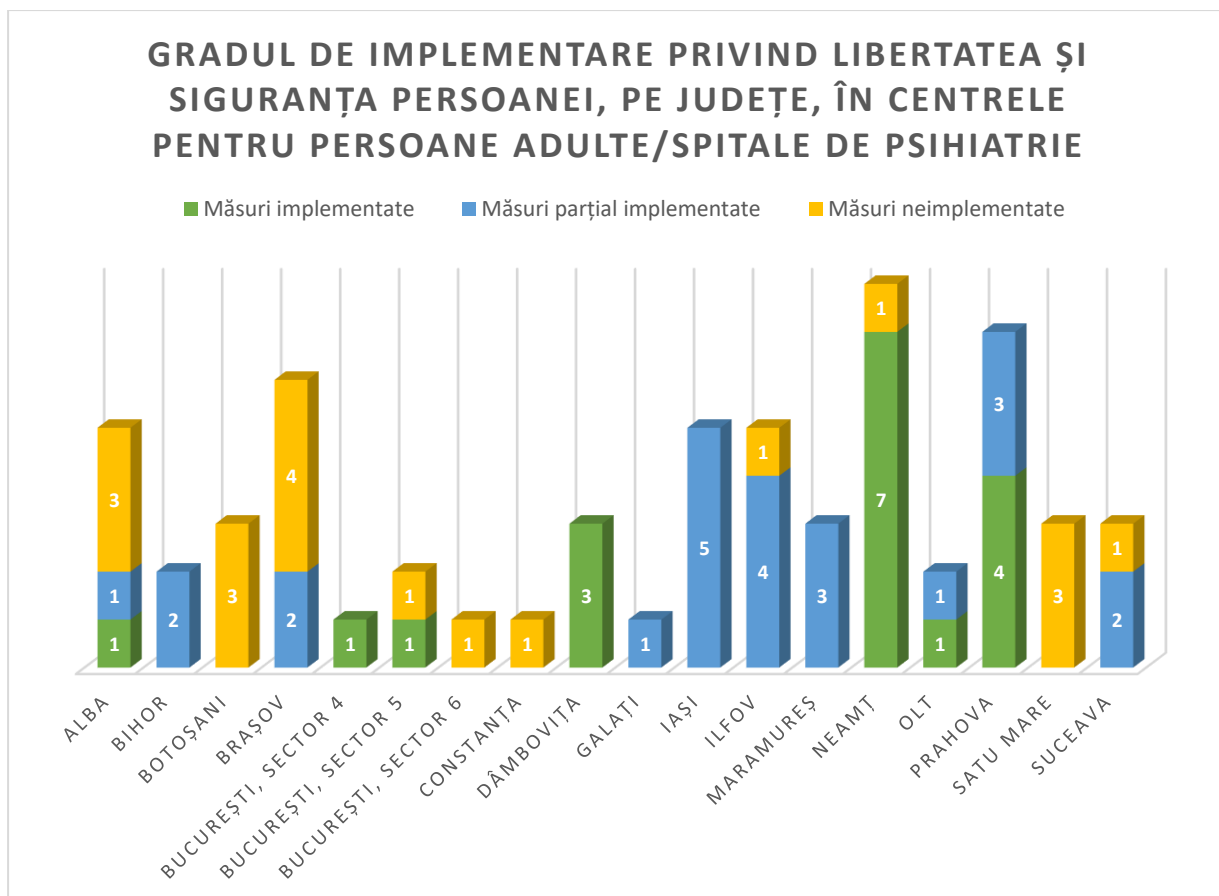
cu dizabilități și în centrele de plasament pentru copii sunt conforme standardelor minime de organizare și funcționare a acestor servicii sociale și sunt formulate pentru a asigura un mediu mai sigur, bine administrat și protejat pentru toți utilizatorii spațiilor comune.

🚦 altă situație întâlnită este ignorarea recomandărilor Consiliului de monitorizare cu privire la instalarea unui sistem de supraveghere video în spațiile comune exterioare și interioare. De exemplu, Centrele pentru Viață Independentă pentru Persoane Adulte cu Dizabilități ale fundației ProAct Suport, monitorizate în anul 2024, au răspuns recomandărilor astfel: „Tinerii găzduți nu sunt de acord cu supravegherea video, considerând că li se încalcă intimitatea, iar spațiile comune ale apartamentului în care ar putea fi montat sistemul de supraveghere video sunt foarte mici. În acest sens, aceștia au întocmit o declarație scrisă pe care au adus-o la cunoștința șefului de serviciu.”

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor, procente ce indică gravitatea situațiilor existente în aceste instituții:

a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități/spitale de psihiatrie

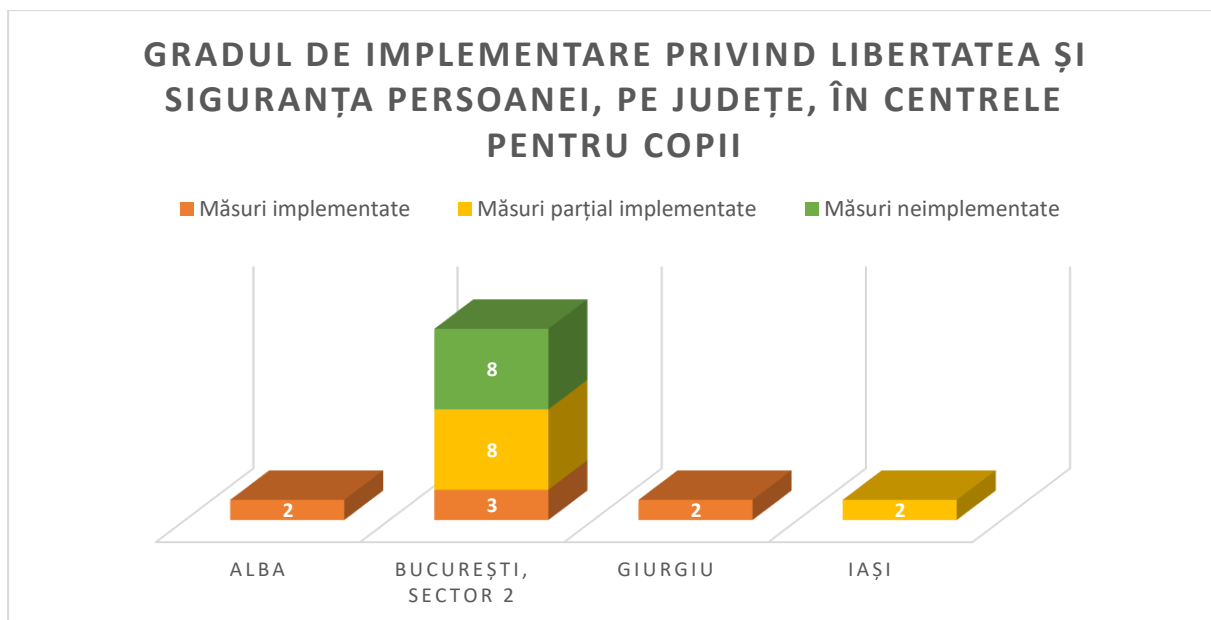
- **Recomandări implementate - 18 (30%)**
- **Recomandări parțial implementate - 25 (40%)**
- **Recomandări neimplementate - 18 (30 %)**

Grafic - Gradul de implementare privind Libertatea și siguranța persoanei, pe județe, în centrele pentru persoane adulte/spitale de psihiatrie

b. În centrele pentru persoane copii cu dizabilități

- **Recomandări implementate - 7 (28%)**
- **Recomandări parțial implementate - 10 (4%)**
- **Recomandări neimplementate - 8 (32%)**

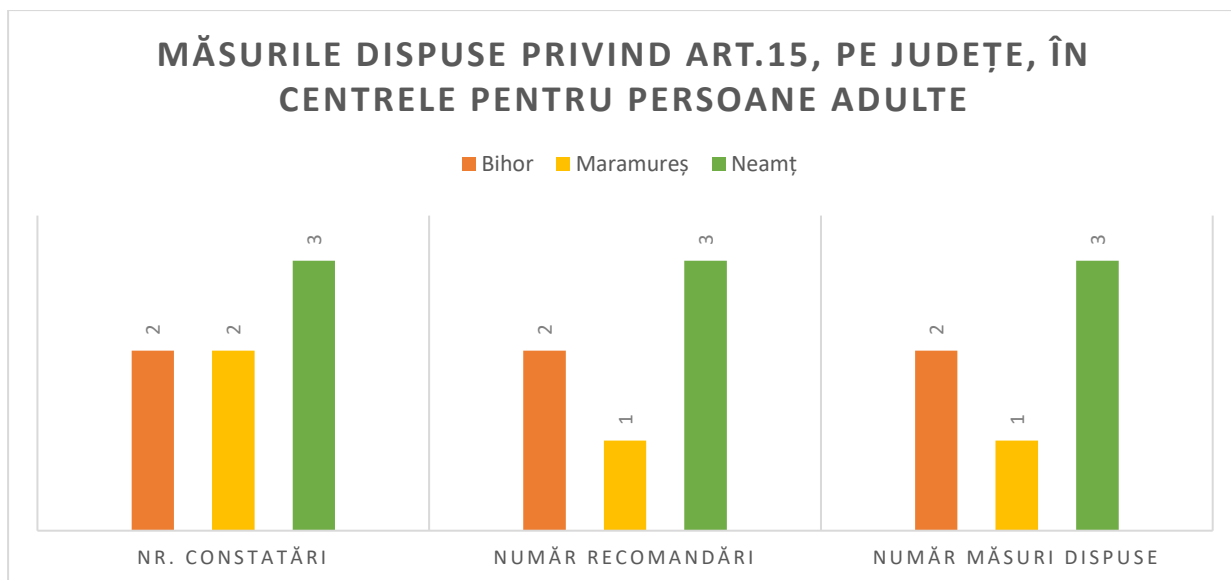
Grafic - Gradul de implementare privind Libertatea și siguranța persoanei, pe județe, în centrele pentru copii

Art. 15 CDPD - Nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant

Convenția prevede că nicio persoană cu dizabilități nu poate fi supusă torturii și niciunui fel de pedeapsă sau tratament crud, inuman ori degradant și, în mod special, că nimeni nu va fi supus, fără consimțământul său liber exprimat, unor experimente medicale sau științifice.

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 15 din CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese că acest drept a fost încălcat doar în instituțiile pentru persoane adulte cu dizabilități/spitale de psihiatrie, respectiv în 3 instituții din 3 județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 6 încălcări și au formulat tot atâtea recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 5 măsuri în vederea remedierii situațiilor constatate.

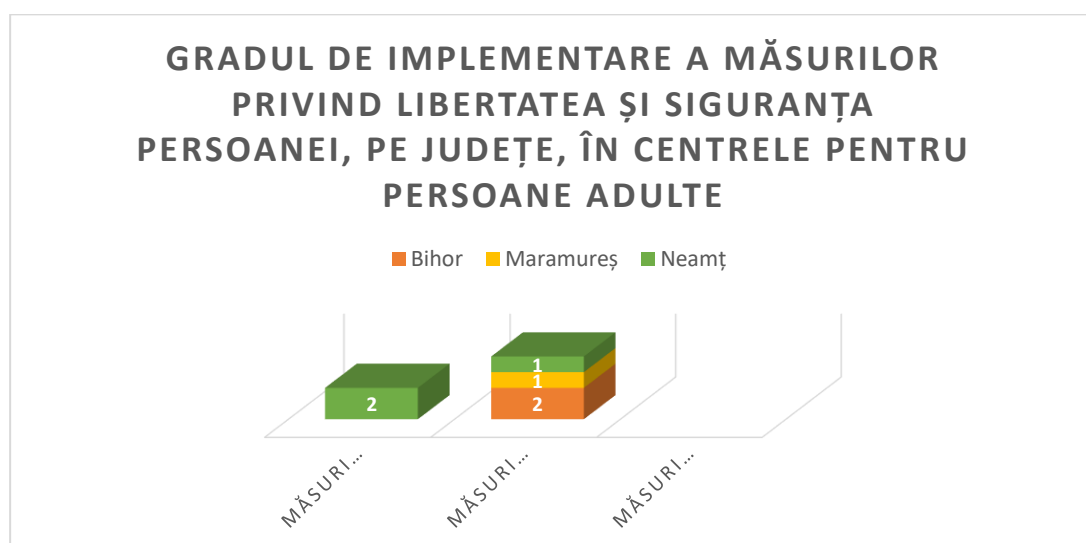
Măsurile dispuse privind respectarea acestui drept, în județele unde au fost semnalate încălcări, sunt evidențiate de următorul grafic:

Grafic - Măsurile dispuse privind Nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant, pe județe, în centrele pentru persoane adulte

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

- Recomandări implementate - 2 (33,33%)
- Recomandări parțial implementate - 4 (66,67 %)
- Recomandări neimplementate - 0 (0%)

Grafic - Gradul de implementare a măsurilor privind Nimeni nu poate fi supus torturii și niciunui fel de pedeapsă sau de tratament crud, inuman ori degradant, pe județe, în centrele pentru persoane adulte

Exemple de încălcări grave ale prevederilor art.15 CDPD:

✚ În Complexul Rezidențial de Servicii Sociale Războieni - Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități "Colibri", din județul Neamț, în prima zi a vizitei de monitorizare, a fost observat faptul că majoritatea beneficiarilor prezentau un aspect neîngrijit. Aceștia aveau urme evidente de neglijare a igienei corporale, picioarele murdare, unghiile prezentând ceea ce părea a fi infecții micotice, erau îmbrăcați precar, cu urme evidente de murdărie pe haine și încălțăminte. De asemenea, într-unul dintre dormitoarele centrului, a fost identificat un beneficiar întins pe pat, iar acesta era plin de muște, picioarele erau murdare, iar pe pantaloni avea urme de fecale. Măsurile dispuse de instituție au fost luate atât în timpul vizitei de monitorizare (schimbarea lenjeriei corporale, a lenjeriei de pat și a saltelelor), cât și ulterior vizitei: „S-au întocmit grafice cu evidență clară a periodicității efectuării igienei corporale a beneficiarilor, parțiale și generale. Aceste grafice prevăd și notificarea ritmului tuturor aspectelor de îngrijire corporală: spălat pe dinți, pe față, tuns, bărbierit etc. Un alt aspect prevăzut în aceste grafice este ritmicitatea schimbării lenjeriei corporale și a lenjeriei de pat, verificarea paturilor și a saltelelor beneficiarilor. S-au întocmit grafice de verificare a igienei beneficiarilor și a spațiilor comune (holuri, toalete) și de cazare, în care notează și semnează asistentul medical de serviciu, pe fiecare tură, de zi și de noapte. Responsabilizarea personalului sanitar este în concordanță cu atribuțiile stabilite în fișa postului acestora. În vederea evitării situațiilor de nerespectare a măsurilor dispuse, se organizează periodic instruirii cu personalul de îngrijire (infirmieri, îngrijitori)”.

✚ La Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Ștei din județul Bihor, la nivelul secției 1 psihiatrie, etaj 2 bărbați, în salonul cu nr. 1, care, deși avea destinație de spațiu de cazare pentru pacienți, era folosit de către angajații aflați la serviciu. Într-una dintre noptiere, echipa de vizită a găsit un baston tip lanternă, prevăzut cu borne metalice pentru electroșocuri. Din discuțiile avute cu personalul de serviciu, nimeni nu a recunoscut proprietatea acestuia, dar din discuțiile purtate cu pacienții, aceștia au spus că obiectul respectiv era folosit de către toți angajații secției pentru a-i intimida, uneori fiind chiar utilizat. Echipa de monitorizare consideră că acest obiect constituie un instrument de tortură psihică și fizică, prin care pacienții sunt constrânși să facă diferite lucruri. Tot în cadrul aceleiași secții,

echipa de monitorizare a mai constatat că 5 pacienți prezentau echimoze la nivelul feței și pe diferite zone ale corpului. Din discuțiile cu 3 dintre aceștia a reieșit faptul că sunt bătuți de către infirmierii și îngrijitorii de pe secție, indicând chiar numele acestora. Echipa de monitorizare a reținut că aceștia sunt bătuți, agresați fizic și verbal, amenințați și electrocuțați. Aparatul a fost ridicat de către inspectorul de monitorizare și predat organelor de poliție. S-au chemat organele de poliție și s-a deschis un dosar penal.

Art. 16 CDPD - Nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului

Convenția prevede obligația de a lua măsuri pentru a preveni orice formă de abuz, violență sau rele tratamente, inclusiv prin furnizarea de informații despre modul în care se pot evita, recunoaște și raporta aceste cazuri, precum și prin oferirea de sprijin pentru recuperarea fizică, cognitivă și psihologică, reabilitarea și reintegrarea socială a persoanelor cu dizabilități care devin victime. Monitorizarea independentă eficientă a facilităților și programelor destinate să servească persoanelor cu dizabilități este, de asemenea, prevăzută de Convenție ca o altă măsură de prevenire a acestor situații.

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 16 CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese faptul că acest drept a fost încălcat în 10 instituții aflate în 7 județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 6 încălcări și au formulat 11 recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 11 măsuri pentru remedierea situațiilor constatate.

Aceste încălcări ale art. 16 CDPD au fost constatate în județele: București Sector 2, Alba, Brăila, Hunedoara, Ilfov, Maramureș și Suceava.

Exemple de încălcări ale art. 16 CDPD:

🚦 Pe parcursul vizitei desfășurate la Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități PINOCHIO, din județul Maramureș, echipa de vizitare a constatat că doi beneficiari merg la muncă pentru localnicii din sat. Acest aspect ar putea conduce la suspiciunea de exploatare, având în vedere că nu există un control deplin asupra prestațiilor lucrate efectuate de beneficiarii aflați în învoire pentru a munci în gospodăriile localnicilor, asupra gradului de periculozitate al

muncii și a remunerației în raport cu munca depusă. Mai mult, nu au fost identificate elemente care să conducă la legalitatea acestei activități (acord exprimat/declarație în care beneficiarii își exprimă dorința de a desfășura activități lucrative, declarațiile localnicilor care solicită învoirea rezidenților, perioada, activitatea pe care urmează să o desfășoare beneficiarii, intervalul de timp, suma cu care vor fi remunerați, precum și obligația acestora de a sesiza de îndată reprezentanții centrului cu privire la orice probleme sau dificultăți intervenite în perioada respectivă). Recomandarea de interzicere a învoirilor la diferiți terți și aplicarea cadrului legal pentru angajarea ca zilieri a beneficiarilor care doresc să muncească, identificarea unor soluții pentru a oferi un cadru legal rezidenților care doresc să muncească ca zilieri, conform reglementărilor în vigoare, a fost îndeplinită prin asumarea unei proceduri interne care precizează că pentru fiecare beneficiar cu dizabilități să existe recomandare referitoare la desfășurarea activităților lucrative în cadrul Planului Personalizat, recomandare realizată de psiholog, asistent social, educator, asistent medical și kinetoterapeut (echipa multidisciplinară).

Pentru a preveni situațiile de abuz, violență și exploatare, este necesar ca beneficiarii să știe să identifice aceste situații și să le comunice. Este necesar să fie puse la dispoziție recipiente pentru depunerea sesizărilor/reclamațiilor/sugestiilor și să existe o procedură specifică.

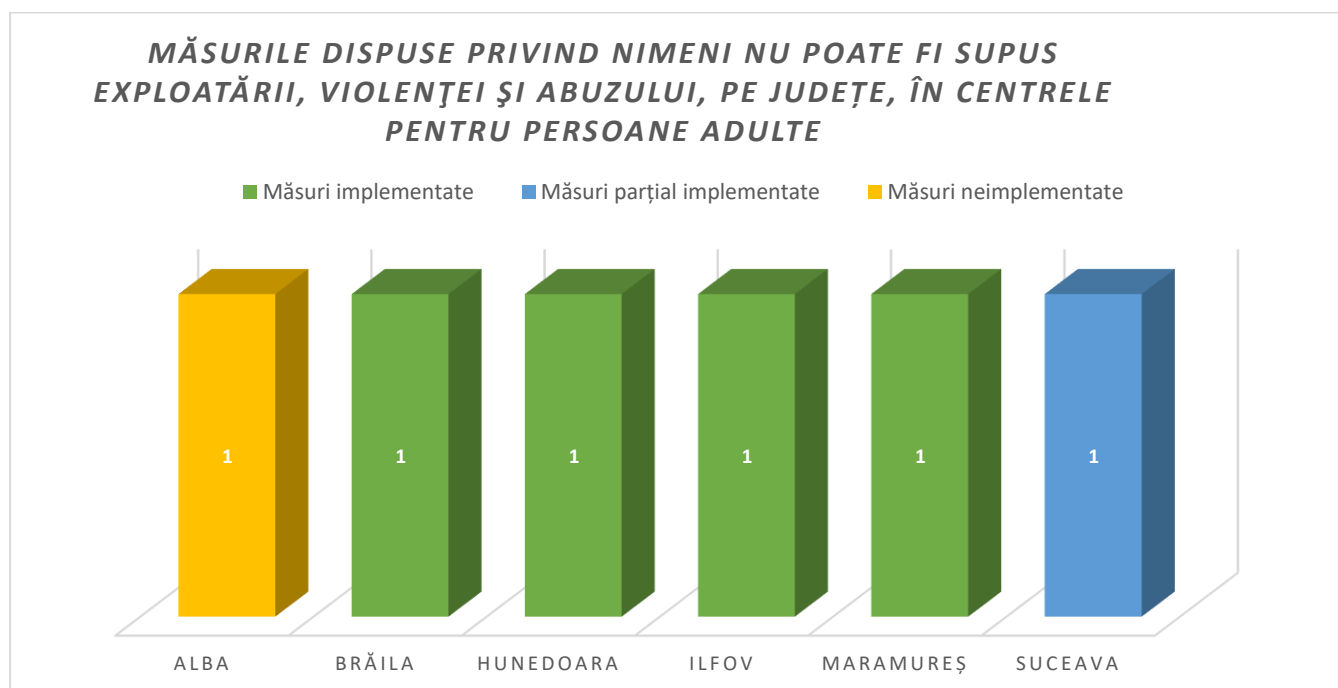
🚦 La Căsuțele de Tip Familial pentru Copilul cu Dizabilități Neuropsihice "Albinuța", "Delfinul", "Teiul Doamnei" și "Cislău" din Sectorul 2, București, nu a fost identificată „Procedura privind identificarea, semnalarea și soluționarea cazurilor de abuz și neglijență” și nici un recipient de tip cutie poștală, pusă la dispoziția copiilor pentru depunerea sesizărilor/reclamațiilor scrise cu privire la aspectele negative constatate, dar și propuneri privind îmbunătățirea activității centrului. La recomandarea de a elabora o procedură în acest sens și de a pune copiilor la dispoziție un recipient de tip cutie poștală pentru sesizări/reclamații/sugestii scrise, măsura dispusă de instituție a fost parțial implementată: s-a elaborat procedura dar nu era disponibilă la sediul facilităților, iar un recipient de tip cutie poștală pentru sesizări nu exista la momentul vizitei de follow-up.

🚦 La Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Racovița, din județul Brăila, echipa de monitorizare a identificat o beneficiară

agresată de către personalul de îngrijire și a sesizat organele abilitate, având în vedere elementele care indicau acte de violență sau abuz.

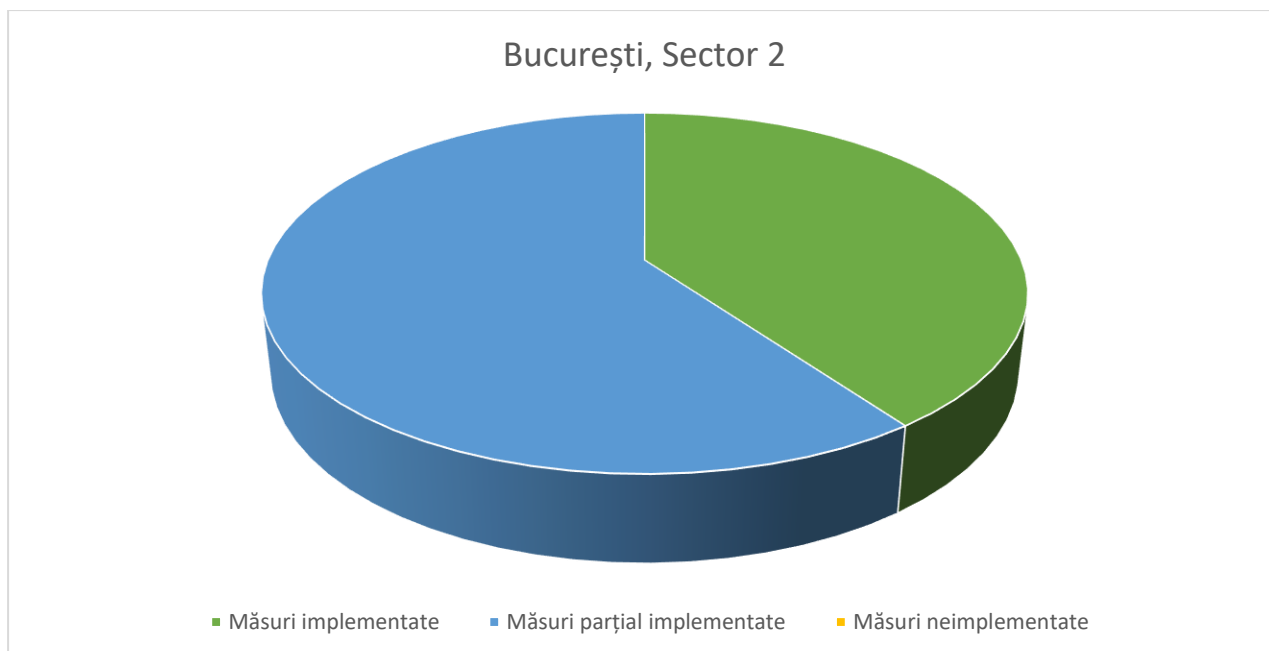
Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

- a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități
- **Recomandări implementate - 4 (66,70%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 1 (16,65%)**
 - **Recomandări neimplementate - 1 (16,65%)**

Grafic - Măsurile dispuse privind Nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului, pe județe, în centrele pentru persoane adulte

- b. În centrele de plasament pentru copii (București, Sector 2, unde au fost constatate încălcări):
- **Recomandări implementate - 4 (40%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 6 (60%)**
 - **Recomandări neimplementate - 0 (0%)**

Grafic - Măsurile dispuse privind Nimeni nu poate fi supus exploatării, violenței și abuzului, pe județe, în centrele pentru copii

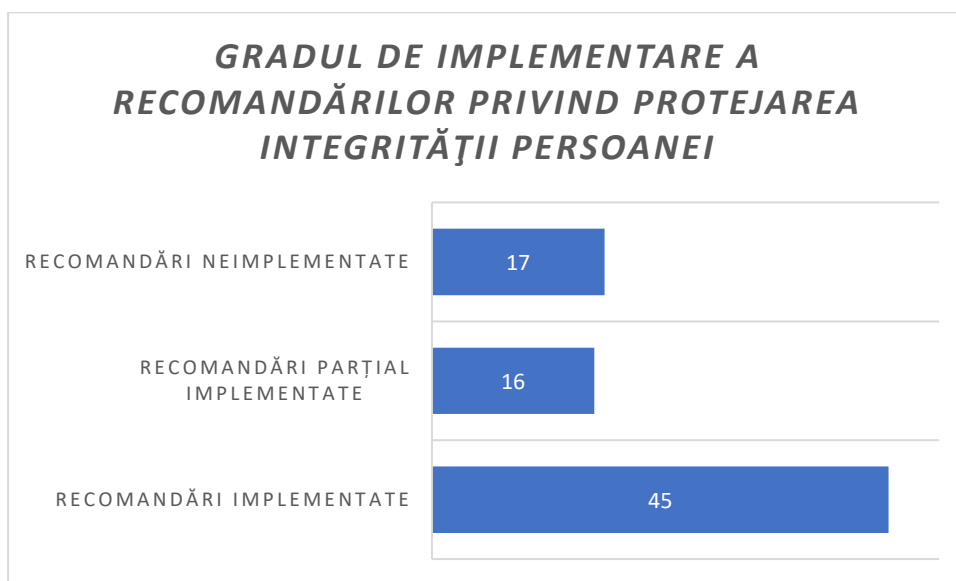
Art. 17 CDPD - Protejarea integrității persoanei

În mai multe dintre instituțiile monitorizate, echipele de monitorizare au identificat aspecte de natură să producă accidente sau să afecteze integritatea fizică a rezidenților, cum ar fi scări nesecurizate, guri de vizitare sau canale neacoperite, obiecte contondente necasate (cadre de pat de fier, obiecte de metal etc.), fire electrice nesecurizate etc. Mai multe instituții au curțile neamenajate unde rezidenții care se plimbă în timpul zilei se pot accidenta, mai ales pe fondul lipsei de personal care să poată supraveghea și reacționa prompt în asemenea situații. Recomandările Consiliului au vizat îndepărtarea obiectelor periculoase și securizarea mediului de viață din instituții.

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 17 CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese faptul că acest drept a fost încălcat în 12 de instituții aflate în 9 județe. În aceste instituții echipele de vizitare au constatat 74 de încălcări și au formulat 102 de recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 102 de măsuri în vederea remedierii situațiilor constatate.

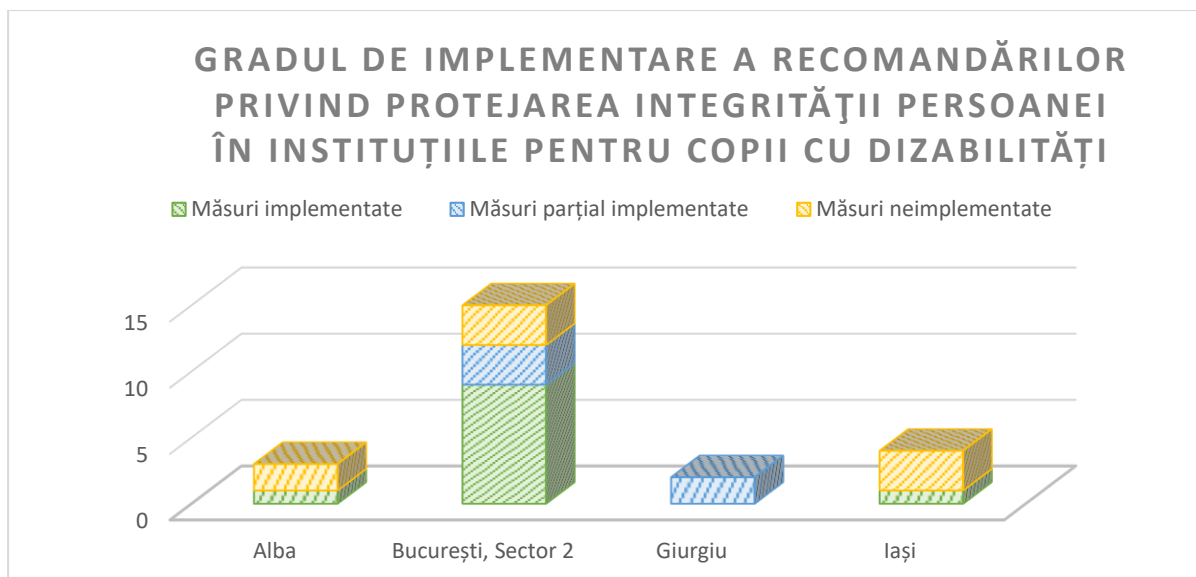
Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

- a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități
- **Recomandări implementate - 45 (58%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 16 (20%)**
 - **Recomandări neimplementate - 17 (22%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Protejarea integrității persoanei în instituțiile pentru persoane adulte cu dizabilități

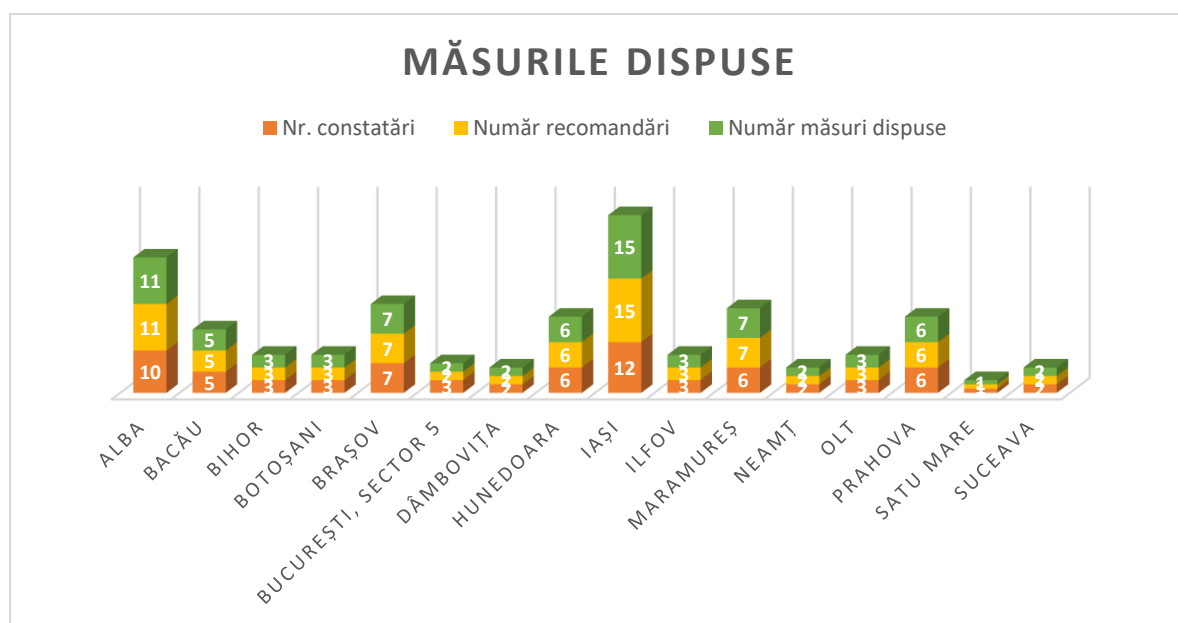
- b. În centrele pentru copii cu dizabilități
- **Recomandări implementate - 11(46%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 5 (21%)**
 - **Recomandări neimplementate - 8 (33%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Protejarea integrității persoanei în instituțiile pentru copii cu dizabilități

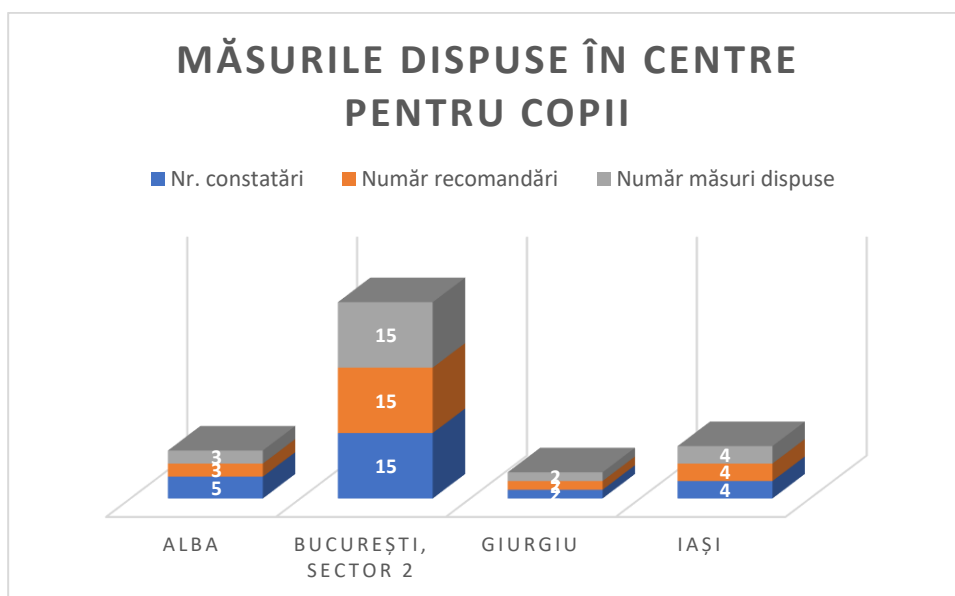
Măsurile dispuse privind respectarea acestui drept, în județele unde au fost semnalate încălcări, sunt evidențiate de următorul grafic:

- a. Măsurile dispuse de instituțiile pentru persoane adulte cu dizabilități/spitale de psihiatrie

Grafic - Măsurile dispuse în centrele pentru adulți/spitale de psihiatrie privind Protejarea integrității persoanei

b. măsuri dispuse de instituțiile pentru copii cu dizabilități

Grafic - Măsurile dispuse în centrele pentru adulți/spitale de psihiatrie privind Protejarea integrității persoanei

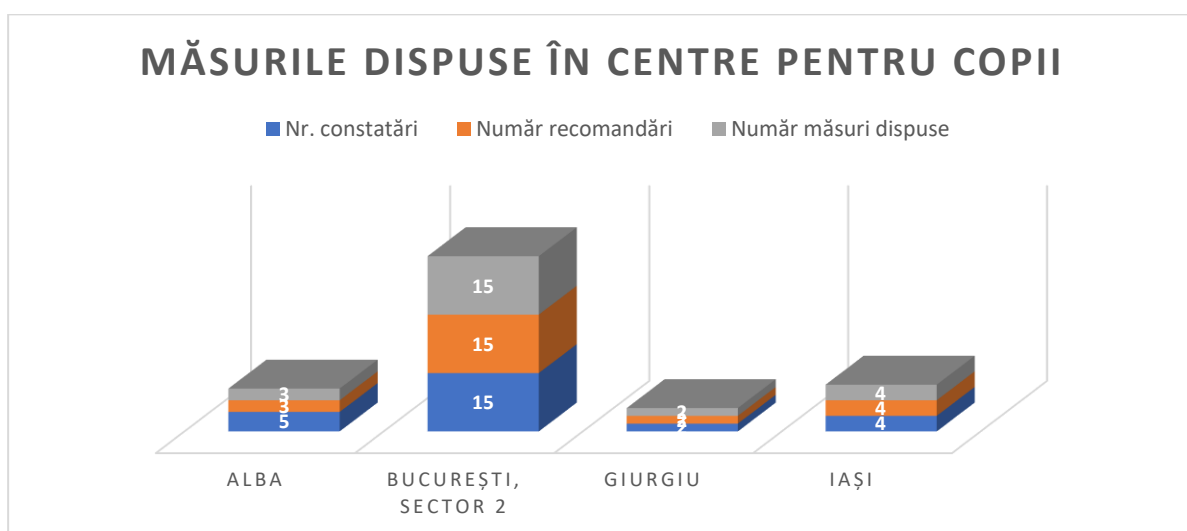
Exemple referitoare la încălcările grave ale prevederilor art. 17 CDPD:

🚧 La Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „Speranța” din județul Iași, echipa de monitorizare a identificat mai multe elemente care pot reprezenta un pericol pentru beneficiari: casa scării nu era securizată, un canal din curte și capacele de la fosa septică erau nesecurizate, existând riscul de vătămare pentru beneficiari. În curte erau 4 câini dezlegați, agresivi. Beneficiarii au relatat că îi hrănesc, dar se tem de ei. În curtea exterioară se afla un șanț din vechea rampă pentru reparat mașini. Instituția a respectat recomandările și a luat măsuri pentru îndepărtarea pericolelor.

🚧 La Fundația Bambini in Emergenza - Casa de Tip Familial „Casa Carol” și Casa de Tip Familial „Casa Sf. Iuliana” din județul Giurgiu, pe parcursul vizitei de monitorizare au fost identificate câteva aspecte de natură să pună în pericol viața copiilor și integritatea fizică și psihică a acestora: existența unei grămezi de moloz cu fragmente mari de zidărie (moloz rezultat din dărâmarea zidului de protecție al rezervoarelor de gaz, zid ce va fi refăcut conform indicațiilor reprezentanților I.S.U.), aspect remediat în timpul vizitei, o gură de canalizare neasigurată cu capac fixat corespunzător (aspect remediat în timpul vizitei). Alte aspecte: unul dintre leagănele existente în spațiul de joacă nu era asigurat, baza acestuia fiind instabilă

(leagănul a fost ulterior asigurat); o latură a curții nu avea gard, fapt ce permitea accesul neîngrădit înspre/dinspre câmpul aflat în vecinătatea unității; o schelă metalică, cu o înălțime de aproximativ 4 metri, era păstrată în imediata apropiere a terenului de fotbal folosit de copii. Instituția a securizat curtea centrului cu gard, iar schela metalică a fost mutată într-o locație exterioară.

La Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități GÂRBOVA din județul Alba, pe parcursul vizitei, echipa de monitorizare a identificat aspecte care puneau în pericol viața și integritatea corporală a beneficiarilor: casa scării nu era securizată la etaj, prezentând risc de cădere în gol, în curte se aflau lemne și o placă de beton sprijinite de gard, bazinul de apă nu era împrejmuț. La data transmiterii răspunsului motivat cu privire la dispunerea măsurilor privind remedierea acestor situații, instituția nu implementase nicio măsură.

Grafic - Măsurile dispuse în centrele pentru copii privind Protejarea integrității persoanei

Art. 18 CDPD - Libertatea de mișcare și cetățenia

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 18 CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese că acest drept a fost încălcat în 6 instituții aflate în 6 județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 6 încălcări și au

formulat tot atâtea recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 6 măsuri pentru remedierea situațiilor constatate.

Aceste încălcări ale art. 18 CDPD au fost constatate în județele: București, Botoșani, Ilfov, Mehedinți, Teleorman și Vâlcea.

În aceste instituții, echipele de monitorizare au identificat situații care nu ar permite rezidenților libertatea de mișcare în eventualitatea dezinstituționalizării, cum ar fi lipsa vizei de reședință sau vizele de flotant expirate.

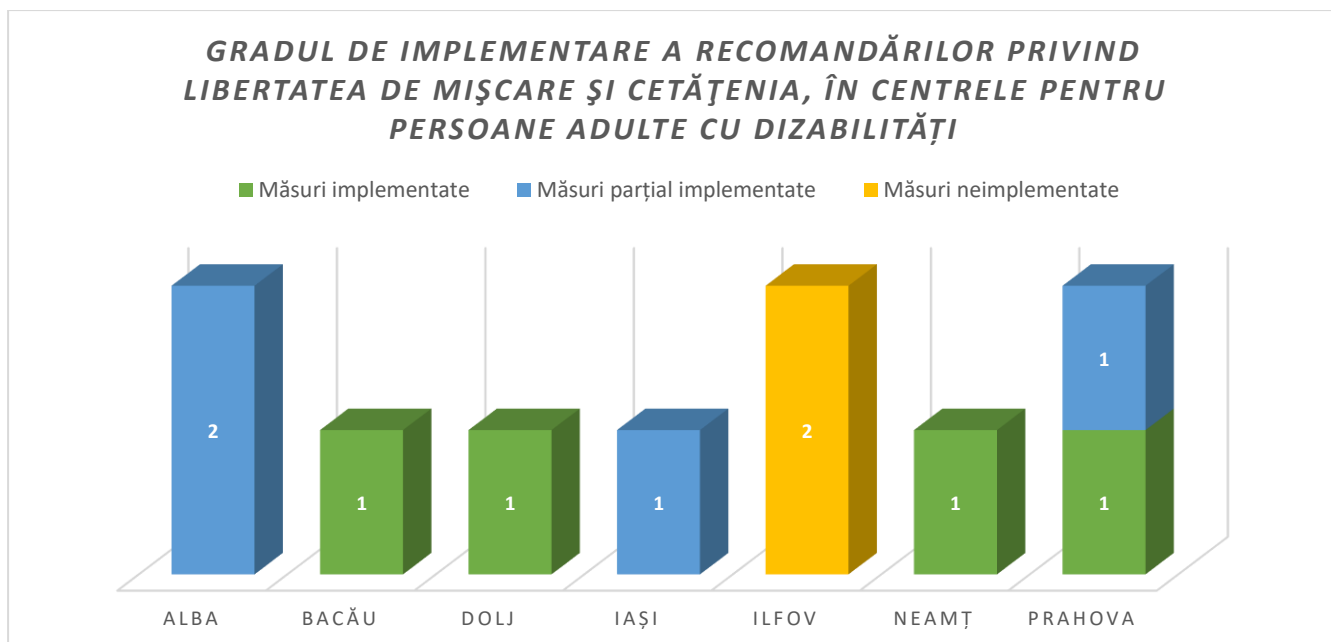
🚦 De exemplu, la Asociația Casa Toma, care are trei centre de îngrijire pentru persoane adulte cu dizabilități în județele Ilfov și Prahova, majoritatea beneficiarilor nu aveau viză de reședință aplicată pe CI/BI. Măsura nu a fost implementată, asociația motivând că angajamentele sunt încheiate pentru perioade scurte de timp, ceea ce afectează întreprinderea unor demersuri administrative.

🚦 În ceea ce privește centrele de plasament pentru copii, echipele au identificat contracte pentru acordarea de servicii sociale care nu erau semnate de reprezentantul legal al copilului. Semnarea acestui contract de către reprezentantul legal este esențială pentru garantarea accesului la servicii sociale sigure, eficiente și conforme cu nevoile copilului.

🚦 La Căsuța de tip familial pentru copilul cu dizabilități neuropsihice „Cislău” din Sectorul 2, București, copiii nu aveau cărțile de identitate eliberate pe actualul domiciliu, iar pentru o parte dintre aceștia, contractele pentru acordarea de servicii sociale nu erau actualizate sau semnate de reprezentanții legali. Măsurile au fost implementate.

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

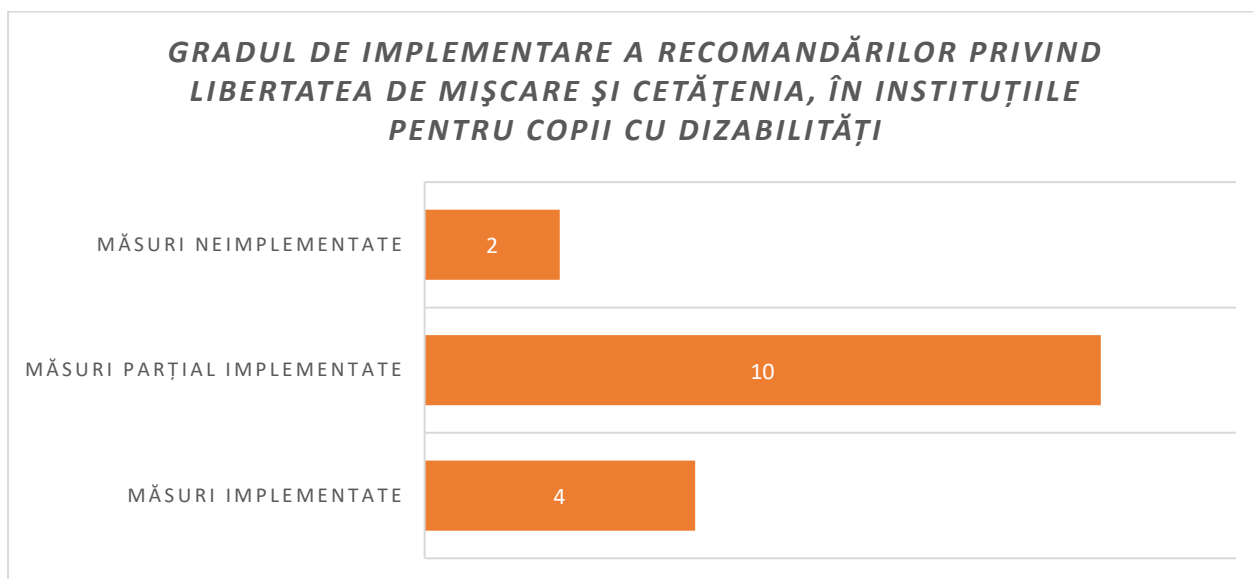
- a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități
 - **Recomandări implementate - 4 (40%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 4 (40%)**
 - **Recomandări neimplementate - 2 (20%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Libertatea de mișcare și cetățenia, în centrele pentru persoane adulte cu dizabilități

b. În centrele de plasament pentru copii (București, Sector 2)

- **Recomandări implementate - 4 (25%)**
- **Recomandări parțial implementate - 10 (62,50%)**
- **Recomandări neimplementate - 2 (12,50%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Libertatea de mișcare și cetățenia, în instituțiile pentru copii cu dizabilități

Art. 19 CDPD - Viață independentă și integrare în comunitate

Articolul 19 din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități recunoaște dreptul acestora de a trăi independent și de a fi incluse în comunitate. Acesta subliniază că statele trebuie să asigure egalitatea de șanse și să ofere sprijinul necesar pentru ca persoanele cu dizabilități să își poată exercita acest drept. Persoanele cu dizabilități trebuie să poată decide unde și cu cine locuiesc, fără a fi obligate să trăiască în medii instituționalizate. Statele trebuie să asigure servicii de sprijin la domiciliu, în comunitate și alte forme de asistență personalizată pentru a facilita independența și incluziunea socială. Persoanele cu dizabilități trebuie să aibă acces egal la servicii publice, cum ar fi transportul, locuințele și alte resurse disponibile pentru populația generală.

Pentru respectarea acestui drept, echipele de vizită au recomandat evaluarea nevoilor individuale în vederea pregătirii transferului în comunitate și identificarea unor soluții potrivite pentru asigurarea acestuia, precum și accelerarea transferului în comunitate pe baza planificării centrate pe persoană pentru fiecare rezident, care să vizeze nevoile, dorințele și aspirațiile beneficiarilor, astfel încât să se asigure accesul acestora la serviciile și resursele necesare unei vieți independente, în conformitate cu prevederile art. 19 CDPD.

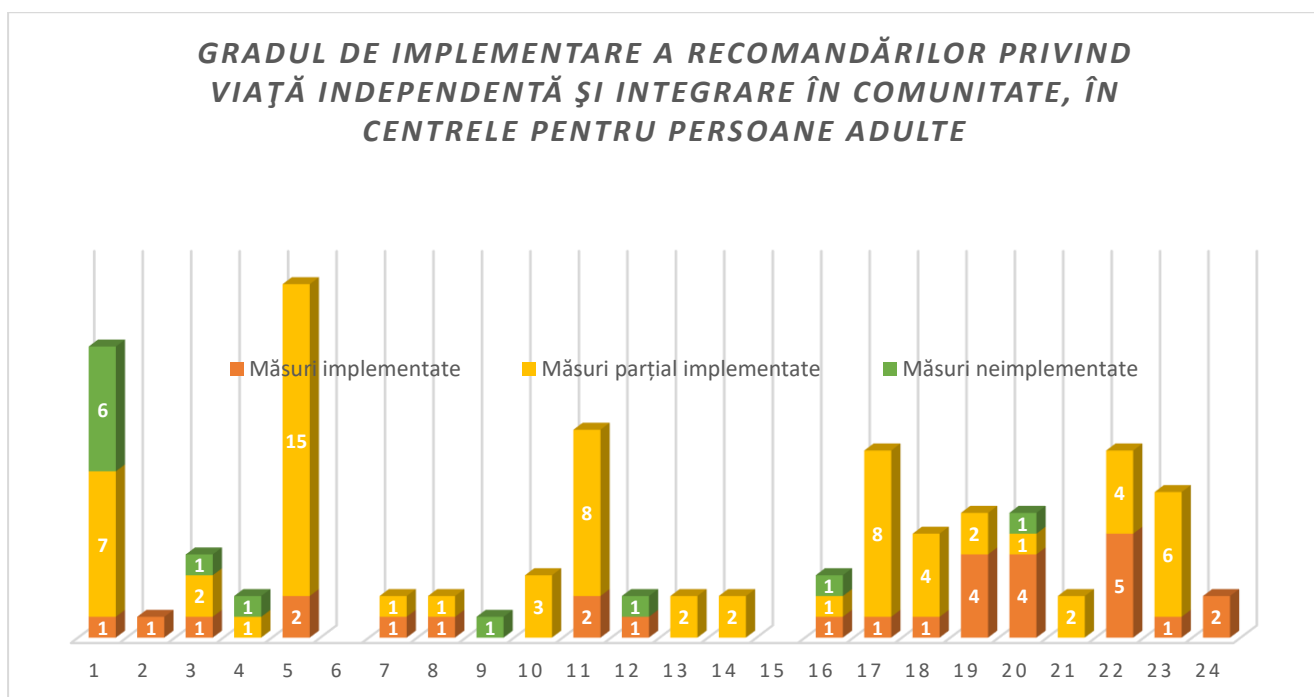
Echipele de vizită au constatat că tinerii nu sunt informați cu privire la drepturile sociale de care beneficiază după împlinirea vârstei de 18 ani și că nu există rapoarte de consiliere și informare a tânărului care optează pentru încetarea măsurii de protecție.

Lipsa unor servicii în comunitate, a fondurilor și a personalului specializat afectează reintegrarea persoanelor cu dizabilități în comunitate.

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

- a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități
 - **Recomandări implementate - 29 (26%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 70 (63%)**

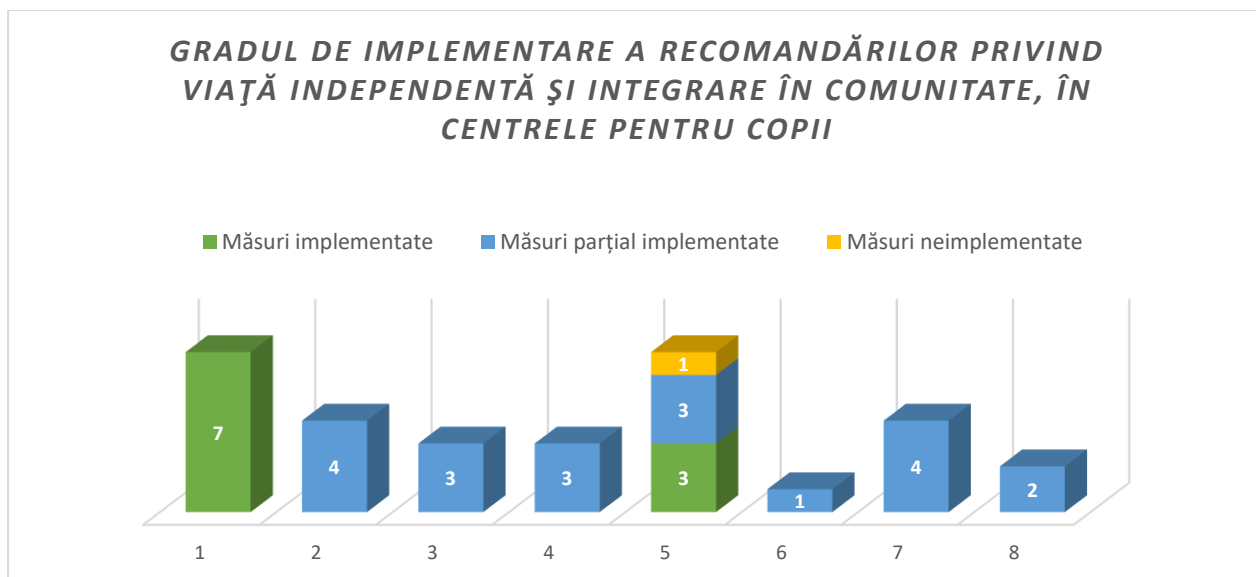
➤ **Recomandări neimplementate - 12 (11%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Viață independentă și integrare în comunitate, în centrele pentru persoane adulte

b. În centrele de plasament pentru copii

- **Recomandări implementate - 10 (32%)**
- **Recomandări parțial implementate - 20 (64%)**
- **Recomandări neimplementate - 1 (4%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Viață independentă și integrare în comunitate, în centrele pentru copii

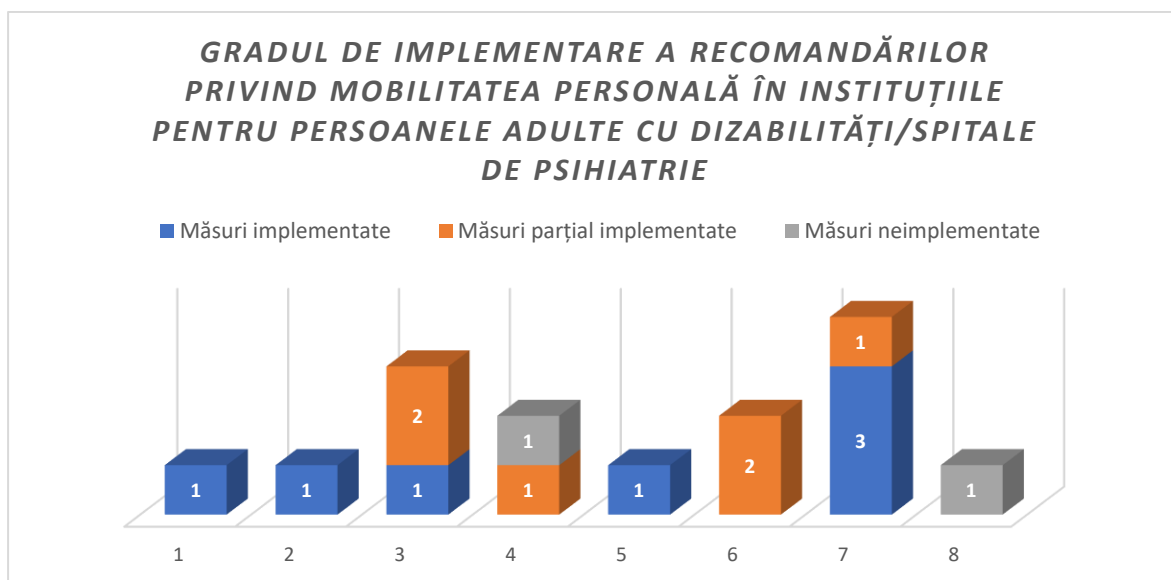
Art. 20 CDPD - Mobilitatea personală

Art. 20 prevede obligația Statelor părți de a asigura mobilitatea persoanelor cu dizabilități în modul și momentul ales de acestea, inclusiv prin furnizarea dispozitivelor și tehnologiilor de acces, a persoanelor de sprijin sau prin formarea acestora pentru a dezvolta abilități de mobilitate, atât pentru persoanele cu dizabilități, cât și pentru personalul care lucrează cu acestea.

Din constatările echipelor de monitorizare, unele vehicule ale instituțiilor nu sunt accesibilizate, iar în mai multe instituții dispozitivele asistive erau uzate, învechite sau improvizate. Mobilitatea rezidenților este restricționată atât de numărul insuficient de personal, cât și de cerințele lor specifice de îngrijire. În centrele în care se află mulți rezidenți care necesită sprijin parțial sau permanent pentru deplasare, igienă personală și hrănire, aceștia sunt expuși unui risc crescut de izolare și deprivare socială. Astfel, persoanele cu mobilitate redusă sau utilizatorii de fotolii rulante petrec cea mai mare parte a timpului în pat sau în camerele lor, având rare ocazii de a ieși în curtea instituției sau la sala de mese. Această situație este agravată de lipsa infrastructurii accesibile și de cazarea rezidenților cu mobilitate redusă la etaje superioare, fără soluții adecvate pentru deplasare.

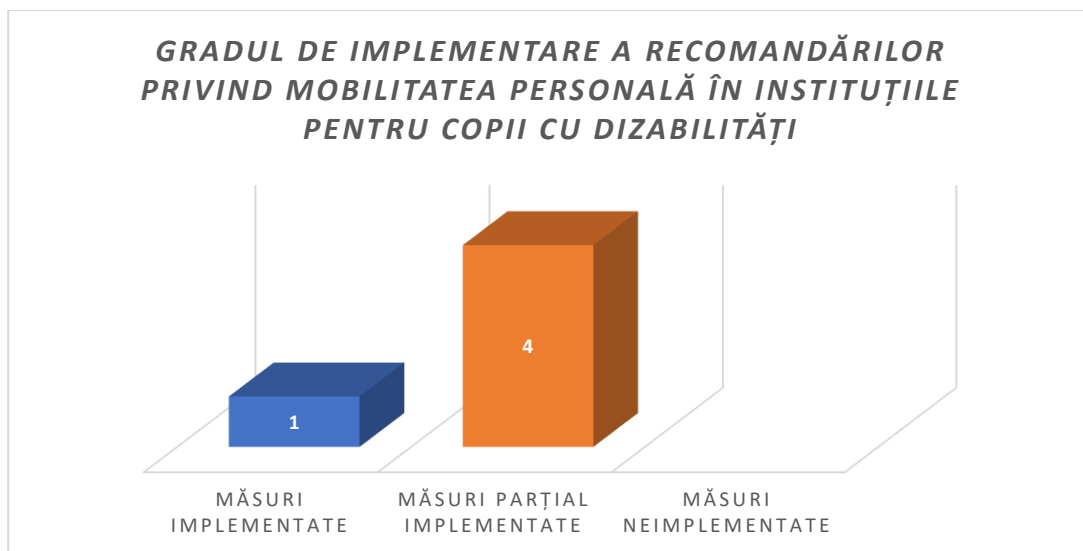
Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

- a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități/spitale de psihiatrie
- **Recomandări implementate - 7 (47%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 6 (40%)**
 - **Recomandări neimplementate - 2 (13%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Mobilitatea personală în instituțiile pentru persoanele adulte cu dizabilități/spitale de psihiatrie

- b. În centrele pentru copii cu dizabilități
- **Recomandări implementate - 7 (47%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 6 (40%)**
 - **Recomandări neimplementate - 2 (13%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Mobilitatea personală în instituțiile pentru copii cu dizabilități

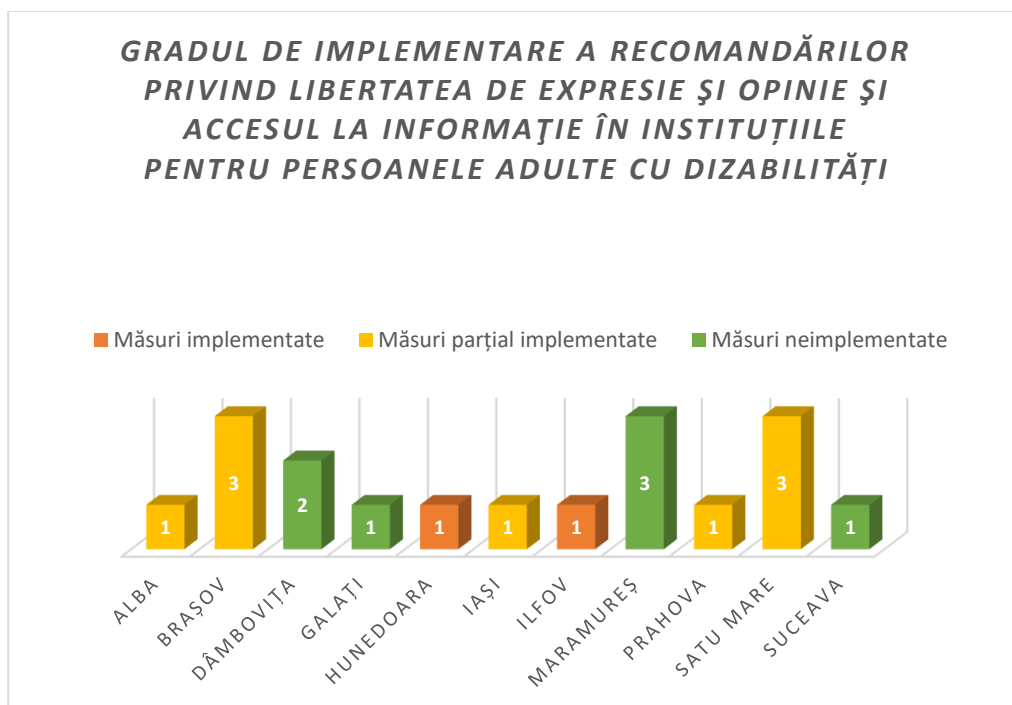
La Asociația „Casa Toma” - „Casa Sfântul Toma Breaza” Centru Rezidențial de Îngrijire și Asistență Persoane Adulte cu Dizabilități, echipa de monitorizare a identificat un singur fotoliu rulant, foarte uzat și cu semne vizibile de rugină. Centrul nu dispunea de un autoturism pentru deplasarea beneficiarilor, iar transportul acestora era asigurat, ori de câte ori era nevoie, de un microbuz neaccesibilizat pus la dispoziție de către Asociația „Casa Toma”. În urma recomandărilor Asociația a achiziționat două fotolii rulante, însă microbuzul nu a fost accesibilizat.

Art. 21 CDPD - Libertatea de expresie și opinie și accesul la informație

Articolul 21 subliniază importanța incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități, prin garantarea accesului acestora la informații și a libertății de a se exprima. Echipele de monitorizare au identificat în două dintre instituțiile verificate modalități de informare adaptate, folosind formate ușor de înțeles, precum pictograme. În general, informarea se realizează prin afișarea materialelor la aviziere, sub formă de documente Word sau PDF, care conțin informații despre drepturile și obligațiile rezidenților/pacienților.

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

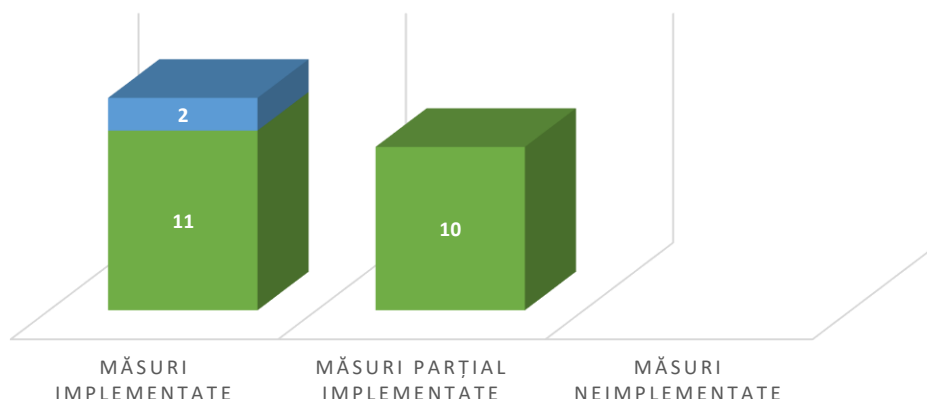
- a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități
- **Recomandări implementate - 9 (69%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 3 (23%)**
 - **Recomandări neimplementate - 1 (8%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Libertatea de expresie și opinie și accesul la informație în instituțiile pentru persoanele adulte cu dizabilități

- b. În centrele pentru copii cu dizabilități:
- **Recomandări implementate - 4 (50%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 4 (50%)**
 - **Recomandări neimplementate - 0 (0%)**

**GRADUL DE IMPLEMENTARE A RECOMANDĂRILOR
PRIVIND LIBERTATEA DE EXPRESIE ȘI OPINIE ȘI
ACCESUL LA INFORMAȚIE ÎN INSTITUȚIILE PENTRU
COPII CU DIZABILITĂȚI**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Libertatea de expresie și opinie și accesul la informații în instituțiile pentru copii cu dizabilități

Exemple privind încălcări ale prevederilor art. 21 CDPD:

✚ În Căsuța de tip familial „Albinuța”, din Sectorul 2, București, în dosarele studiate de echipa de monitorizare nu au fost identificate documente care să ateste informarea beneficiarilor cu privire la drepturile acestora și la modalitățile de exercitare a acestora, nici referitoare la activitățile de informare și consiliere a beneficiarilor în legătură cu condițiile de încetare a îngrijirii în centrul rezidențial. Echipa de monitorizare nu a găsit „Procedura privind consemnarea opiniilor beneficiarilor” și nici documente care să reflecte opinia copilului privind stabilirea măsurii de protecție, în cazul copilului care a împlinit vârsta de 10 ani.

✚ La Locuința Maxim Protejată „Ștefan” din Neamț beneficiarilor le era interzis să folosească telefoanele mobile. În urma vizitei de monitorizare, instituția a implementat recomandarea. În prezent, toți beneficiarii folosesc telefonul ca mijloc de comunicare și informare, iar beneficiarii care nu aveau telefoane și-au achiziționat.

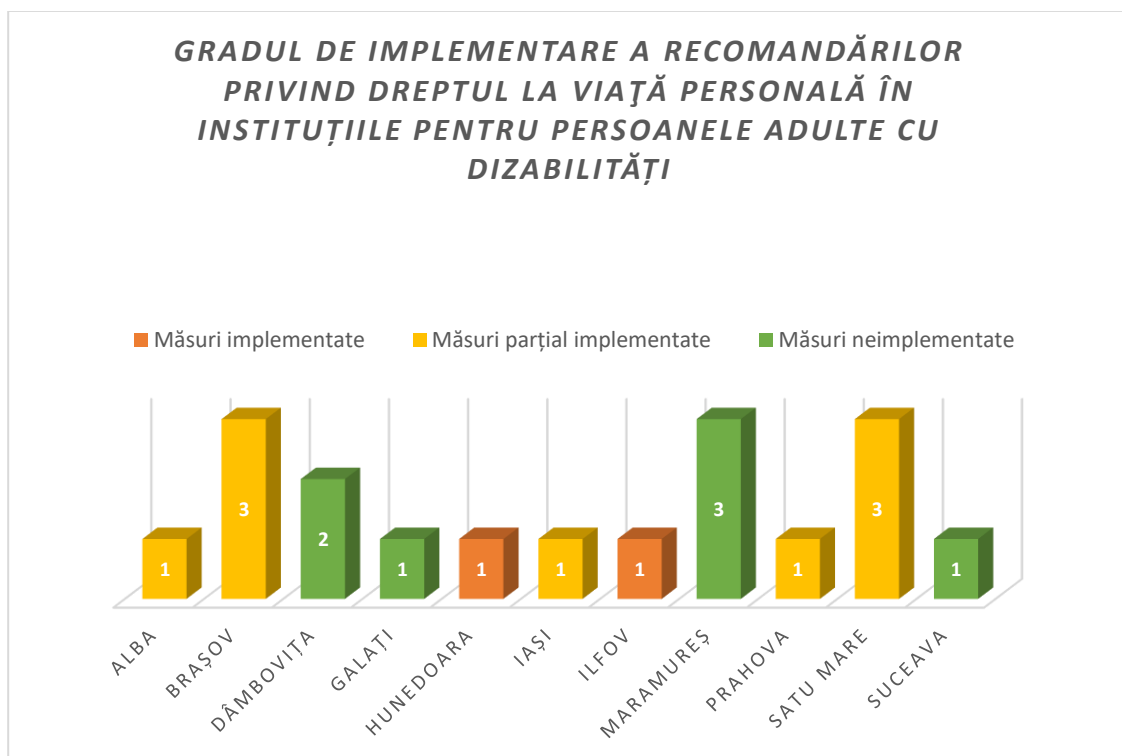
Art. 22 CDPD - Dreptul la viață personală

Articolul 22 recunoaște că persoanele cu dizabilități sunt adesea vulnerabile la încălcarea vieții private și a protecției datelor, mai ales în contexte instituționale sau medicale, și subliniază importanța autonomiei și demnității acestora, garantându-le dreptul la viață privată și controlul asupra informațiilor personale.

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 22 CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese că acest drept a fost încălcat în 18 instituții aflate în 12 județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 18 încălcări și au formulat 26 de recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 26 de măsuri pentru remedierea situațiilor constatate.

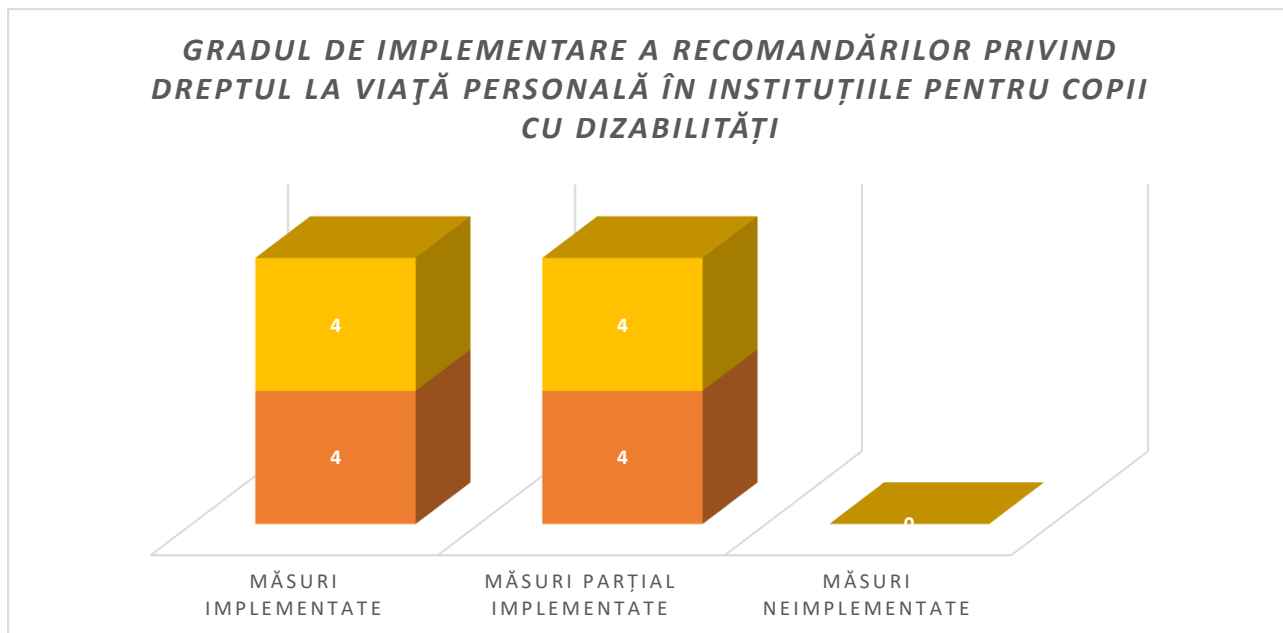
Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

- a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități:
- **Recomandări implementate - 2 (11%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 9 (50%)**
 - **Recomandări neimplementate - 7 (39%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Dreptul la viață personală în instituțiile pentru persoanele adulte cu dizabilități

- b. În centrele pentru copii cu dizabilități ((București Sector 2, singurul județ unde au fost raportate încălcări pe acest drept):
- **Recomandări implementate - 13 (56,50%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 10 (43,50%)**
 - **Recomandări neimplementate - 0 (0%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Dreptul la viață personală în instituțiile pentru copii cu dizabilități

Informațiile referitoare la datele personale, medicale și de reabilitare ale persoanelor cu dizabilități sunt păstrate în dosarele personale ale rezidenților. Dosarele se află, de regulă, în biroul șefului de centru sau al asistentului social, într-un dulap închis cu cheia. Totuși, în unele centre monitorizate, acestea nu se aflau la sediul serviciului social, așa cum este prevăzut legislativ, ci într-un sediu al DGASPC.

🚦 Spre exemplu, în patru servicii sociale ale DGASPC Sector 2, respectiv Căsuțele de Tip Familiar pentru copii „Albinuța”, „Delfinului”, „Teiul Doamnei” și „Cislău” (pentru copilul cu dizabilități neuropsihice), dosarele beneficiarilor nu se aflau la sediul unităților de tip familial și au fost studiate de echipa de vizită în alte locații. La vizita de follow-up, dosarele copiilor încă nu se aflau la sediul serviciilor sociale, așa cum a fost formulată recomandarea echipei de vizită. La acea dată,

dosarele au fost aduse echipei de monitorizare pentru a fi studiate, astfel încât nu se poate aprecia dacă se păstra sau nu confidențialitatea informațiilor din ele.

✚ O altă încălcare gravă a acestui articol a fost întâlnită în județul Ilfov, la Centrul pentru Viață Independentă pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Tineretului, al Asociației Pro Act Suport, unde echipa de monitorizare a observat că pe balconul apartamentului erau depozitate, în trolere, documente provenite din activitatea centrului, documente ce conțineau și datele personale ale beneficiarilor. Ulterior, centrul a implementat recomandarea și a depozitat documentele într-un spațiu adecvat.

✚ La Locuința Maxim Protejată „Raluca”, Locuința Maxim Protejată „Mihaela” și Locuința Maxim Protejată „Adrian”, servicii sociale ale furnizorului privat ASSOC din Maramureș, dosarele personale ale beneficiarilor erau păstrate în camera tehnică a locuințelor, împreună cu mașina de spălat, materiale de curățenie, alimente și alte materiale necesare funcționării serviciului social. Astfel, nu există certitudinea că persoanelor cu dizabilități din cadrul centrului le este asigurată confidențialitatea informațiilor referitoare la datele personale, medicale și de reabilitare. La recomandarea de a le depozita în condiții adecvate, instituția nu a răspuns. Din acest motiv, considerăm măsura neimplementată, iar rezidenților li se încalcă dreptul de a le fi păstrate în siguranță informațiile medicale și sociale din dosare, copii după actele de identitate, măsuri/sentințe de protecție etc.

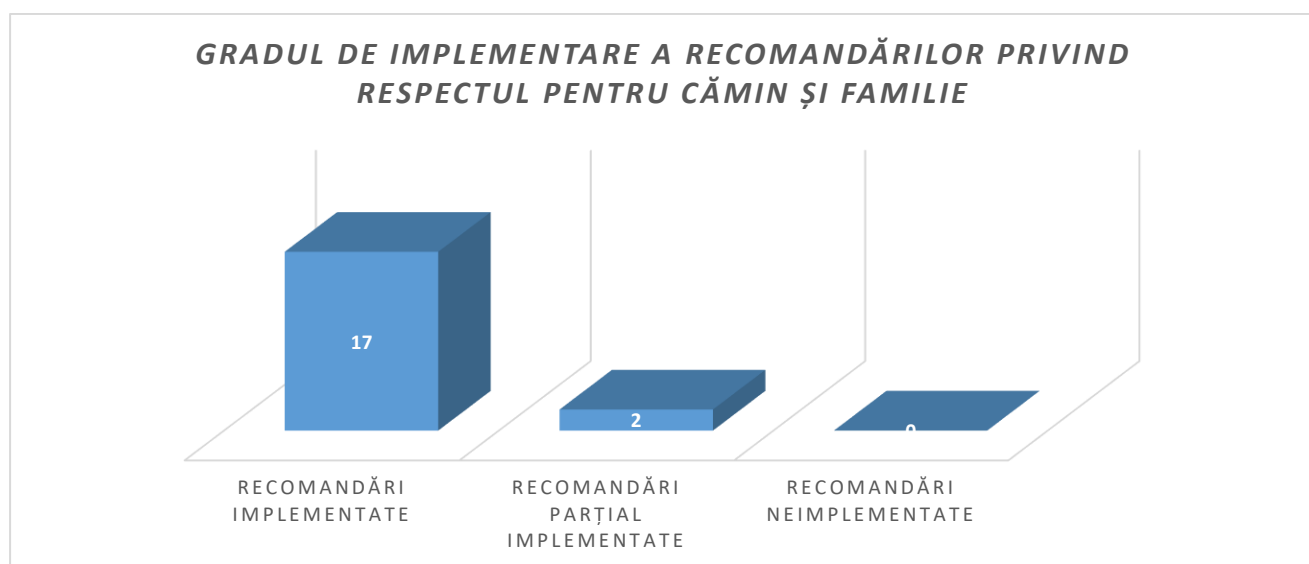
Art. 23 CDPD - Respectul pentru cămin și familie

În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități se iau unele măsuri pentru a sprijini cuplurile și a promova dreptul la sănătate sexuală și reproductivă, prin amenajarea camerelor intime sau prin consilierea și informarea privind posibilitatea de a întemeia o familie în viitor, sănătatea sexuală și reproductivă, precum și consimțământul. În multe instituții, beneficiarii nu doresc să folosească camera intimă, deoarece pentru a ajunge la aceasta trebuie să treacă prin spațiile comune, riscând să fie văzuți de ceilalți rezidenți, ceea ce îi face să se simtă inconfortabil.

În serviciile sociale destinate protecției copiilor cu dizabilități, acest drept se referă la menținerea legăturii cu membrii familiei, prin vizite și alte mijloace (telefonice/WhatsApp).

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 23 din CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese faptul că acest drept a fost încălcat în 10 instituții aflate în 10 județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 16 încălcări și au formulat 19 recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 16 măsuri pentru remedierea situațiilor constatate.

Gradul de implementare a recomandărilor dispuse este evidențiat de graficul următor:

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Respectul pentru cămin și familie

Exemple de încălcări ale prevederilor art. 23 CDPD:

🚦 Complexul rezidențial de Servicii Sociale Războieni avea 4 cupluri. Acestora li se punea la dispoziție o cameră intimă, fără grup sanitar și dotată cu un pat de o persoană. Conform declarațiilor personalului, beneficiarii nu doreau să folosească acea încăpere, deoarece pentru a ajunge la ea era necesar să treacă prin spațiile comune, riscând să fie văzuți de ceilalți. Tot din declarațiile personalului a reieșit faptul că „nu cunosc locul unde beneficiarii își desfășoară aceste momente intime”. La nivelul centrului nu se oferă mijloace contraceptive și nici nu există sesiuni de discuții pe teme precum planificarea familială, metodele contraceptive și riscurile bolilor cu transmitere sexuală, ceea ce reprezintă o încălcare gravă a acestui drept.

✚ În cele patru servicii sociale ale DGASPC Sector 2, Căsuțele de tip familial pentru copii, respectiv Căsuțele de tip familial pentru copii cu dizabilități neuropsihice „Albinuța”, „Delfinului”, „Teiul Doamnei” și „Cislău”, echipele de vizită au identificat registre de vizite în care, la rubrica „vizitatori”, erau consemnați doar angajații din cadrul Complexului, neputând astfel fi evidențiat faptul că rezidenții mențin legătura cu familia, în condițiile în care menținerea legăturii dintre copiii instituționalizați și membrii familiei este primordială.

Art. 24 CDPD - Educația

Art. 24 recunoaște dreptul persoanelor cu dizabilități la educație în cadrul unui sistem educațional incluziv. Exercițarea acestui drept presupune ca persoanele cu dizabilități (inclusiv copiii) să nu fie excluse din sistemul educațional pe criterii de dizabilitate.

În serviciile sociale pentru persoane adulte cu dizabilități, echipele de vizitare recomandă reevaluarea și identificarea beneficiarilor care pot urma cursuri școlare sau programe educaționale ce au ca scop dezvoltarea competențelor și sprijinirea lor în direcția dezvoltării prin educație. În răspunsurile motivate, instituțiile ne informează că au început demersuri pentru asigurarea consilierii vocaționale.

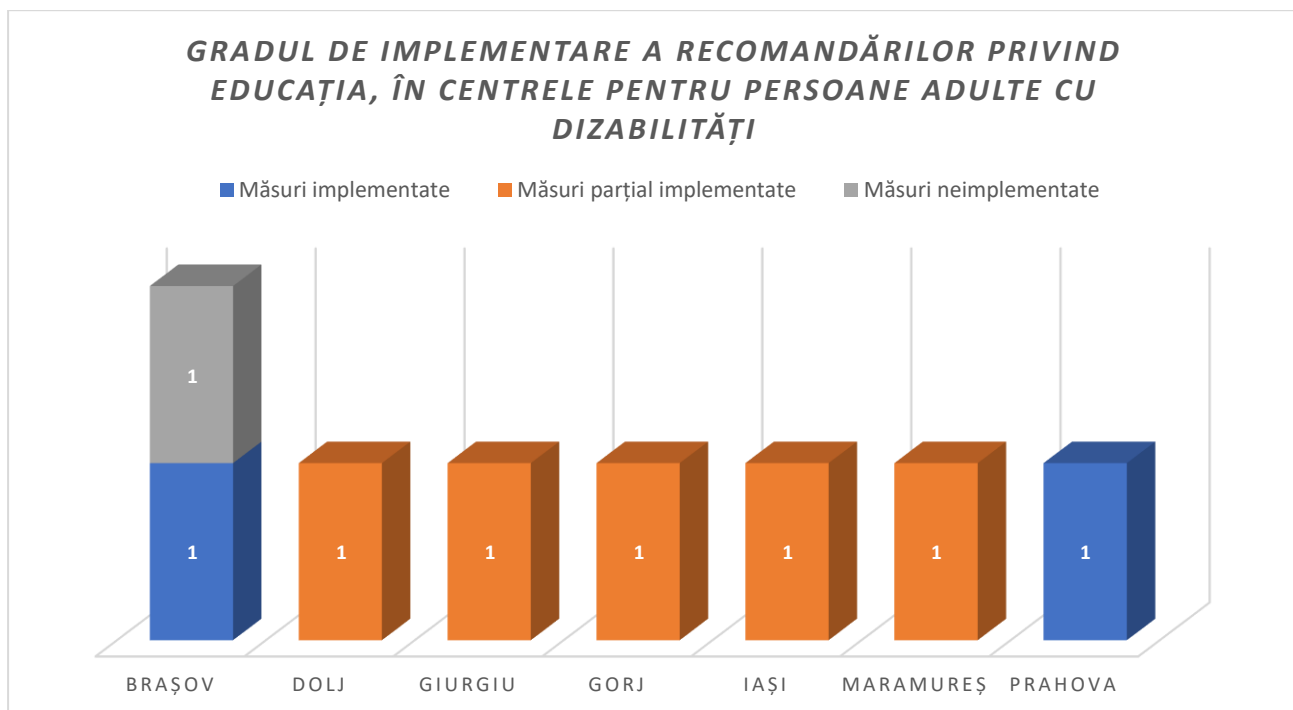
În serviciile rezidențiale pentru copiii cu dizabilități, se evidențiază faptul că doar pentru un număr mic de copii se asigură integrarea acestora în unități de învățământ de masă, majoritatea având acces la învățământ special.

O situație de încălcare gravă a dreptului la educație a fost întâlnită la Căsuța de tip familial pentru copilul cu dizabilități neuropsihice „Albinuța” din București, Sector 2, unde pentru 9 copii, care aveau recomandare de „școlarizare la domiciliu” (conform Certificatului de Orientare Școlară și Profesională), nu s-au făcut demersuri din partea școlii pentru a trimite profesori care să desfășoare activitățile educaționale la domiciliul CTF. În urma recomandărilor menționate, a fost identificat un cadru didactic care să desfășoare activități educaționale la sediul serviciului social.

Gradul de implementare a recomandărilor dispuse este evidențiat de graficele următoare:

a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități:

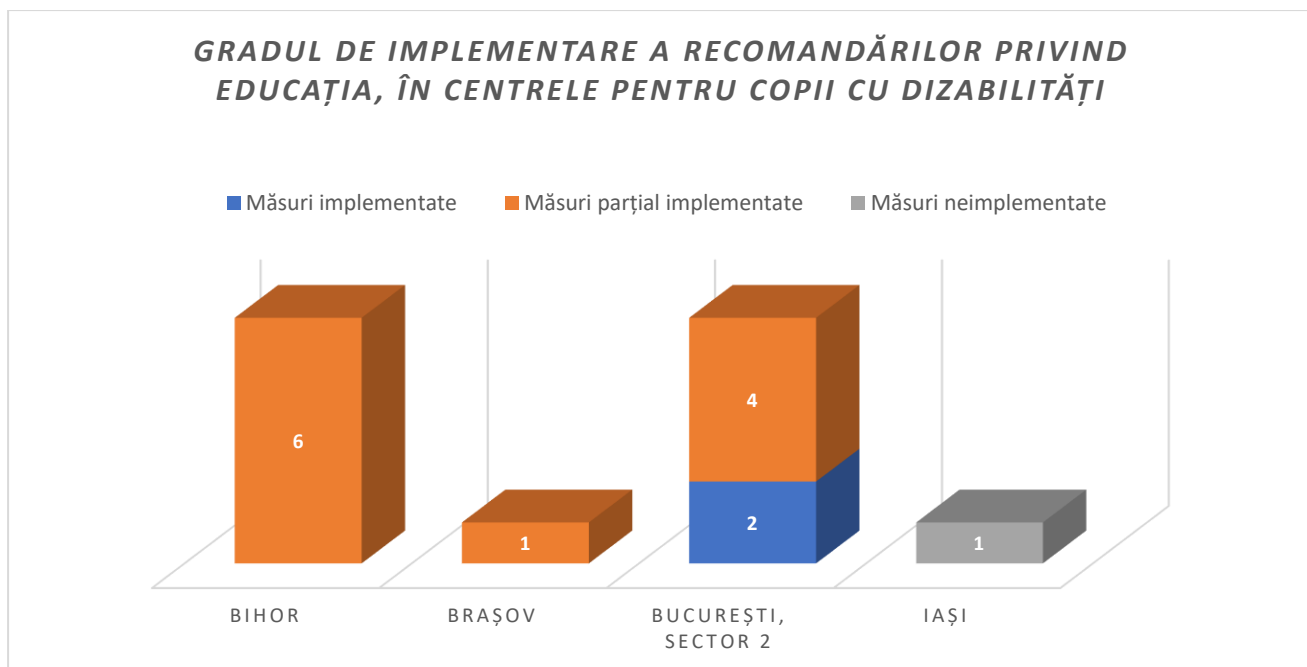
- **Recomandări implementate - 2 (25%)**
- **Recomandări parțial implementate - 5 (63%)**
- **Recomandări neimplementate - 1 (12%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Educația, în centrele pentru persoane adulte cu dizabilități

b. În centrele pentru copii cu dizabilități:

- **Recomandări implementate - 2 (14%)**
- **Recomandări parțial implementate - 11 (79%)**
- **Recomandări neimplementate - 1 (6%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Educația, în centrele pentru copii cu dizabilități

Art. 25 CDPD - Sănătatea

Referitor la încălcările grave ale acestui articol, echipele de vizită au identificat beneficiari care nu aveau acces la servicii stomatologice sau la diverse consultații de specialitate (ORL, neurologie, urologie, ginecologie, oftalmologie etc.). Nu există fișe de consimțământ privind administrarea medicației în dosarele beneficiarilor, iar acolo unde există, nu erau consemnate, cu ocazia fiecărui consult medical, monitorizarea stării generale de sănătate a beneficiarilor, funcțiile vitale, simptomatologia bolilor, tratamentele stabilite și consultațiile medicale. În cabinetele medicale din centre sunt medicamente cu termen de valabilitate expirat sau sunt multe substanțe psihotrope (fără o evidență strictă a stocului). Mulți dintre beneficiari aveau făcute analize medicale doar la nevoie, nu anual.

De exemplu:

🚦 La Complexul Rezidențial de Servicii Sociale Războieni - Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „Colibri” din județul Neamț, nu toți rezidenții aveau analizele medicale anuale obligatorii efectuate, acestea făcându-se doar la nevoie, dacă sănătatea rezidenților o impunea. Medicamentele

pentru afecțiunile cronice și cele psihotrope erau înregistrate în gestiune, dar la o verificare aleatorie, stocul scriptic din fișele de magazie era diferit de stocul fizic, asistentul medical susținând că le-a dat în consum pe bonurile de consum, dar încă nu le-a operat în fișele de magazie. La o verificare aleatorie, echipa de vizitare a constatat că existau și bonurile de consum, însă și cu acestea, apăreau unele diferențe. Totodată, în dulapul personal al asistentei medicale au fost identificate medicamente psihotrope. Explicația oferită echipei de vizitare a fost că „medicamentele urmau să expire și erau păstrate acolo pentru a le avea în vedere”. Explicația nu a fost plauzibilă deoarece acestea erau încă în termen de valabilitate pentru o perioadă până la sfârșitul anului 2024. În dulapul de medicamente a fost identificată o sticlă de Depakine sirop cu termenul de valabilitate expirat.

Pentru serviciile stomatologice, CSS Războieni avea un contract de colaborare cu un cabinet din localitate, însă la data vizitei nu erau înregistrate intervenții pentru beneficiarii CABR Colibri.

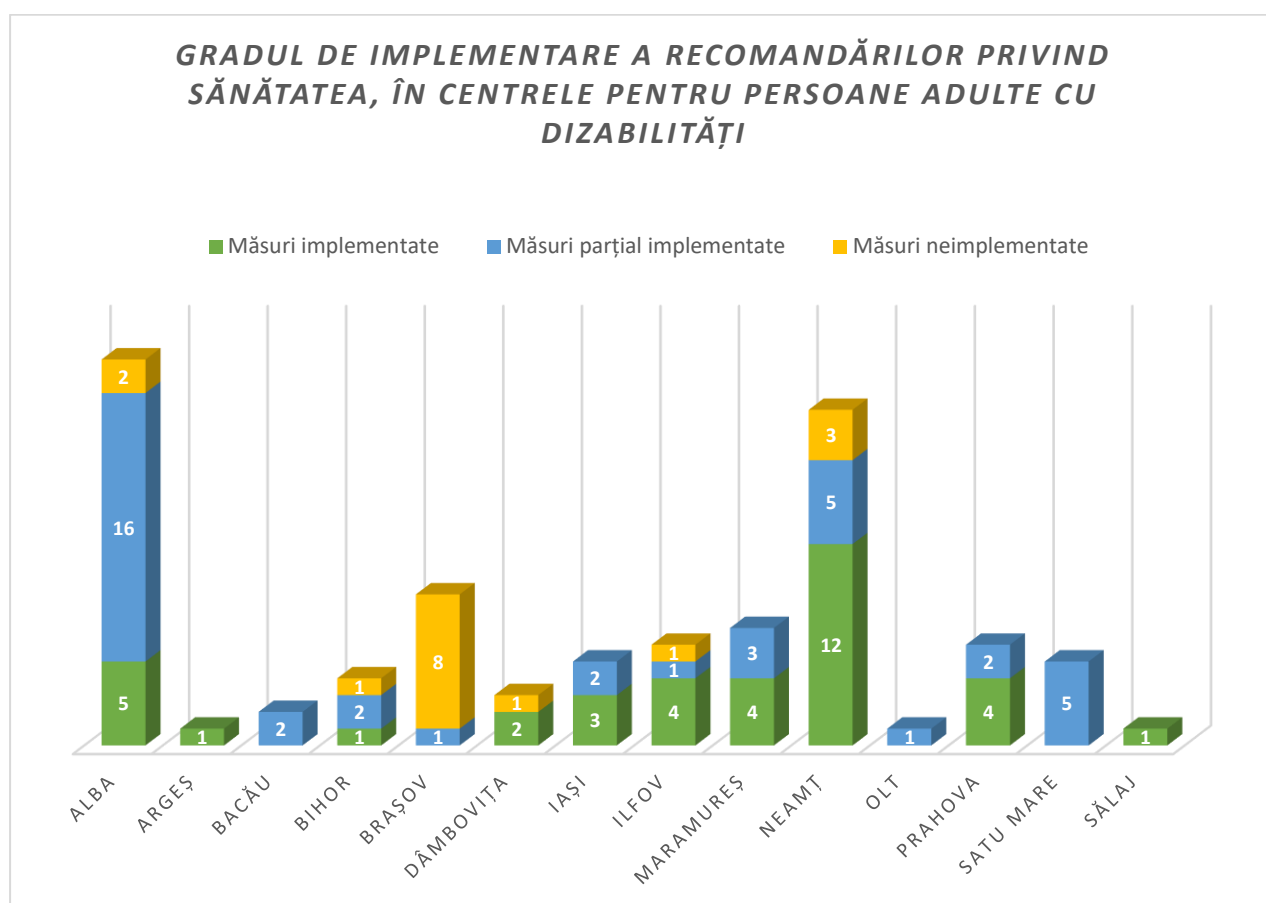
La data efectuării vizitei de monitorizare, echipa de vizitare a observat un beneficiar ce prezenta la nivelul tibiei, la ambele picioare, o dermatită/eczemă/leziune. La analiza dosarului medical al beneficiarului, s-a constatat că acesta nu primise un diagnostic și nici îngrijiri corespunzătoare. Mai mult, din discuțiile purtate cu asistenții medicali și personalul de abilitare/reabilitare, aceștia păreau că nu cunosc situația sau nu au observat-o. În a doua zi de vizită (la întrebările insistente ale echipei de vizitare referitoare la acest caz), beneficiarul a fost programat și consultat de medicul de familie, care a eliberat trimiteri către specializările cardiologie și dermatologie.

🚩 O situație de încălcare gravă a dreptului la sănătate a fost întâlnită și la Căsuța de tip familial pentru copilul cu dizabilități neuropsihice „Albinuța” din București, Sector 2, unde au fost identificate medicamente expirate în aparatul de urgență. În privința serviciilor stomatologice, de la înființarea CTF, copiii nu au beneficiat de consultații sau intervenții stomatologice. Nu s-au identificat formulare de consimțământ ale reprezentantului legal/al beneficiarului (pentru persoanele cu vârsta de peste 18 ani). Unele dintre recomandări au fost implementate, mai puțin cea referitoare la verificarea permanentă a stocului de medicamente, astfel că, la momentul vizitei de follow-up, au fost găsite alte 5 cutii de medicamente cu

termene de valabilitate expirate. De asemenea, nu s-au identificat formulare de consimțământ ale reprezentantului legal/al beneficiarului (pentru persoanele cu vârsta de peste 18 ani).

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

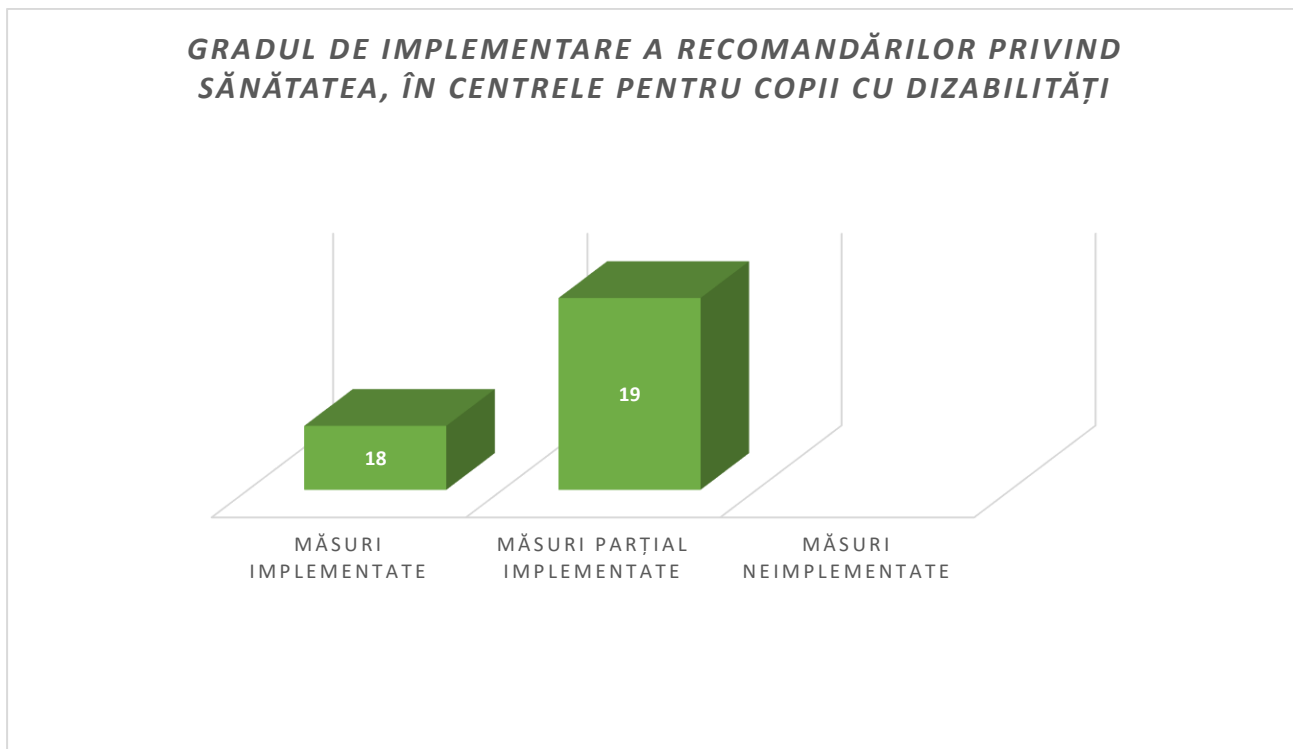
- a. în centrele pentru persoane adulte cu dizabilități
- **Recomandări implementate - 37 (40%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 40 (43%)**
 - **Recomandări neimplementate - 16 (17%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Sănătatea, în centrele pentru persoane adulte cu dizabilități

- b. în centrele pentru copii cu dizabilități (București, Sector 2, singurul județ în care a fost încălcat acest drept)
- **Recomandări implementate - 18 (49%)**

- **Recomandări parțial implementate - 19 (51%)**
- **Recomandări neimplementate - 0 (0%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Sănătatea, în centrele pentru copii cu dizabilități

Art. 26 CDPD - Abilitare și reabilitare

În mai multe dintre spitalele vizitate nu se desfășoară activități de abilitare și reabilitare care să contribuie în vreun fel la calitatea vieții pacienților. Pacienții stau în pat toată ziua și se plictisesc, așteptând să treacă timpul între somn, servirea mesei și administrarea medicației. Activitățile se rezumă astfel la stat sau la plimbări în curtea spitalului sau la timpul petrecut în dormitoare. De remarcat este faptul că există pacienți internați de peste două decenii în spital.

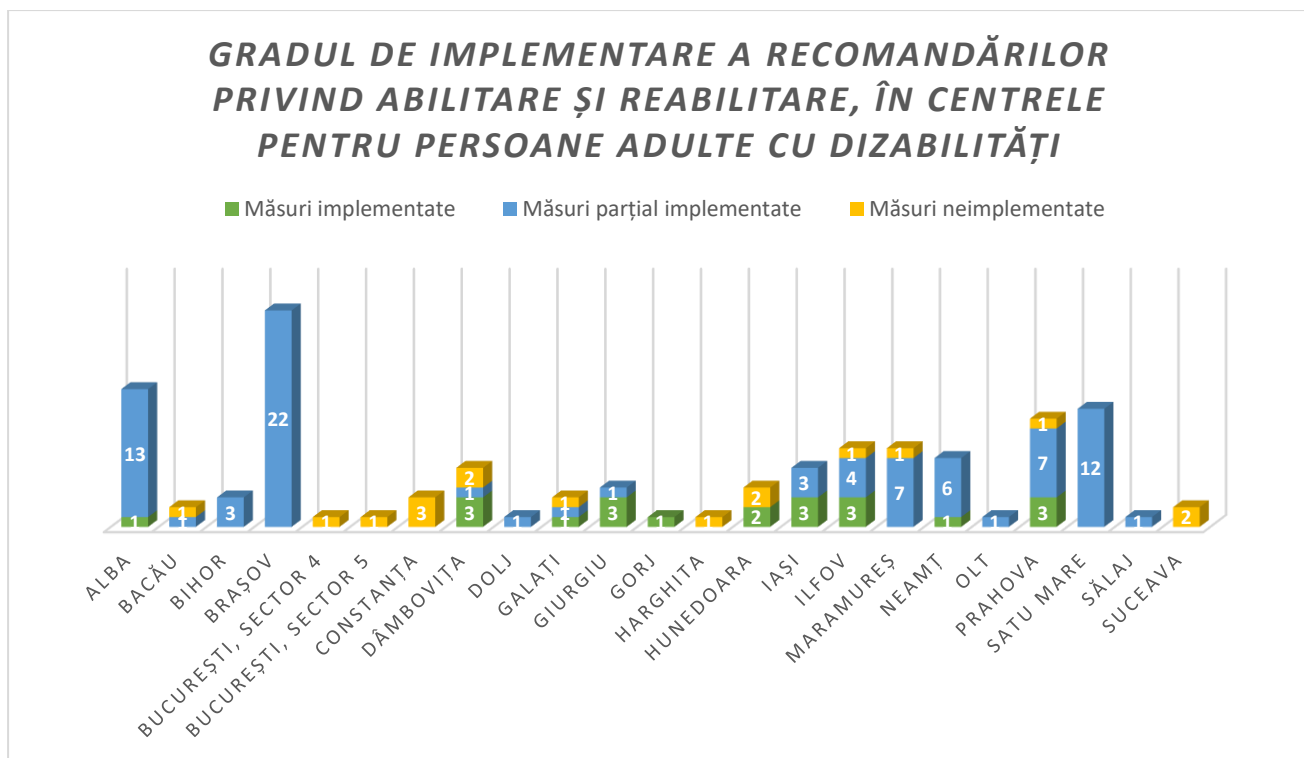
Serviciile sociale se confruntă cu lipsa specialiștilor, posturi precum: kinetoterapeut, logoped, psiholog, asistent social, maseur fiind vacante în multe dintre centre. Există și centre care nu dispun de spații pentru activități de abilitare/reabilitare.

De exemplu, beneficiarii Asociației „Casa Toma” - „Casa Sfântul Toma Breaza”, centru rezidențial de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități, nu beneficiază de activități de abilitare/reabilitare. Aceștia petrec foarte mult timp în interiorul centrului, în sala de mese sau în dormitoare. Nu există un program zilnic de activități care să includă planificarea activităților de îngrijire personală, servirea mesei, administrarea tratamentului, igienizare, informare și consiliere cu privire la drepturile și facilitățile sociale, abilitare și reabilitare, îngrijire și asistență, activități de menținere/dezvoltare a deprinderilor de viață independentă. Deși în statul de funcții este angajat un kinetoterapeut, acesta nu a fost prezent în centru pe parcursul vizitei. Echipa de monitorizare nu a putut aprecia cum își desfășoară activitatea, deoarece la nivelul centrului nu există o sală de kinetoterapie/gimnastică medicală sau sală de masaj și nici obiecte specifice necesare activităților de tip kinetoterapeutic. În dosarul beneficiarilor nu existau fișe de consiliere psihologică și nici fișe de evaluare/reevaluare psihologică.

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 26 CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese că acest drept a fost încălcat în 34 de instituții aflate în 30 de județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat un total de 108 încălcări și au formulat 155 de recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 155 de măsuri pentru remedierea situațiilor constatate.

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

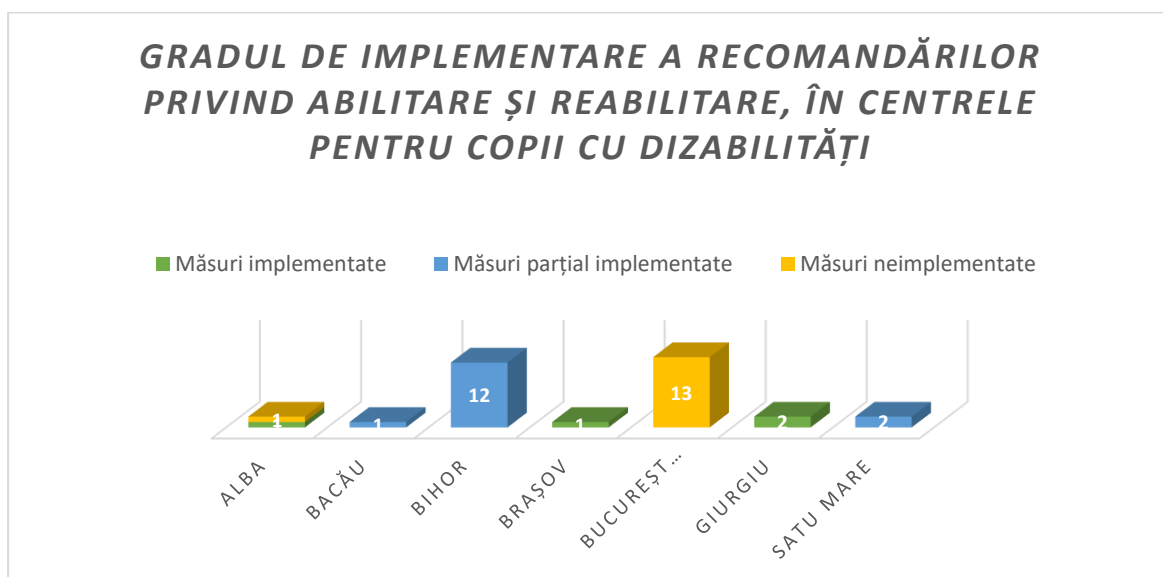
- a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități:
 - **Recomandări implementate - 21 (17%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 84 (69%)**
 - **Recomandări neimplementate - 17 (14%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Abilitare și reabilitare, în centrele pentru persoane adulte cu dizabilități

b. În centrele pentru copii cu dizabilități:

- **Recomandări implementate - 4 (12%)**
- **Recomandări parțial implementate - 15 (45%)**
- **Recomandări neimplementate - 14 (43%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Abilitare și reabilitare, în centrele pentru copii cu dizabilități

Art. 27 CDPD - Munca și încadrarea în muncă

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 27 CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese că acest drept a fost încălcat în 23 de instituții aflate în 20 de județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 70 de încălcări și au formulat 75 de recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 75 de măsuri pentru remedierea situațiilor constatate.

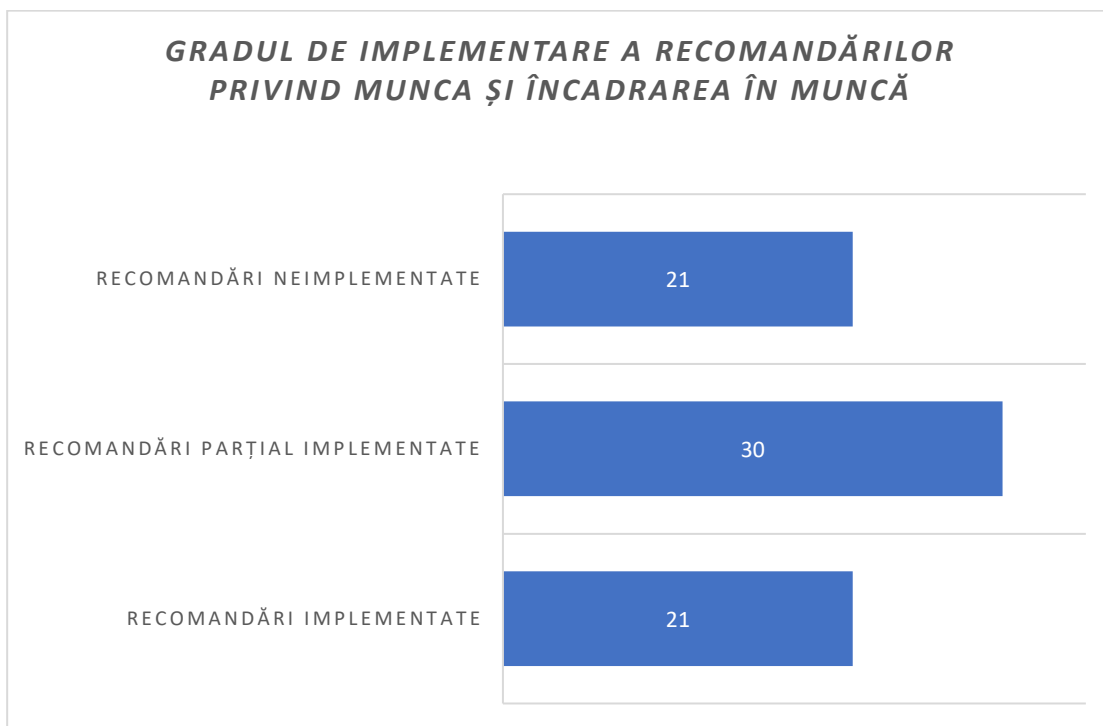
Cele mai multe recomandări făcute de echipele de vizitare au fost de a evalua beneficiarii în vederea stabilirii capacității de muncă, de a realiza activități de consiliere și orientare profesională și de a acorda sprijin în vederea încadrării în muncă, pentru a ușura tranziția de la mediul instituțional la comunitate. Majoritatea rezidenților de vârstă activă nu sunt încadrați pe piața liberă a muncii, din cauza lipsei de pregătire profesională, a lipsei oportunităților de muncă din proximitate sau a lipsei adaptării locurilor de muncă disponibile la nevoile de sprijin ale rezidenților.

O altă recomandare a fost de a întocmi și depune dosarele de pensionare, acolo unde situația o impunea.

În unele centre, unii rezidenți desfășoară muncă zilieră în comunitate. Această formă de ocupare informală îi poate expune pe rezidenți riscului de a fi exploatați (de exemplu, de a nu fi plătiți sau de a fi plătiți necorespunzător, sau chiar riscul de a fi abuzați). De exemplu, echipa de monitorizare a identificat la Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Dărmănești din județul Bacău doi beneficiari care au fost învoiți de persoane din sat, în baza unor cereri și a biletelor de voie. Având în vedere că personalul responsabil din cadrul centrului nu aveau un control deplin asupra locului unde se aflau beneficiarii pe toată perioada învoirii, asupra prestațiilor lucrative efectuate, a gradului de periculozitate al muncii și a remunerației în raport cu munca depusă, se impune identificarea unor soluții pentru a proteja rezidenții care își doresc să muncească. Ca urmare, învoirea beneficiarilor la diferiți terți a fost sistată până la identificarea unor soluții legale.

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

- **Recomandări implementate - 21 (28%)**
- **Recomandări parțial implementate - 33 (44%)**
- **Recomandări neimplementate - 21 (28%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Munca și încadrarea în muncă

Art. 28 CDPD - Standarde de viață și de protecție socială adecvate

Pe parcursul vizitelor de monitorizare din anul 2024, echipele au constatat condiții improprii de viață în mai multe centre pentru persoane adulte și copii cu dizabilități, precum și în spitale de psihiatrie (vesele cu urme de uzură și/sau mizerie, saltele subdimensionate, murdare, învelite în folii de plastic și nu în huse de protecție, lenjerie de pat și saltele murdare, perne uzate, pereți scorojiți și infiltrați, parchet uzat sau pardoseală desprinsă, mobilier rupt sau uzat, păături, lipsa obiectelor sanitare sau a unor părți ale acestora, lipsa capacelor de la toalete, uși deteriorate/sparte, fără clanțe, paturi deteriorate/uzate/rupte sau cu urme de mușcături, dulapuri sparte sau care necesitau reparații).

De exemplu:

La Complexul Servicii Persoane Adulte Corabia - Centrul de Îngrijire și Asistență Corabia din județul Olt, aspectul general al spațiului de cazare era

neîngrijit/dezordonat, iar în unele dormitoare persista un miros pestilential. Echipa de vizitare a sesizat existența unor insecte/gândaci atât în unele dormitoare ale beneficiarilor, cât și în alte spații ale centrului. De asemenea, au fost identificați gândaci morți în dulapurile sălilor de mese, aflate lângă vesela beneficiarilor, deși operațiunile de dezinfectie, dezinsecție și deratizare se efectuau periodic (de trei ori pe an), cu firme specializate. Pe parcursul vizitei de monitorizare, au fost observate alimente depozitate/abandonate atât în dormitoarele beneficiarilor, cât și în oficiile de servire a mesei. Oalele și vesela prezentau urme de uzură și/sau mizerie. Mare parte din mobilierul aflat în dormitoare, precum și ușile dormitoarelor prezentau semne grave de uzură, deteriorare și/sau mizerie. Echipa de vizitare a identificat uși deteriorate/sparte, fără clanțe, paturi deteriorate/uzate/rupte sau cu urme de mucegai, dulapuri sparte sau care necesitau reparații. Pereții, ramele ușilor și pervazurile ferestrelor prezentau pânze de păianjen, urme de murdărie sau mucegai. De asemenea, feroneria ferestrelor avea gratii ruginite, iar geamurile prezentau urme de murdărie. Podelele dormitoarelor erau pavate cu gresie care, la momentul vizitei, prezenta urme de murdărie, nu era igienizată corespunzător și/sau era deteriorată, astfel creându-se un aspect neîngrijit. Recomandările au fost îndeplinite.

✚ La Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Ștei din Bihor, pardoseala și pereții din saloanele și spațiile comune se aflau într-o stare avansată de degradare, iar camerele nu dispuneau de ventilație corespunzătoare (aer condiționat). Nu se asigura intimitatea pacienților la dușuri, acestea nefiind prevăzute cu uși sau perdele. Saloanele și celelalte spații (holuri, sala de mese etc.) nu erau igienizate corespunzător și se aflau într-o stare avansată de degradare.

La momentul vizitei de monitorizare, în majoritatea dormitoarelor din secția 1 psihiatrie, etaj 2 bărbați, nu existau lenjerii de pat, saltelele erau într-o stare avansată de degradare și mucegăite din cauza urinei. Unele saltele nu aveau husă de protecție, ci doar burete, și aveau pete ce păreau a fi de sânge. Din discuțiile cu angajații, aceștia au spus că saltelele și lenjeriile de pat au fost scoase în dimineața respectivă, pentru a fi spălate, întrucât era zi de baie pentru pacienți. Echipa de monitorizare a ajuns la concluzia că o parte dintre pacienți dormeau fără a avea lenjerie pe pat, iar unele saltele nu aveau nici husă, iar pacienții dormeau direct pe burete. După o anumită perioadă, în timpul vizitei, au fost aduse lenjerii de pat, dar

acestea erau foarte uzate, chiar și rupte. Pernele din aceeași secție prezentau urme avansate de uzură. Inspectorul de monitorizare a verificat magazia de cazarmament și a constatat că acolo se găseau foarte multe lenjerii de pat noi, perne noi, chiar și saltele noi. Nu se știe de ce conducerea spitalului ținea în depozit materialele de cazarmament și nu le dădea pacienților. După verificarea magaziei, s-a luat hotărârea ca acestea să fie schimbate.

Multe dintre recomandări au fost implementate.

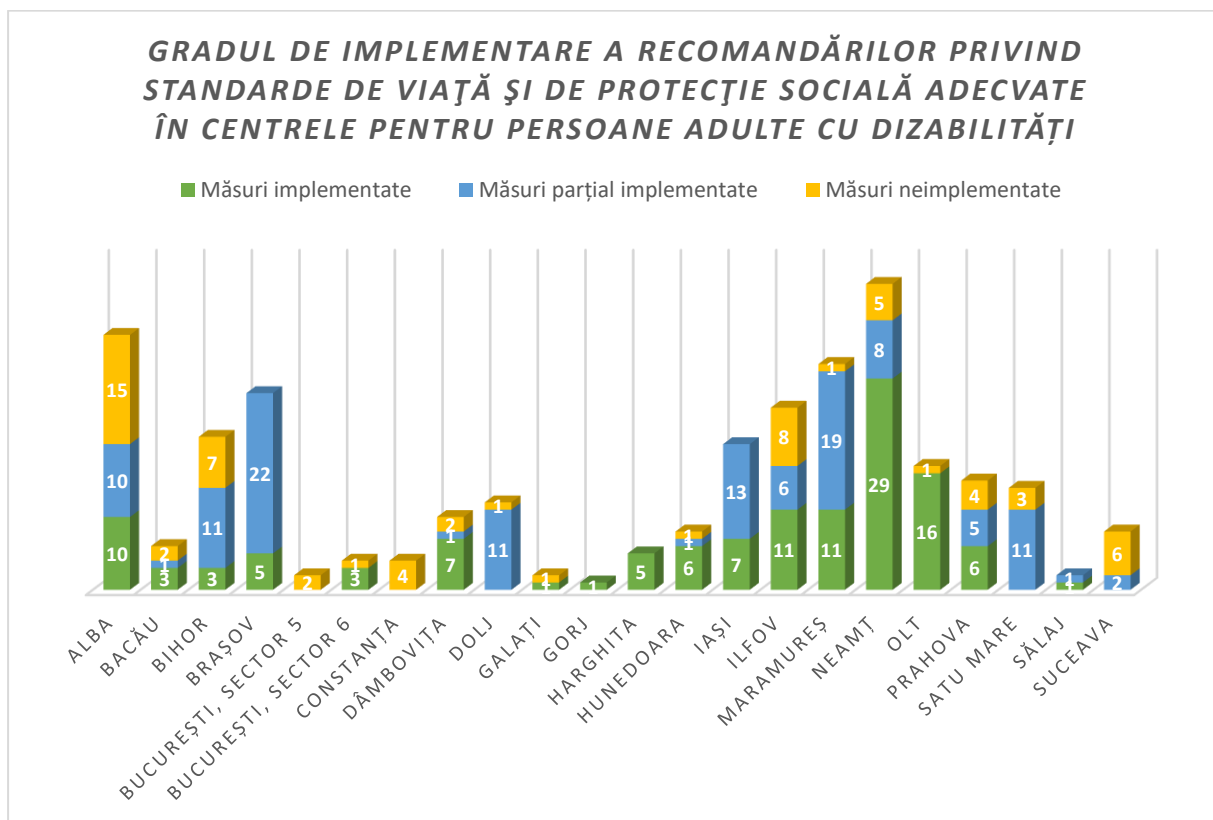
🚦 La Căsuța de Tip Familial pentru Copilul cu Dizabilități Neuropsihice „Cislău” din Sectorul 2, București, nu s-a putut stabili dacă meniul copiilor era întocmit de către un medic nutriționist sau asistent dietetician. Nu s-a putut stabili dacă se asigurau regimuri alimentare care să corespundă din punct de vedere calitativ și caloric, deoarece în serviciul supus monitorizării erau foarte puține alimente. Pe lângă lipsa alimentelor, centrul nu dispunea de cantități suficiente de alimente și apă pentru asigurarea alimentației fiecărui beneficiar pentru o perioadă de 48 de ore. Existau câteva piese de mobilier cu urme vizibile de uzură. Într-un dormitor exista o infiltrație în perete, iar într-un alt dormitor zidul de lângă ușă era spart. Au fost identificate 6 neoane arse/lipsă, iar în a doua zi de vizită, trei dintre acestea au fost înlocuite. Bateria de la cada beneficiarilor era ruptă și a fost înlocuită în timpul vizitei. De asemenea, capacul de la vasul de WC era rupt. La nivelul serviciului social nu au fost găsite procese verbale privind efectuarea periodică a dezinsecției, dezinfecției și deratizării. Multe dintre recomandări au fost implementate imediat după efectuarea vizitei de monitorizare.

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 28 CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese că acest drept a fost încălcat într-o treime din instituțiile monitorizate, aflate în 22 de județe. În aceste instituții (centre și spitale de psihiatrie), echipele de vizitare au constatat 315 de încălcări și au formulat 358 de recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 358 de măsuri pentru remedierea situațiilor constatate.

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități:

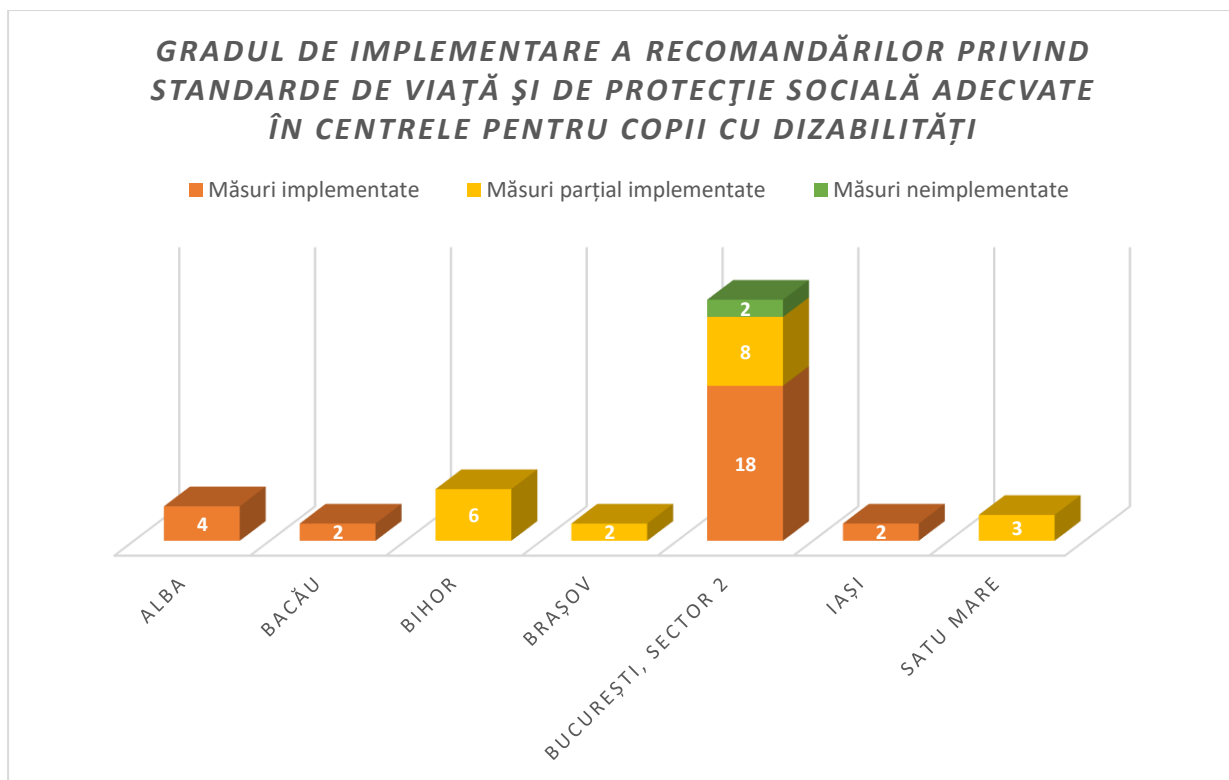
- **Recomandări implementate - 125 (40%)**
- **Recomandări parțial implementate - 122 (39%)**
- **Recomandări neimplementate - 64 (21%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Standarde de viață și de protecție socială adecvate în centrele pentru persoane adulte cu dizabilități/spitale de psihiatrie

b. În centrele pentru copii cu dizabilități:

- **Recomandări implementate - 26 (55%)**
- **Recomandări parțial implementate - 19 (40%)**
- **Recomandări neimplementate - 2 (5%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor privind Standarde de viață și de protecție socială adecvate în centrele pentru copii cu dizabilități

Art. 29 CDPD - Participarea la viața politică și publică

În ceea ce privește respectarea art.29 CDPD, echipele de vizitare au constatat că acest drept nu a fost încălcat în niciuna dintre instituțiile vizitate în anul 2024.

Art. 30 CDPD - Participarea la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport

Echipele au identificat mai multe instituții (centre și spitale de psihiatrie) în care curțile nu erau amenajate pentru petrecerea timpului liber.

De exemplu:

🚦 La Centrul Rezidențial de Îngrijire și Asistență Persoane Adulte cu Dizabilități „Casa Arieșului” Mogoșoaia, județul Ilfov, nu au fost organizate excursii cu beneficiarii sau alte activități de petrecere a timpului în aer liber, în afara centrului, aceasta fiind o constatare făcută în ambele vizite (vizita inițială și vizita de follow-

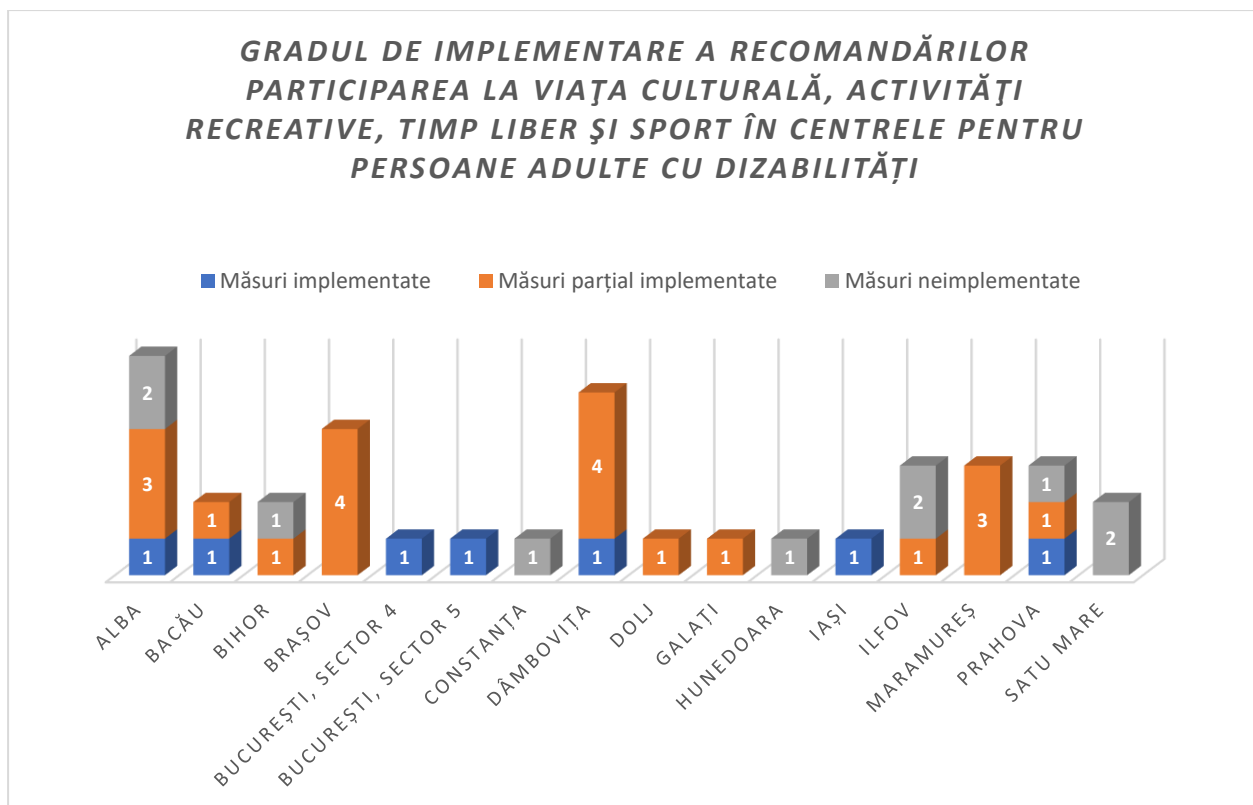
up). Serviciul social nu a implementat această recomandare. În continuare, acei beneficiari nu participă la activități recreative, de timp liber sau sport. La aceeași asociație, la un alt centru din județul Prahova, „Casa Sfântul Toma Breaza” - Centru Rezidențial de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități, personalul centrului nu a putut face dovada planificării și desfășurării activităților recreative, de timp liber și sport.

✚ La Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități „Speranța” din județul Iași, curtea exterioară, deși este generoasă, nu era amenajată cu bănci sau spații pentru petrecerea timpului liber și era, în cea mai mare parte, neîngrijită. Pentru a implementa recomandările, instituția a curățat și amenajat curtea exterioară cu bănci, pentru petrecerea timpului liber.

În ceea ce privește asigurarea respectării art. 30 CDPD, din analiza rapoartelor de vizită reiese că acest drept a fost încălcat în 17 instituții aflate în 17 județe. În aceste instituții, echipele de vizitare au constatat 58 de încălcări și au formulat 59 de recomandări, iar instituțiile vizitate au dispus 59 de măsuri pentru remedierea situațiilor constatate.

Din analiza măsurilor dispuse au reieșit următoarele aspecte cu privire la gradul de implementare a recomandărilor:

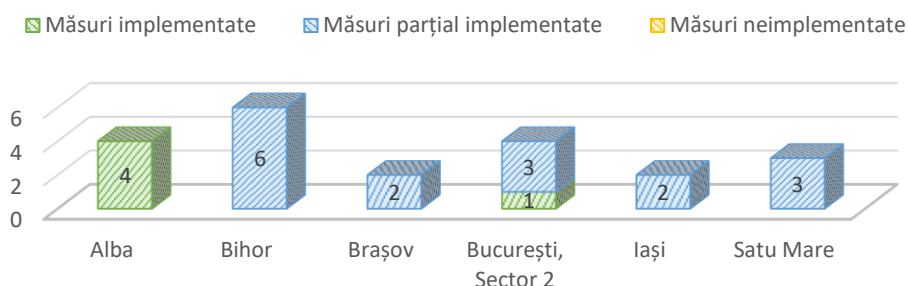
- a. În centrele pentru persoane adulte cu dizabilități:
 - **Recomandări implementate - 7 (18%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 20 (53%)**
 - **Recomandări neimplementate - 11 (29%)**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor Participarea la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport în centrele pentru persoane adulte cu dizabilități

- b. În centrele pentru copii cu dizabilități:
- **Recomandări implementate - 5 (18%)**
 - **Recomandări parțial implementate - 16 (53%)**
 - **Recomandări neimplementate - 0 (29%)**

**GRADUL DE IMPLEMENTARE A RECOMANDĂRILOR
PARTICIPAREA LA VIAȚA CULTURALĂ, ACTIVITĂȚI
RECREATIVE, TIMP LIBER ȘI SPORT ÎN CENTRELE PENTRU
COPII CU DIZABILITĂȚI**

Grafic - Gradul de implementare a recomandărilor Participarea la viața culturală, activități recreative, timp liber și sport în centrele pentru copii cu dizabilități

La Căsuța de Tip Familial pentru Copilul cu Dizabilități Neuropsihice "Cislău" din Sectorul 2, București de opt luni de când s-au mutat copiii în serviciul social vizitat nu au mai ieșit în comunitate (nu au efectuat vizite sau excursii).

Secțiunea 2

Vizite de monitorizare în urma autosesizării Consiliului de monitorizare

Ca urmare a suspiciunilor identificate de echipa de monitorizare cu privire la modul de gestionare a banilor beneficiarilor din cadrul Complexului de Servicii Brădet - Locuință Maxim Protejată „Casa Chris”, județul Brașov, unde s-a constatat că unii dintre beneficiarii proveniți din sistemul de protecție a copilului aveau un sold disponibil de 0 lei în extrasele bancare, fără a fi cheltuit sumele mari capitalizate pe durata protecției, președintele Consiliului de monitorizare a dispus efectuarea unor vizite de monitorizare la toate serviciile sociale din județul Brașov, instituții în care sunt instituționalizate persoane adulte și copii cu dizabilități. Astfel, au fost efectuate vizite neprogramate la 11 servicii sociale. În toate serviciile monitorizate au fost identificate indicii care ar putea constitui infracțiuni legate de exercitarea funcției și modul de gestionare a banilor beneficiarilor. În acest context,

inspectorul de monitorizare a formulat o sesizare la Parchetul de pe lângă Judecătoria Braşov, iar în urma acesteia au fost deschise dosare de cercetare.

Secțiunea 3

Vizite de monitorizare în urma petițiilor primite la Consiliul de monitorizare

Ca urmare a petițiilor primite atât de la persoanele cu dizabilități aflate în instituțiile supuse monitorizării, cât și de la angajați ai instituțiilor, în care au fost semnalate încălcări grave ale drepturilor persoanelor cu dizabilități, președintele Consiliului de monitorizare a dispus efectuarea a 6 vizite de monitorizare la:

1. La Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități "Lucie Lecomte", Locuința Maxim Protejată "Sf. Foca" și Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Botoșani din județul Botoșani, unde exista suspiciunea că un grup de patru beneficiare abuza beneficiarii. Aspectele sesizate au fost confirmate de echipa de monitorizare: beneficiarii care dețineau un loc de muncă erau obligați ca, în ziua de salariu să dea bani celor 4 beneficiare, inclusiv bonurile de masa. În situația în care refuzau, erau bătuți în afara centrelor. De asemenea, echipa de monitorizare a observat că anumiți rezidenți beneficiază de o protecție exagerată din partea managerului de caz și a șefei managerilor de caz din DGASPC Botoșani. Există o declarație scrisă de un rezident în data de 15.10.2023 în care acesta relatează faptul că un beneficiar a primit 10 lei de la șefa de serviciu a managementului de caz în vederea furnizării de informații cu privire la o angajată. Un alt aspect constatat este că cele 4 beneficiare (unele dintre ele nu lucrează, iar cele care lucrează au venituri reduse) dețin bunuri materiale pe care nu le-au putut justifica.

Totodată, s-a constatat că cele 4 beneficiare au primit avertismente și li s-a cerut să adopte o conduită adecvată, să manifeste comportament respectuos în comunicarea cu ceilalți beneficiari și să nu mai folosească amenințări, injurii, șantaj, cuvinte și gesturi obscene, comportamente intimidante față de beneficiarii care prezintă un grad redus de înțelegere și să respecte procedura de învoire pe perioada de odihnă a beneficiarilor din centru.

În timpul vizitei nu au fost identificate elemente care ar fi putut indica faptul beneficiarii erau supuși unor tratamente inumane sau degradante de către angajați. Inspectorul de monitorizare s-a deplasat la sediul IPJ Botoșani pentru a formula o sesizare și a constatat că mai exista un dosar pe rol, înregistrat la Parchetul de pe lângă Judecătoria Botoșani, pentru aceleași nereguli. Inspectorul a depus o serie de acte doveditoare și o declarație cu cele constatate în centru.

2. La Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Racovița, din județul Brăila sesizarea aducea la cunoștință faptul că în cadrul centru o parte dintre beneficiari erau agresați fizic de către personal și de către conducerea centrului. Totodată în sesizare se menționa faptul că în data de 29.08.2024 un beneficiar a fost bătut de către personalul de serviciu iar conducerea centrului nu a luat nicio măsură cu privire la aceste fapte. Mai mult s-ar fi încercat acoperirea agresiunilor manifestate față de beneficiar, în registrele/procesele-verbale de predare-primire tură specificându-se că au fost acte de auto agresiune.

Echipa de monitorizare a verificat aspectele menționate în sesizarea telefonică și a constatat existența unor indicii că beneficiarilor li se aplică pedepse, tratamente inumane sau degradante. În momentul vizitării spațiului de locuit echipa a identificat o beneficiară care prezenta la nivelul feței urme de abuz fizic (echimoze) și a constatat semne evocatoare specifice abuzului fizic. Conform registrului de reclamații și sesizări, la nivelul centrului nu a fost înregistrată nici o sesizare/reclamație în ultimii ani. Echipa a verificat sistemul de monitorizare video, înregistrările fiind vizionate împreună cu șeful de centru. În materialul video se pot observa actele de violență săvârșite de către personalul de îngrijire asupra beneficiarei mai sus menționate. Inspectorul de monitorizare a sesizat organele de poliție. În urma cercetărilor s-a dispus începerea urmăririi penale pentru 3 angajați, aceștia fiind trimiși în judecată ca inculpați.

3. În urma sesizării primite la Consiliul de monitorizare, din partea mamei unui beneficiar încadrat cu handicap grav cu asistent personal, care reclama abuzul acestuia în centrul de către un angajat, președintele Consiliului de monitorizare a dispus efectuarea unei vizite la Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Uricani din județul Hunedoara. Echipa de monitorizare nu a identificat abuzuri din partea angajaților manifestate asupra

beneficiarului, mai mult, beneficiarul a declarat verbal, echipei de monitorizare, că mama sa îl hărțuiește. Această declarație a fost găsită și în dosarul social, în documente întocmite în prezența Poliției Uricani. Beneficiarul refuza dialogul, colaborarea cu personalul centrului: psiholog, medic, asistenții medicali și creează o atmosferă tensionată în rândul beneficiarilor și angajaților prin repetate sesizări la Poliția Uricani (26 de sesizări în anul 2024). Situația beneficiarului era cunoscută/analizată și monitorizată atât în centru cât și la nivel de DGASPC Hunedoara prin Serviciul Management de caz.

4. Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate a transmis o sesizare către Consiliul de monitorizare cu privire la faptul că pacienții internați în **Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Ștei, oraș Stei, județul Bihor** sunt bătuți, abuzați, electrocuțați, violați, legați de pat. Aspectele sesizate au fost confirmate de echipa de vizită: pacienții erau bătuți, agresați fizic și verbal, amenințați și electrocuțați cu aparat de electroșocuri, aparat care a fost găsit în salonul nr. 1, etaj 2 al secției 1 Psihiatrie, bărbați, care era folosit de personalul angajat al spitalului. Aparatul a fost ridicat de către inspectorul de monitorizare și predat organelor de poliție. Mai mult, echipa de monitorizare a ajuns la concluzia că o parte din pacienți dormeau fără a avea lenjerie pe pat, iar unele paturi nu aveau nici husă iar pacienții dormeau direct pe burete. În timpul vizitei personalul a adus lenjerii de pat, dar acestea erau foarte uzate, chiar și rupte. Inspectorul de monitorizare a verificat magazia de cazarmament și a constatat că acolo se găseau foarte multe lenjerii de pat noi, perne noi, chiar și saltele noi. Pernele din aceeași secție prezentau urme avansate de uzură. În blocul alimentar echipa a identificat alimente cu termen de consum expirat și pâine fără termen de valabilitate și fără inscripție. Totodată, s-a mai constatat că o mare parte din alimente nu erau depozitate corespunzător. În privința gestionării banilor pacienților au existat suspiciuni. Având în vedere cele constatate inspectorul de monitorizare a sesizat organele de poliție, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor și Direcția de Sănătate Publică din cadrul județului Bihor.

5. Vizita de monitorizare la **Spitalul Municipal Sighetu Marmației - Secția III Psihiatrie, orașul Sighetu Marmației, județul Maramureș** a fost efectuată ca urmare a unei petiții înregistrate în evidențele Consiliului de monitorizare,

referitoare la o posibilă situație de abuz sau neglijare manifestată asupra unui beneficiar din cadrul serviciului social „Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități 'Pinochio'” din județul Maramureș. În urma analizării documentelor puse la dispoziția echipei de monitorizare (registru de predare-primire tură, fișă de observație medicală, registru de conținții), precum și a discuțiilor purtate cu personalul și pacienții internați pe secție, nu s-au constatat elemente care să indice o formă de abuz sau neglijare manifestată asupra pacientului din cadrul serviciului social sau al altor pacienți internați pe Secția III Psihiatrie din cadrul Spitalului Municipal Sighetu Marmației.

6. Vizita de Monitorizare la Centrul de Îngrijire și Asistență Corabia, loc. Corabia, județul Olt a fost efectuată ca urmare a unei petiții înregistrate în evidențele Consiliului de monitorizare, referitoare la o posibilă situații de abuz sau neglijare a beneficiarilor centrului. Echipa de vizitare a constatat mai multe deficiențe grave în condițiile de cazare, incluzând încălcarea drepturilor beneficiarilor. Spațiile erau neîngrijite și dezordonate, iar în unele dormitoare existau mirosuri neplăcute și infestări cu insecte. Oalele și vesela erau murdare și uzate, iar mobilierul și ușile din dormitoare prezentau semne evidente de deteriorare și mizerie. Au fost găsite paturi rupte, uși deteriorate sau fără clante și dulapuri care necesitau reparații. De asemenea, pereții, ramele ferestrelor aveau urme de mușcături și murdărie, iar podelele erau murdare și deteriorate, creând un aspect general neîngrijit.

Secțiunea 4

Reorganizarea centrelor rezidențiale pentru persoane adulte și pentru copii cu dizabilități

În România, legislația privind reorganizarea centrelor rezidențiale cu o capacitate mai mare de 50 de locuri a evoluat pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor oferite persoanelor cu dizabilități. Inițial, Ordonanța de Urgență nr. 69/2018 a modificat Legea nr. 448/2006, impunând ca aceste centre să se restructureze până la 31 decembrie 2018, astfel încât să nu depășească capacitatea de 50 de locuri. Nerespectarea acestui termen atrăgea sancțiuni financiare, precum

diminuarea anuală a finanțării de la bugetul de stat cu 25%, începând cu 1 ianuarie 2019.

Ulterior, termenele au fost prelungite. Ordonanța de Urgență nr. 114/2021 a stabilit un nou termen pentru reorganizare până la 31 decembrie 2021. De asemenea, a prevăzut că, începând cu 1 ianuarie 2022, finanțarea de la bugetul de stat a centrelor care nu au îndeplinit obligațiile de restructurare se va diminua anual cu 25%, urmând ca de la 1 ianuarie 2024 aceasta să fie asigurată exclusiv din bugetul județului sau al sectorului municipiului București.

Mai recent, Ordinul nr. 1151/2024 a stabilit metodologia de prelungire a activităților prevăzute în planul de restructurare a centrelor rezidențiale pentru persoanele adulte cu handicap cu capacitate mai mare de 50 de locuri, permițând extinderea termenelor de implementare până la 31 decembrie 2025.

Aceste măsuri legislative au fost adoptate pentru a asigura tranziția persoanelor cu handicap din instituții rezidențiale de tip vechi către alternative de tip familial sau rezidențial nou-înființate, în conformitate cu standardele specifice de calitate și nevoile individuale ale beneficiarilor.

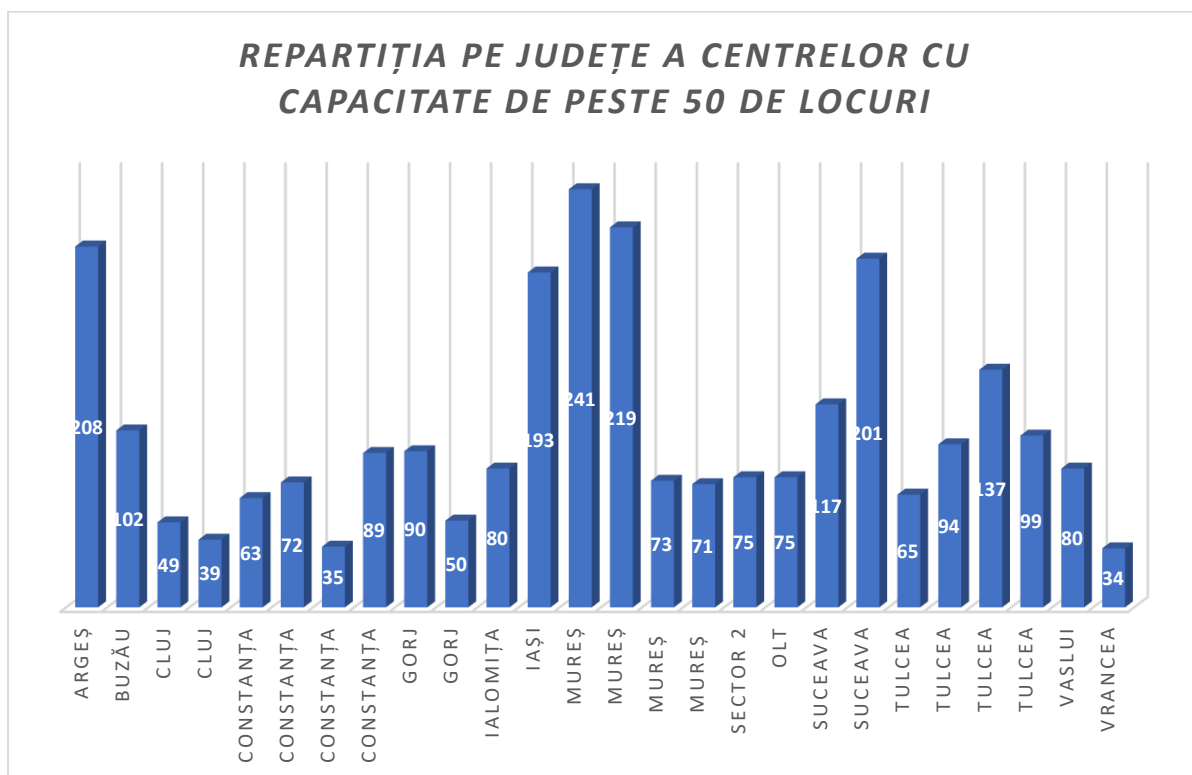
Din analiza informațiilor centralizate la nivelul Consiliului de monitorizare a reieșit faptul că în intervalul 31.01.2024- 31.12.2024 un număr de 7 instituții au fost reorganizate conform prevederilor legislative. Astfel că, la sfârșitul anului 2024, în 14 de județe încă mai existau 50 de instituții care deservește persoane adulte care au o capacitate mai mare de 50 de locuri (chiar până la 241 de locuri într-un centru din județul Mureș).

Conform datelor preluate de la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, la 30 decembrie 2024, în România existau 26 de instituții publice rezidențiale de asistență socială pentru persoanele adulte cu dizabilități. Aceste centre se află în proces de restructurare pentru a respecta legislația în vigoare.

Situația repartizării acestora este după cum urmează:

- Argeș - 1 centru

- Buzău - 1 centru
- Cluj - 2 centre
- Gorj - 2 centre
- Constanța-4 centre
- Ialomița-1 centru
- Iași-1 centru
- Mureș-4 centre
- Sector 2, București-1 centru
- Olt-1 centru
- Suceava-2 centre
- Tulcea-4 centre
- Vaslui-1 centru
- Vrancea-1 centru

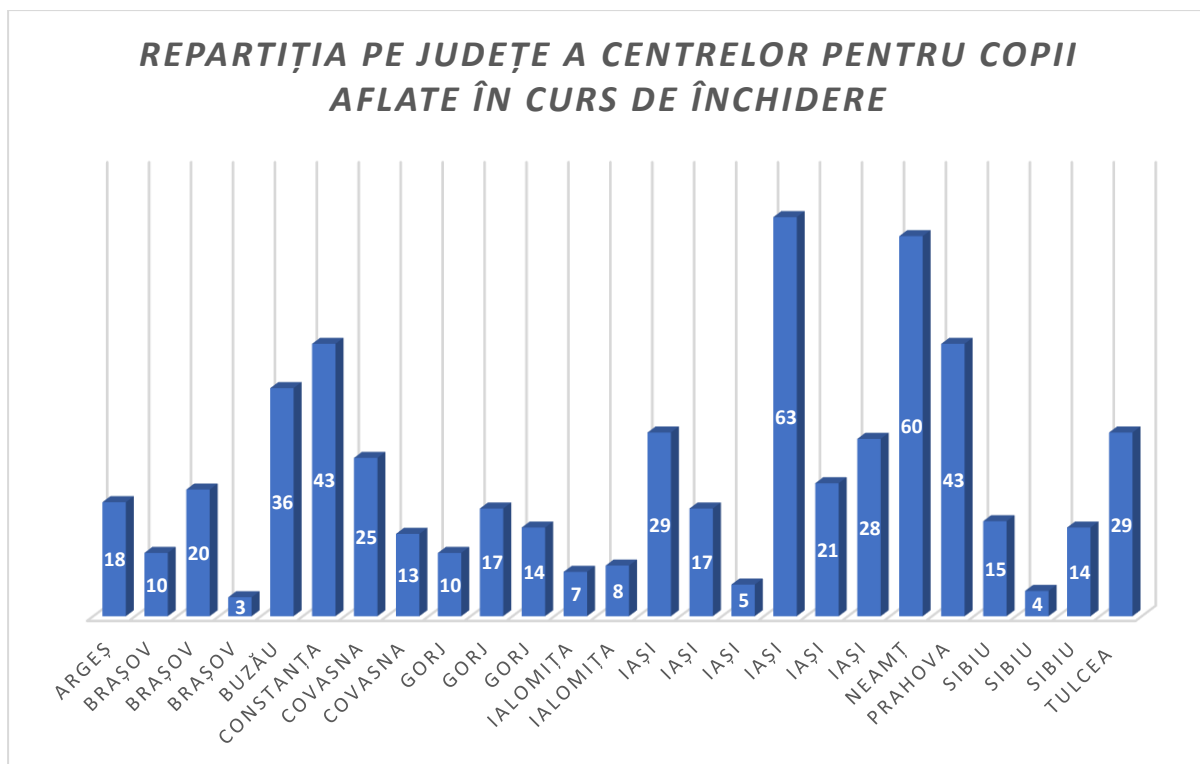

Grafic - Repartiția pe județe a centrelor cu capacitate de peste 50 de locuri

În ceea ce privește copiii cu dizabilități aflați cu măsură de protecție în instituțiile rezidențiale ale Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, prin Legea nr.191/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, în vigoare de la 3 iulie 2022, centrele de tip rezidențial pentru copii încep să fie restructurate, treptat, în casele de tip familial cu o capacitate de maximum 12 copii și în apartamente de maximum 6 copii. La sfârșitul anului 2024, conform datelor Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție, existau încă 25 de centre de plasament clasice, în care locuiau aproximativ 570 de copii, urmând a fi închise treptat, până în anul 2025.

Situația repartizării acestora este după cum urmează:

- Argeș - 1 centru
- Brașov - 3 centre
- Buzău- 1 centru
- Constanța-1 centru
- Covasna-2 centre
- Gorj-3 centre
- Ialomița-2 centre
- Iași-6 centre
- Neamț-1 centru
- Prahova-1 centru
- Sibiu-3 centre
- Tulcea 1 centru

Grafic - Repartiția pe județe a centrelor pentru copii aflate în curs de închidere

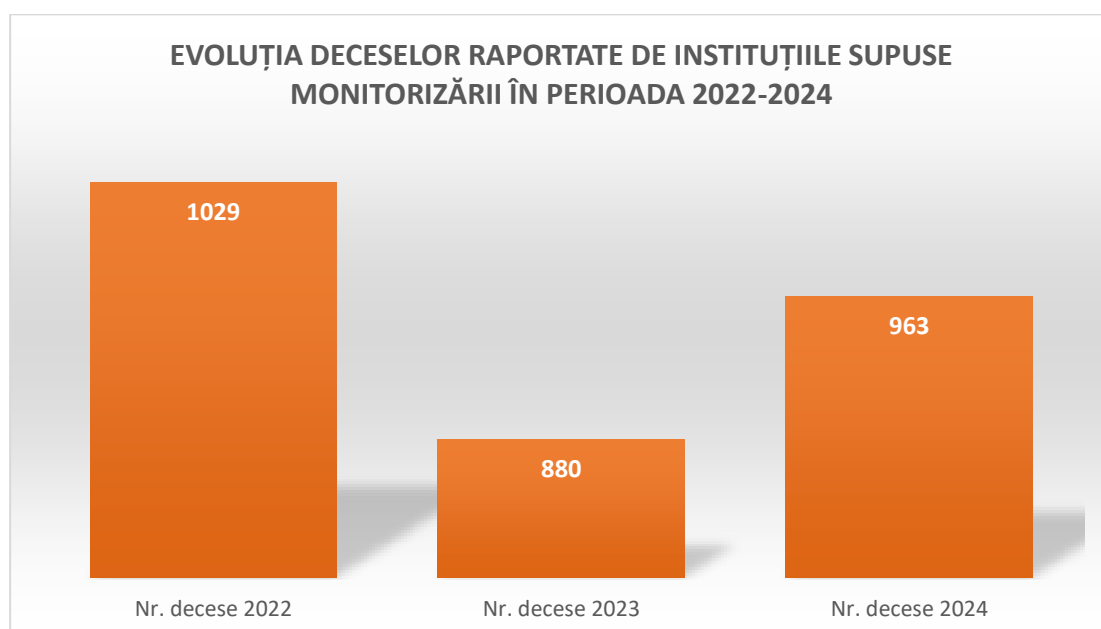
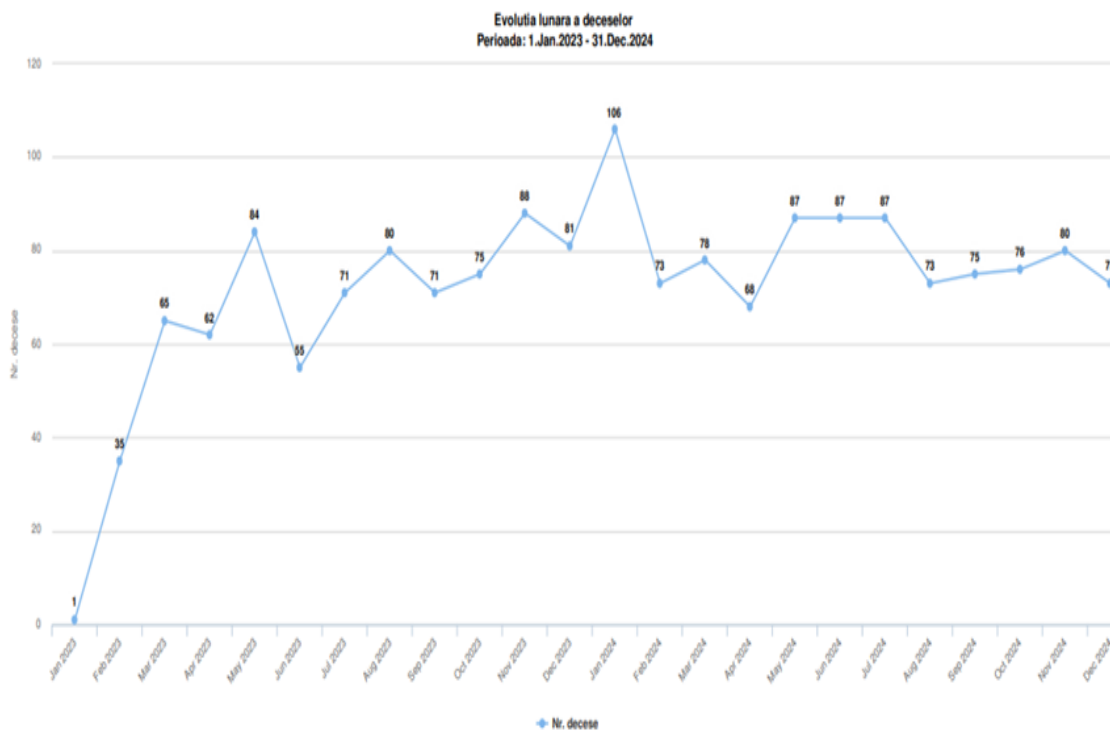
Secțiunea 5 Situția deceselor

Potrivit prevederilor art. 4 lit. f) din Legea nr. 8/2016, Consiliul de monitorizare primește și analizează notificările de deces transmise, conform art. 13 din lege, de către instituțiile supuse monitorizării.

Această activitate de raportare a deceselor este centralizată într-un sistem electronic unitar de raportare și evidență a deceselor, care facilitează instituțiilor transmiterea rapidă a informațiilor, iar Consiliul de monitorizare îi permite să verifice mai rapid notificările transmise, să stocheze informațiile și să genereze situații statistice necesare pentru activitatea de monitorizare.

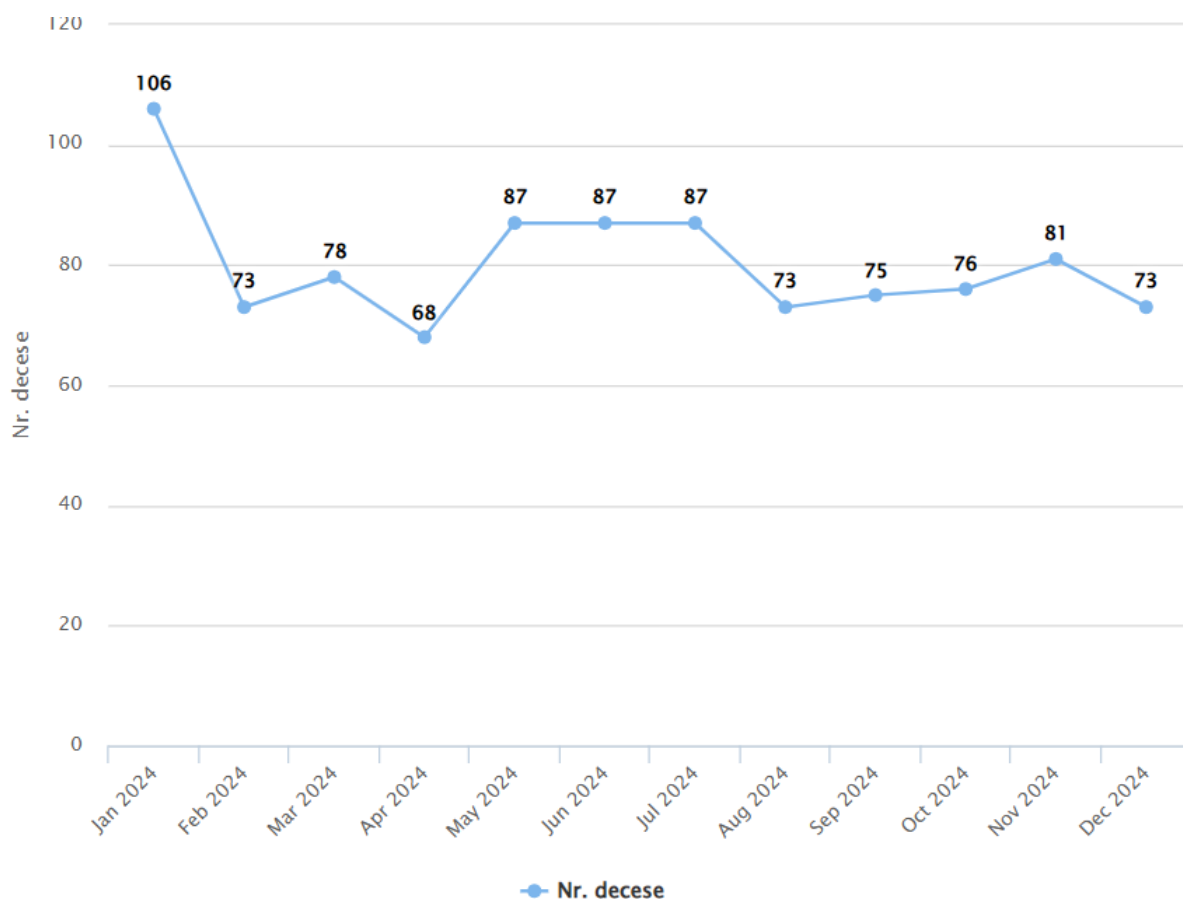
Referitor la situația deceselor în anul 2024, din informațiile transmise de către instituțiile supuse monitorizării, reiese faptul că, în perioada 01.01.2024 - 31.12.2024, la nivelul instituțiilor menționate au fost înregistrate 963 de decese, comparativ cu 880 de decese în anul 2023, așa cum este evidențiat în graficul următor.

Evoluția deceselor în perioada 2022-2024 reiese din graficul următor:

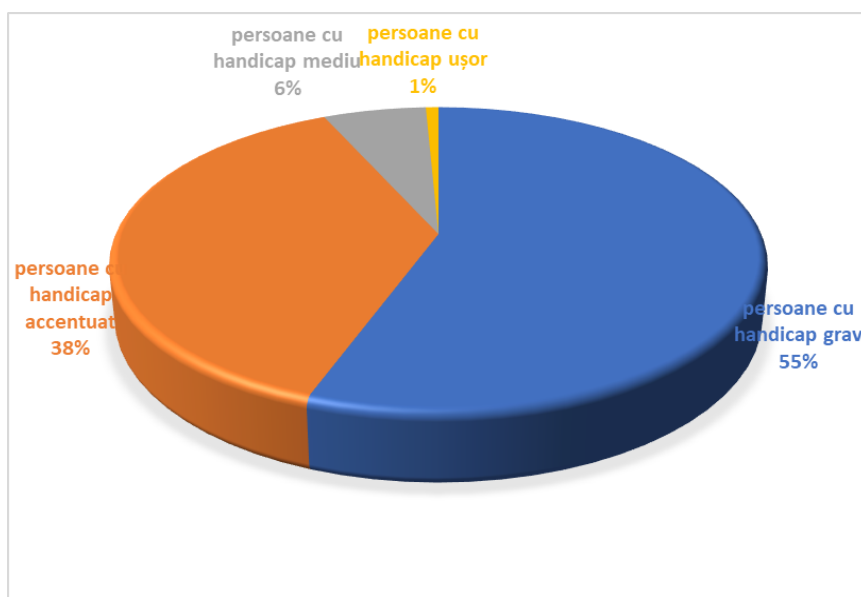
Se remarcă o scădere a numărului de decese comparativ cu anul 2022, urmată de o creștere semnificativă în 2024 față de anul anterior. Această creștere se datorează în principal extinderii numărului de instituții care au raportat decesele în 2024, în special spitalele de psihiatrie, ca urmare a recomandărilor formulate în cadrul activităților de monitorizare, care au vizat îmbunătățirea raportării acestor situații.

Evoluția lunară a deceselor în anul 2024 este evidențiată de graficul următor:

Din totalul de 963 de decese notificate Consiliului de monitorizare în anul 2024, 953 au fost înregistrate în rândul persoanelor încadrate într-un grad de handicap, după cum urmează:

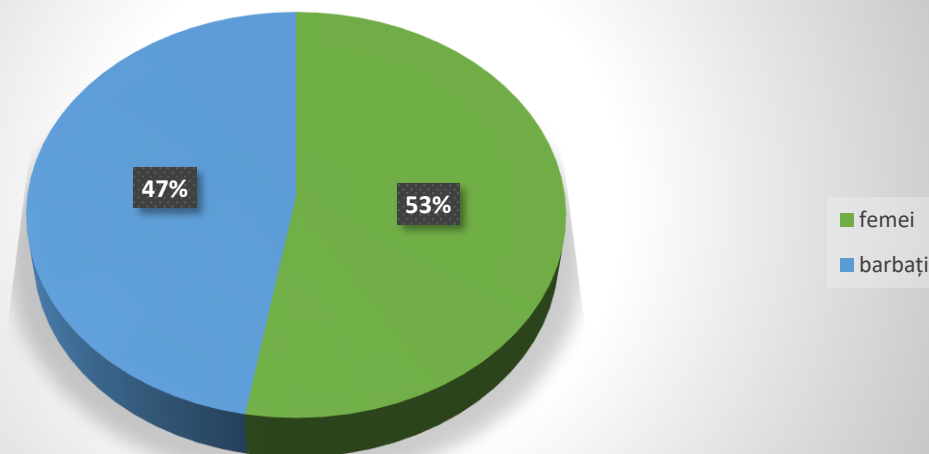
- ✚ 530 decese în rândul persoanelor cu handicap grav - 53,08%
- ✚ 359 decese în rândul persoanelor cu handicap accentuat - 37,26%
- ✚ 57 decese în rândul persoanelor cu handicap mediu - 5,89%
- ✚ 7 decese în rândul persoanelor cu handicap ușor - 0,74%
- ✚ 10 decese pentru care instituțiile supuse monitorizării nu au furnizat informații privind gradul de handicap al persoanelor decedate - 1,03%

Raportat la genul persoanelor decedate în anul 2024, situația este următoarea:

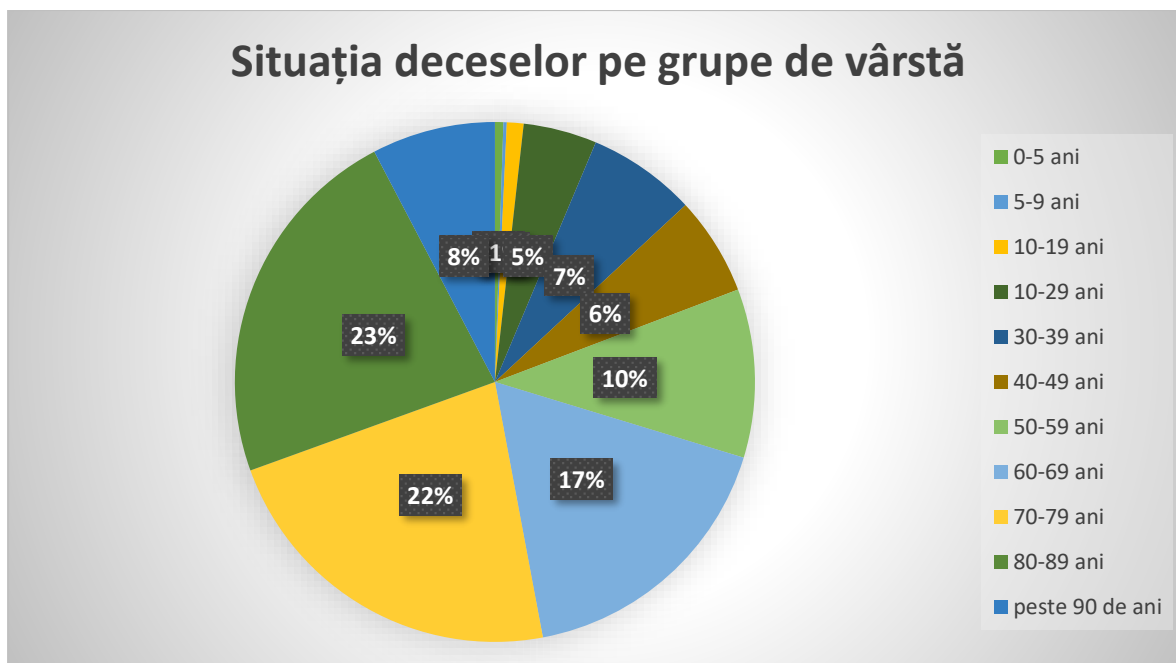
- 52,75% sunt femei
- 47,25 % sunt bărbați

Situația deceselor raportat la gen

Situația deceselor în anul 2024 pe grupe de vârstă este următoarea:

- din grupa de vârstă 0-5 ani- 0, 52%
- din grupa de vârstă 6-9 ani - 0, 21%
- din grupa de vârstă 10-19 ani- 1, 04%
- din grupa de vârstă 20-29 ani- 4,57%
- din grupa de vârstă 30-39 ani- 6,75%
- din grupa de vârstă 40-49 ani- 6, 13%
- din grupa de vârstă 50-59 ani- 10, 49%
- din grupa de vârstă 60-69 ani- 17,34%
- din grupa de vârstă 70-79 ani- 22,43%
- din grupa de vârstă 80-89 ani- 22,85%
- din grupa peste 90 de ani-7,68%

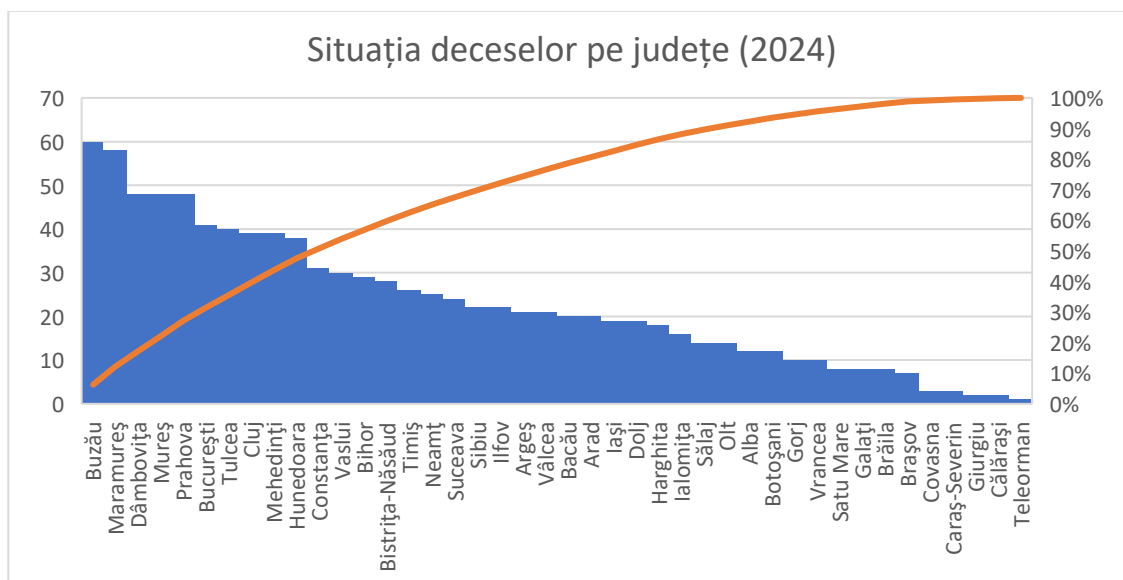

În anul 2024, procentul femeilor decedate din totalul persoanelor decedate a fost de 52,75%, iar al bărbaților de 47,25%, numărul bărbaților fiind ușor mai mic decât cel al femeilor. Comparativ, în anul 2023, procentul femeilor decedate era de 51,82%, iar al bărbaților de 48,18%, iar diferența dintre cele două categorii era tot ușor favorabilă femeilor.

Se observă o creștere ușoară a procentului femeilor decedate în anul 2024 (de la 51,82% în 2023 la 52,75%), în timp ce procentul bărbaților a scăzut (de la 48,18% în 2023 la 47,25%). Astfel, în anul 2023, diferența dintre femei și bărbați era de 3,64% (51,82% femei versus 48,18% bărbați), iar în anul 2024, această diferență a crescut la 5,5% (52,75% femei versus 47,25% bărbați). Aceasta indică o ușoară lărgire a decalajului în favoarea femeilor.

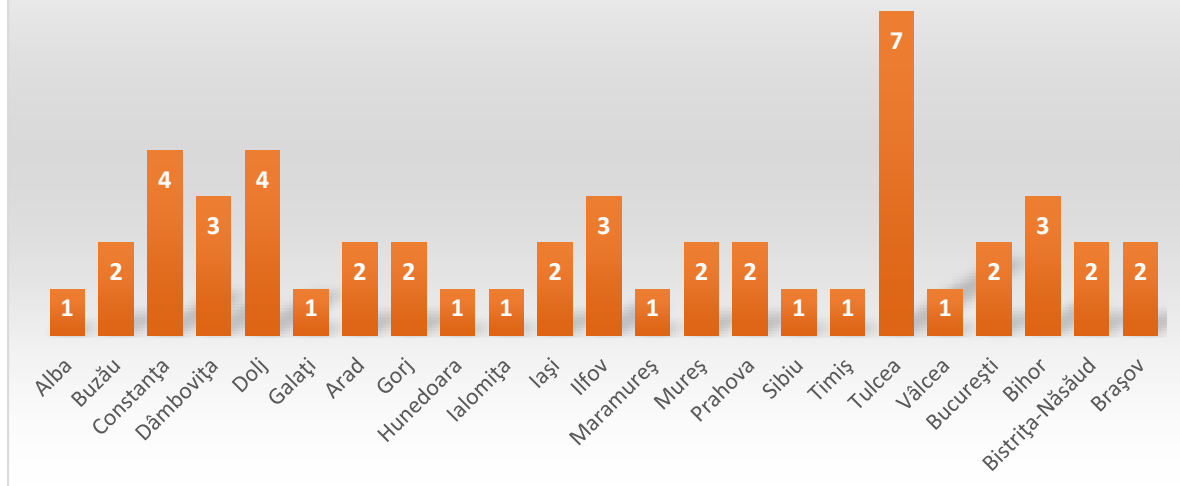
Din cele 963 de decese raportate Consiliului de monitorizare în 2024, cele mai multe au survenit în județele Bacău (60), Maramureș (58), Constanța și Mureș (48). Județul Bacău se află pe locul al treilea în ceea ce privește numărul mare de persoane cu dizabilități instituționalizate în centre rezidențiale. Județul Prahova are cel mai mare număr de persoane cu dizabilități instituționalizate - 855 de persoane, urmat de județul Mureș - 850 de persoane, iar județul Bacău - 722 de persoane. De asemenea, județul Bacău găzduiește cel de-al treilea spital de psihiatrie ca număr de paturi, după București și Brașov.

Astfel, județele cu un număr mare de decese raportate tind să aibă și o populație semnificativă de persoane instituționalizate, ceea ce poate reflecta atât dimensiunea centrelor rezidențiale, cât și vulnerabilitatea crescută a persoanelor cu dizabilități din aceste medii. Persoanele cu dizabilități instituționalizate sunt adesea expuse unui risc mai mare de deces din cauza comorbidităților, accesului limitat la îngrijire personalizată și vulnerabilităților legate de sănătatea mintală.

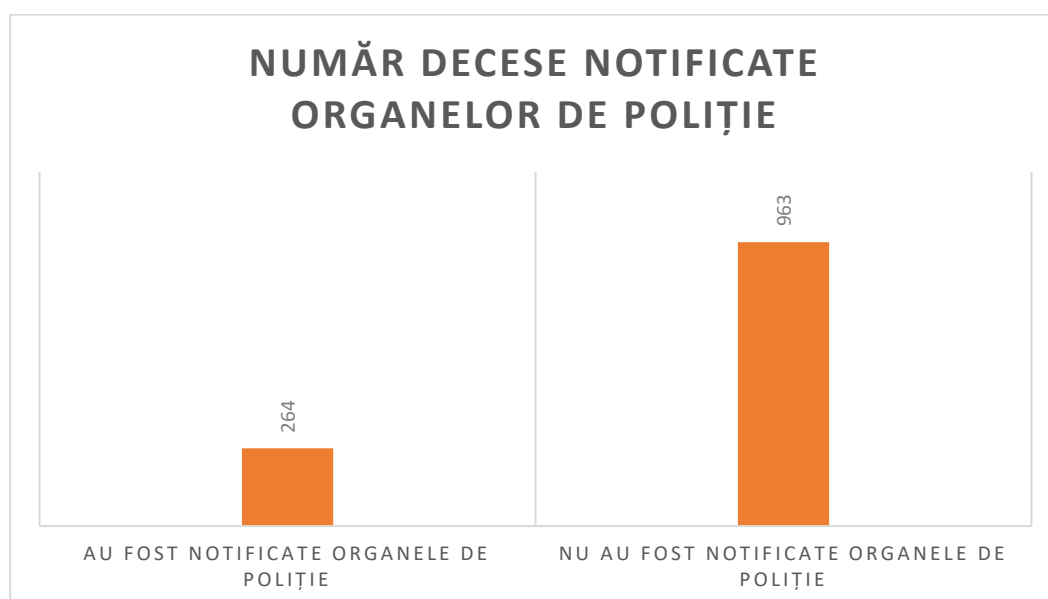

Din numărul de 963 de decese raportate, un număr de 50 de decese au survenit ca urmare a unui incident petrecut în centru.

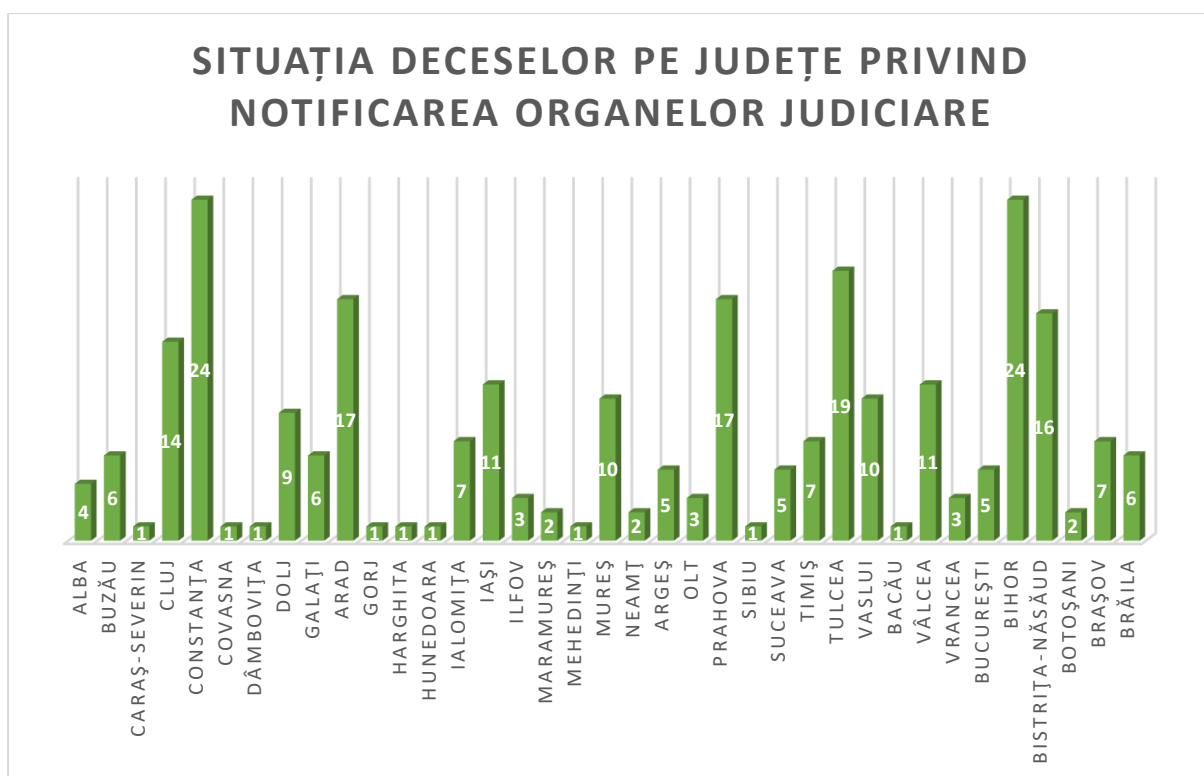
Situație decese survenite ca urmare a unui incident pentrecut în centru pe județe

În ceea ce privește sesizarea organelor judiciare competente cu privire la decesele înregistrate, din informațiile furnizate Consiliului de monitorizare pentru anul 2024, se constată că 27,72% din cazurile de deces au fost notificate/sesizate către organele de poliție, respectiv 264 de decese dintr-un total de 963 raportate.

Situația pe județe a deceselor notificate organelor judiciare este evidențiată de următorul grafic:

Referitor la cauzele de deces, conform certificatelor constatatoare de deces, cele mai multe decese au survenit dintr-o cauză directă de insuficiență sau stop cardio-respirator, iar în cauzele antercedente ponderea cea mai mare este reprezentată de afecțiunile cardiovasculare, urmate de afecțiunile respiratorii și afecțiunile neurologice (în special AVC și demență).

Următoarea clasificare a cauzelor directe și antercedente care au contribuit la deces a fost realizată pe baza analizei datelor raportate de centrele pentru persoane adulte și copii cu dizabilități, precum și de spitalele de psihiatrie:

1. **Afecțiuni cardiovasculare** (insuficiență cardiacă acută, cronică, NYHA II-III, infarct miocardic acut, cardiomiopatie hipertensivă, cardiopatie ischemică cronică, tulburări de ritm cardiac, hipertensiune arterială esențială (diverse stadia etc.).
2. **Afecțiuni respiratorii** (insuficiență respiratorie acută/cronică, bronhopneumonie acută/bilaterală, bronhopneumopatie obstructivă cronică (BPOC), cord pulmonar cronic etc.).
3. **Afecțiuni neurologice și psihiatrice** (accident vascular cerebral: ischemic, hemoragic, sechelar, demență: Alzheimer, mixtă, severă, epilepsie, schizofrenie paranoidă etc.)

4. **Afecțiuni infecțioase și septicemie** (sepsis cu diverse puncte de plecare, infecție de tract urinar, hepatită cronică virală etc.).
5. **Afecțiuni oncologice** (tumoră malign: pulmonară, hepatică, sân, esofagiană, colon, vezică urinară, metastaze generalizate etc.).
6. **Afecțiuni metabolice și sistemice** (diabet zaharat (tip II), sindrom hipoanabolic, cașexie, obezitate etc.)
7. **Afecțiuni gastrointestinale și hepatice** (ciroză hepatică, insuficiență renală cronică acutizată, hemoragie digestivă superioară, ocluzie intestinală, ulcer gastric perforat).
8. **Afecțiuni traumatice și degenerative** (amputații membrelor, gangrenă degete, politraumatism)

Secțiunea 6

Punctele de contact

Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități și Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități stabilesc un cadru legal pentru protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, inclusiv prin desemnarea unor puncte de contact la nivel instituțional.

Convenția impune statelor semnatare obligația de a stabili mecanisme eficiente pentru implementare, inclusiv prin desemnarea unor puncte de contact.

Ministerele și instituțiile responsabile trebuie să desemneze puncte de contact care să urmărească implementarea măsurilor prevăzute de Convenție.

Aceste structuri trebuie să colecteze, actualizeze și transmită informații privind respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități. Punctele de contact colaborează cu autoritățile locale și organizațiile neguvernamentale pentru a îmbunătăți mecanismele de protecție.

Acestea trebuie să sprijine transparența, să faciliteze schimbul de date și să contribuie la raportarea progreselor către organismele internaționale de monitorizare.

Consiliul de monitorizare a transmis adrese ministerelor și instituțiilor din cadrul cărora trebuie desemnat punctul de contact și a analizat în baza răspunsurilor primite modul în care punctele de contact sprijină persoanele cu dizabilități. Punctele de contact sunt structuri desemnate în cadrul ministerelor și altor instituții relevante pentru a asigura implementarea și monitorizarea prevederilor Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități. Acestea facilitează coordonarea interinstituțională și asigură respectarea legislației privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Până la sfârșitul anului, au fost centralizate 10 din cele 11 Puncte de contact. Unele instituții, cum ar fi Ministerul Transporturilor, nu au răspuns solicitărilor de transmitere a informațiilor referitoare la organizarea și funcționarea Punctului de contact, în ciuda adreselor trimise și a apelurilor telefonice efectuate.

CAPITOLUL III. RESURSE UMANE, MATERIALE, BUGETARE ȘI ACHIZIȚII PUBLICE

Secțiunea 1 Resurse umane

Consiliul de monitorizare este condus de un președinte și un vicepreședinte numiți de Senat, cu avizul Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului, la propunerea organizațiilor neguvernamentale care desfășoară programe de apărare a drepturilor persoanelor cu dizabilități și a organizațiilor neguvernamentale care reprezintă persoanele cu dizabilități.

Organigrama

Organigrama Consiliului de monitorizare a implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități este postată pe site-ul autorității la secțiunea “Despre noi”. Aceasta evidențiază structurile funcționale, competențele bine delimitate și numărul de posturi ocupate.

Modificări organizatorice în anul 2024:

- Ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 296/2023, Consiliul de monitorizare s-a reorganizat, astfel:
 - **Direcția economică, administrativă și de monitorizare a fost desființată și s-a înființat Serviciul economic, administrativ, resurse umane, achiziții publice și monitorizare.**
 - Funcția publică de conducere de director s-a transformat în funcție publică de conducere de nivel inferior (de șef serviciu), ocupată cu acordul funcționarului public corespunzător.

- **Serviciul de monitorizare** a fost desființat și s-a înființat Compartimentul monitorizare, subordonat noului serviciu.
- Funcția publică de conducere de șef serviciu s-a transformat în funcție publică de execuție de inspector de monitorizare clasa I, grad profesional superior și a fost ocupată cu acordul funcționarului public de conducere.

Structura Serviciului economic, administrativ, resurse umane, achiziții publice și monitorizare:

- Serviciul economic, administrativ, resurse umane, achiziții publice și monitorizare:
- 1 post de șef serviciu
- Compartimente subordonate:
- Compartimentul monitorizare: 10 funcționari publici de execuție;
- Compartimentul financiar-contabil: 3 posturi (1 funcționar public de execuție și 2 personal contractual de execuție);
- Compartimentul resurse umane: 1 funcționar public de execuție;
- Compartimentul achiziții publice: 1 funcționar public de execuție;
- Compartimentul administrativ: 1 personal contractual de execuție.

Compartimentul juridic: redenumit în **Compartimentul juridic și relații publice** (1 funcționar public de execuție), subordonat președintelui Consiliului de monitorizare.

Cabinetele președintelui și vicepreședintelui:

- Cabinetul președintelui: 2 posturi de personal contractual de execuție.
- Cabinetul vicepreședintelui: 1 post de personal contractual de execuție.

Informații despre managementul resurselor umane

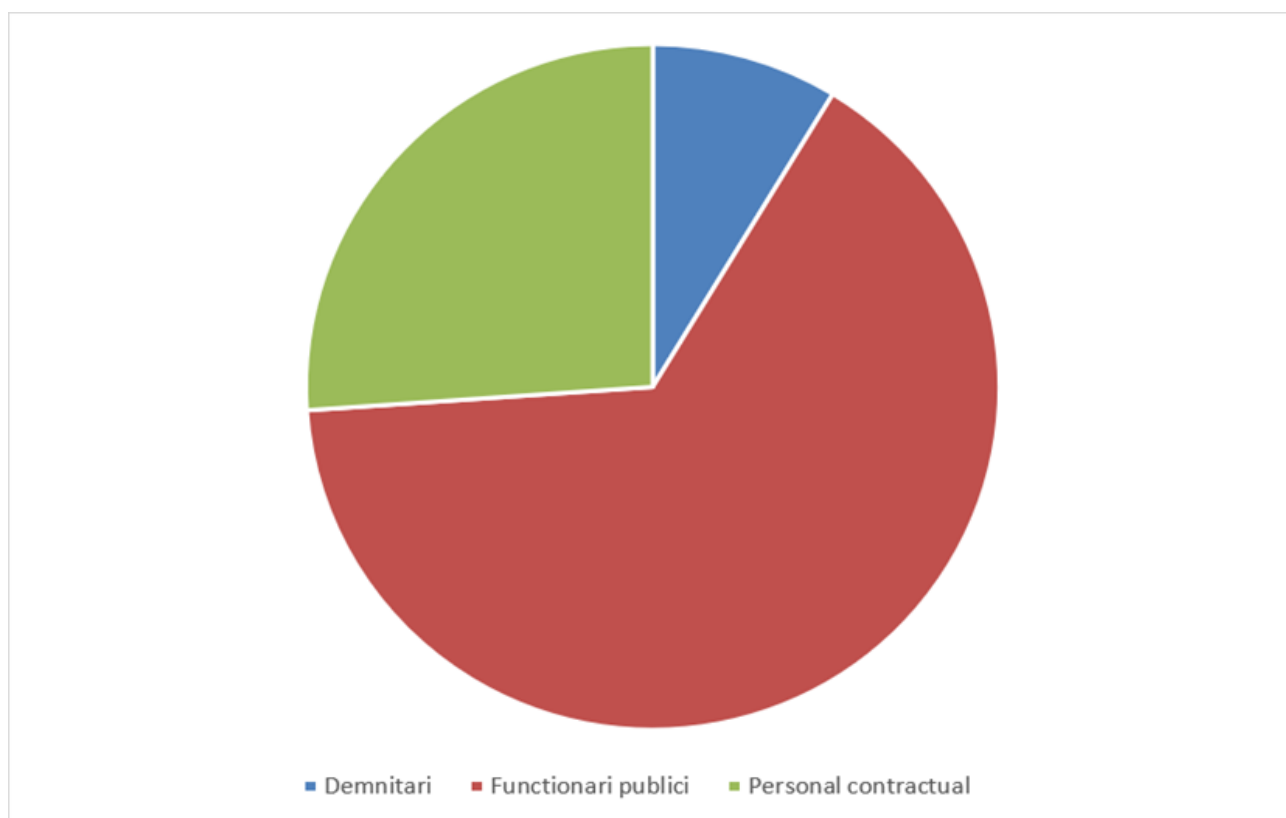
Structura organizatorică a Consiliului de monitorizare a implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități este reglementată prin art. 8 din

Legea nr. 8/2016, cu modificările și completările ulterioare și este compusă din 21 de posturi (exclusiv demnitarii), din care:

- 15 posturi de funcționari publici;
- 6 posturi de personal contractual.

Grafic privind structura de personal aprobată prin Legea nr. 8/2016:

- Demnitari: 2
- Funcționari publici: 15
- Personal contractual: 6

Fluctuația de personal

Situația la sfârșitul anului 2024:

- Posturi aprobate prin Legea nr. 8/2016: 23
- Posturi ocupate: 20 (2 demnitari, 12 funcționari publici și 6 personal contractual);
 - 2 funcționari publici și-au suspendat raportul de serviciu;
 - 1 funcționar public a fost detașat în interesul serviciului la o altă instituție publică.
- Posturi vacante: 0
- Posturi temporar vacante: 3

Pregătirea profesională

Referitor la pregătirea profesională a personalului din cadrul Consiliului de monitorizare a fost realizat Planul anual de pregătire profesională. Personalul instituției are atât dreptul, cât și obligația de a-și perfecționa permanent pregătirea profesională, inclusiv prin participarea la cursuri de pregătire profesională. În anul 2024 personalul instituției a participat la o serie de cursuri/ webinarii de instruire, care au contribuit la:

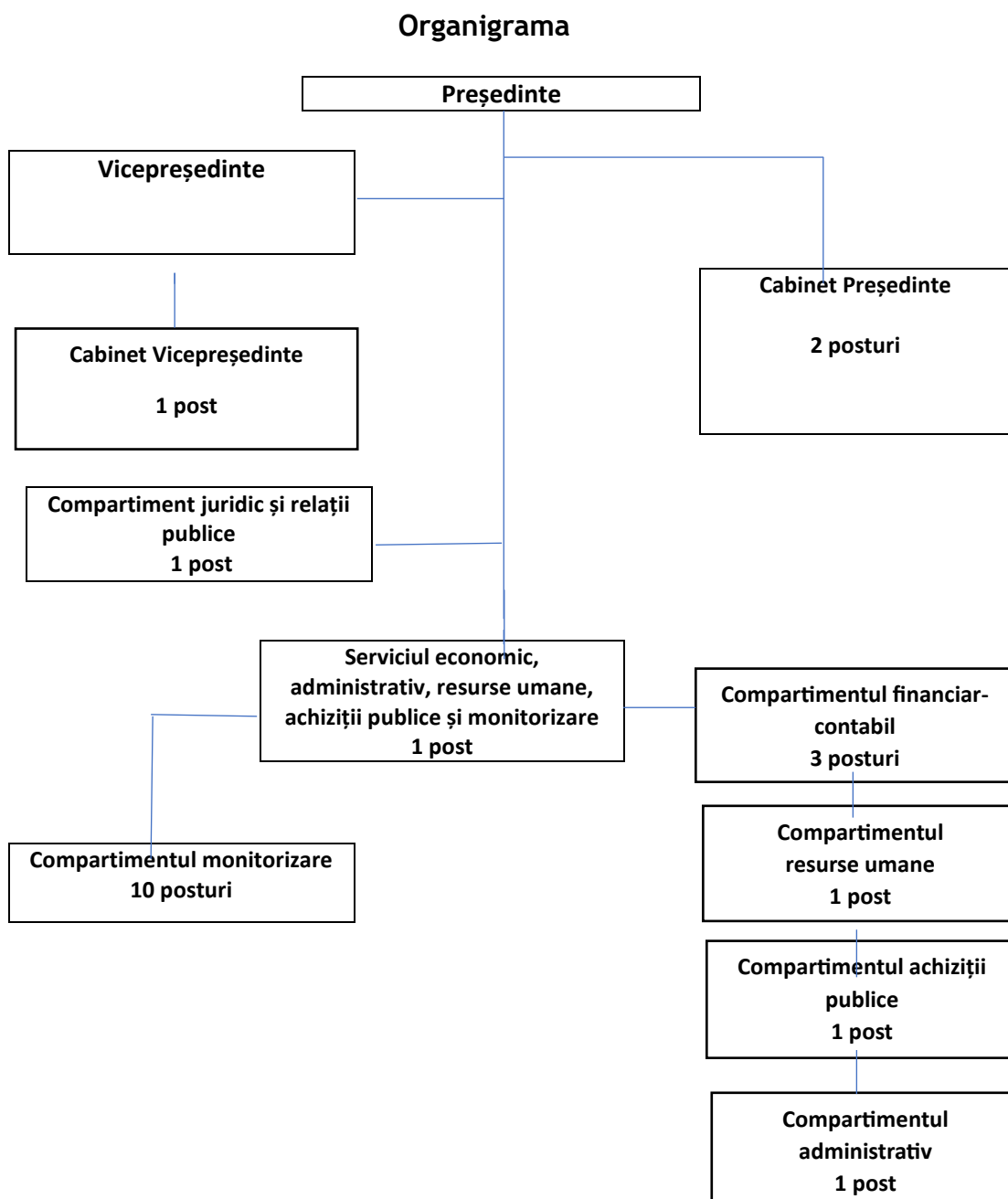
- dezvoltarea abilităților profesionale;
- dobândirea și actualizarea cunoștințelor necesare realizării activităților profesionale;
- asimilarea de cunoștințe și abilități utile în contextul profesional;
- atingerea obiectivelor stabilite în raportul de evaluare.

Distribuția pe gen:

- Posturi ocupate de femei: 13
- Posturi ocupate de bărbați: 7

Drepturi salariale

Toate drepturile salariale prevăzute de legislația în vigoare au fost stabilite și achitate. Informațiile privind drepturile salariale sunt disponibile pe site-ul Consiliului de monitorizare, pentru fiecare categorie de salariat.

Număr maxim de posturi – 21, exclusiv demnitarii

Secțiunea a 2-a Resurse materiale și bugetare

1. Situația bugetului pe anul 2024 pe surse de finanțare

Bugetul Consiliului de monitorizare pe anul 2024 în sumă de **5.050 mii lei** a fost aprobat prin Legea nr. 421/29.12.2023 pe următoarele titluri de cheltuieli, astfel:

- Cheltuieli de personal: 3.450 mii lei.
- Bunuri și servicii: 1.300 mii lei.
- Cheltuieli de capital: 300 mii lei.

Sumele aprobate prin Legea bugetului de stat pe anul 2024 asigurau în mare parte nevoile Consiliului de monitorizare pentru întreg anul 2024.

Din totalul sumei de la titlul II "*Bunuri și servicii*" de 1.300 mii lei, suma de 550 mii lei a fost prevăzută pentru plata experților independenți participanți la vizitele de monitorizare. Această suma asigură în jur de 80-85 % nevoile Consiliului de monitorizare, pentru plata experților independenți participanți la vizitele de monitorizare, conform programului de vizitare și a protocoalelor încheiate cu aceștia. Pentru anul 2024, prin planul anual de vizite, s-a estimat efectuarea a 136 de vizite de monitorizare mai precis 114 vizite în instituțiile de tip rezidențial publice sau private, destinate să servească persoanele cu dizabilități și 22 vizite în spitale/secții de psihiatrie, la fiecare vizită participând câte 2 experți independenți. Costul mediu estimat pentru fiecare expert independent este de 3.000 lei.

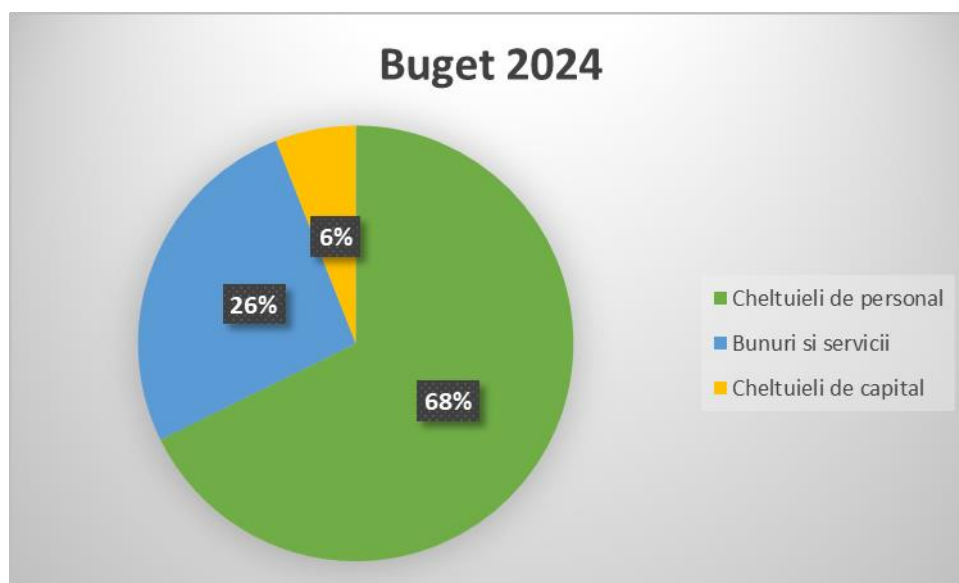
În esență, rolul Consiliului de monitorizare, prevăzut de Legea nr. 8/2016 este acela de a promova, proteja și monitoriza implementarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități prin vizite de monitorizare în instituțiile de tip rezidențial publice sau private, destinate să servească persoanele cu dizabilități, precum și spitale/secții de psihiatrie.

În decursul anului 2024, bugetul Consiliului de monitorizare a suferit modificări conform OUG nr.113/2024 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2024.

Bugetul aprobat la finele anului 2024 pe titluri de cheltuieli (mii lei) se prezintă astfel:

BUGET PE ANUL 2024								
detaliat pe părți, capitole, subcapitole, titluri, articole și aliniate								
Indicatori	Titlu Articol Aliniat	Buget aprobat Legea 421/29.12.2023	Virări	Rectificare septembrie OUG 113/2024	Disponibilizări decembrie 2023	Buget aprobat Legea 368/19.12.2022 actualizat	Execuție buget 2024	Execuție buget 2024 (%)
TOTAL		5.050.000	0	-41.000	-107.000	4.902.000	4.841.942	98,77%
CHELTUIELI DE PERSONAL	10	3.450.000	0	-41.000	-90.000	3.319.000	3.298.748	99,39%
Cheltuieli salariale in bani	10.01	3.299.000	-3.000	-38.000	-87.000	3.171.000	3.154.068	99,47%
Salarii de baza	10.01.01	2.716.000	30.000	0	0	2.746.000	2.739.968	99,78%
Sporuri pentru conditii de munca	10.01.05	308.000	-35.000	0	-57.000	216.000	214.854	99,47%
Indemnizații de delegare	10.01.13	145.000	-3.000	-18.000	-9.000	115.000	108.250	94,13%
Indemnizații de hrana	10.01.17	80.000	0	0	-16.000	64.000	62.384	97,48%
Alte drepturi salariale in bani	10.01.30	50.000	5.000	-20.000	-5.000	30.000	28.612	95,37%
Cheltuieli salariale în natura	10.02	79.000	3.000	-3.000	0	79.000	76.801	97,22%
Locuința de serviciu folosita de salariat si familia sa	10.02.04	45.000	0	0	0	45.000	44.139	98,09%
Transport la și de la locul de muncă	10.02.05	3.000	3.000	0	0	6.000	4.815	80,25%
Voucer de vacanță	10.02.06	31.000	0	-3.000	0	28.000	27.847	99,45%
Contributii	10.03	72.000	0	0	-3.000	69.000	67.879	98,38%
Contributie asiguratorie pentru munca	10.03.07	72.000	0	0	-3.000	69.000	67.879	98,38%
BUNURI ȘI SERVICII	20	1.300.000	0	0	-10.000	1.290.000	1.251.034	96,98%
Bunuri și servicii	20.01	337.000	66.000	0	0	403.000	382.505	94,91%
Furnituri de birou	20.01.01	12.000	-12.000	0	0	0	0	0,00%
Încălzit, iluminat și forță motrică	20.01.03	48.000	0	0	0	48.000	36.680	76,42%
Apa, canal și salubritate	20.01.04	1.000	1.000	0	0	2.000	1.458	72,89%
Carburanți și lubrefianți	20.01.05	36.000	-4.000	0	0	32.000	27.971	87,41%
Piese de schimb	20.01.06	2.000	2.000	0	0	4.000	3.617	90,44%
Poșta, telecomunicații, radio, tv, internet	20.01.08	20.000	-3.000	0	0	17.000	15.883	93,43%
Materiale și prestări de servicii cu caracter funcțio	20.01.09	218.000	82.000	0	0	300.000	296.896	98,97%
Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcțio	20.01.30	0	0	0	0	0	0	0,00%
Bunuri de natura obiectelor de inventar	20.05	4.000	-4.000	0	0	0	0	0,00%
Alte obiecte de inventar	20.05.30	4.000	-4.000	0	0	0	0	0,00%
Deplasări, detașări, transferuri	20.06	17.000	8.000	0	0	25.000	21.810	87,24%
Deplasari interne, detasari, transferari	20.06.01	17.000	8.000	0	0	25.000	21.810	87,24%
Carti, publicatii si materiale documentare	20.11	0	0	0	0	0	0	0,00%
Pregatire profesionala	20.13	22.000	-22.000	0	0	0	0	0,00%
Protectia muncii	20.14	3.000	1.000	0	0	4.000	3.157	78,91%
Alte cheltuieli	20.30	917.000	-49.000	0	-10.000	858.000	843.562	98,32%
Prime de asigurare non-viața	20.30.03	20.000	0	0	0	20.000	18.470	92,35%
Chirii	20.30.04	346.000	-42.000	0	0	304.000	303.065	99,69%
Fondul presedintelui/Fondul conducatorului	20.30.07	1.000	0	0	0	1.000	733	73,29%
Alte cheltuieli cu bunuri si servicii	20.30.30	550.000	-7.000	0	-10.000	533.000	521.294	97,80%
CHELTUIELI DE CAPITAL	70	300.000	0	0	-7.000	293.000	292.160	99,71%
Active nefinanciare	71	300.000	0	0	-7.000	293.000	292.160	99,71%
Active fixe	71.01	300.000	0	0	-7.000	293.000	292.160	99,71%
Mobilier, aparatură birotică și alte active	71.01.03	0	0	0	0	0	0	0,00%
Alte active fixe	71.01.30	300.000	0	0	-7.000	293.000	292.160	99,71%

Graficul cu ponderea creditelor bugetare în bugetul aprobat pentru la finele anul 2024 pe titluri de cheltuieli se prezintă astfel:

- Titlul I Cheltuieli de personal: 3.319 mii lei.
- Titlul II Bunuri și servicii: 1.290 mii lei.
- Titlul XII Cheltuieli de capital: 293 mii lei.

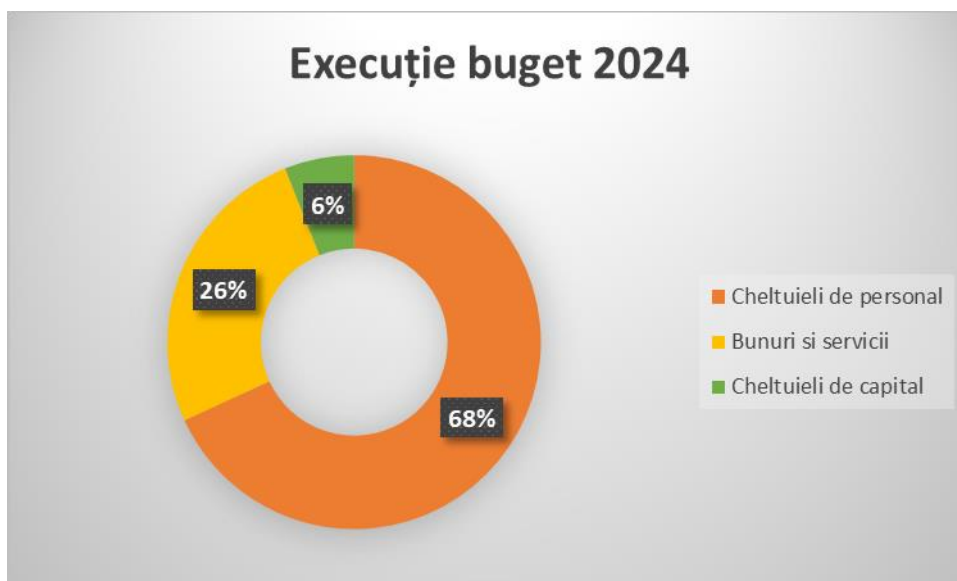
2. Situația execuției bugetului în anul 2024

Bugetul final al Consiliului de monitorizare aprobat a fost în sumă de **4.902 mii lei**, fiind utilizat pentru plata în totalitate a cheltuielilor de personal, achiziția de bunuri și servicii necesare funcționă Consiliului, precum și pentru plata parțială a cheltuielilor aferente vizitelor de monitorizare efectuate de către experții independenți.

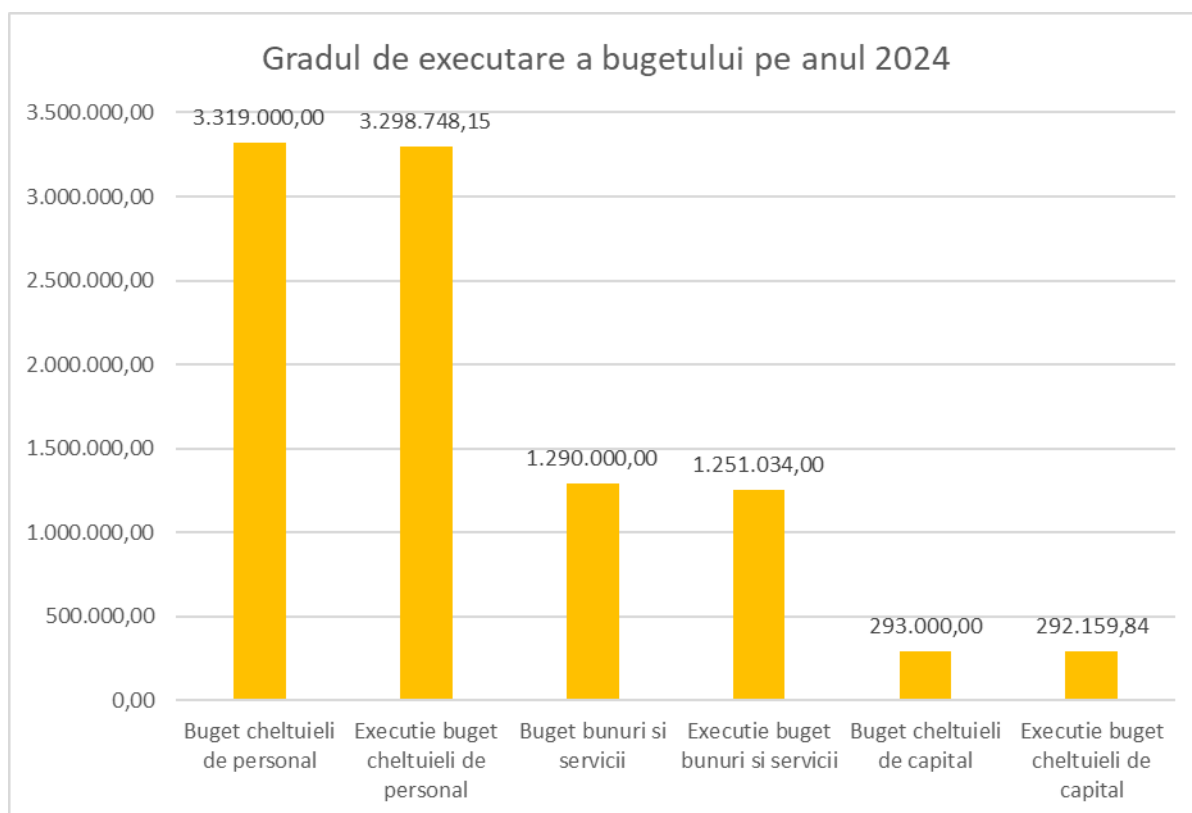
Situația execuției bugetului aprobat pe anul 2024 detaliat pe părți, capitole, subcapitole, titluri, articole și aliniate se prezintă astfel:

EXECUȚIE BUGET PE ANUL 2024				
detaliat pe părți, capitole, subcapitole, titluri, articole și aliniate				
Indicatori	Titlu Articol Aliniat	Buget aprobat 2024 (final)	Execuție buget 2024	Grad de utilizare buget 2024 (%)
TOTAL		4.902.000,00	4.841.941,99	98,77%
CHELTUIELI DE PERSONAL	10	3.319.000,00	3.298.748,15	99,39%
Cheltuieli salariale in bani	10.01	3.171.000,00	3.154.068,47	99,47%
Salarii de baza	10.01.01	2.746.000,00	2.739.968,00	99,78%
Sporuri pentru conditii de munca	10.01.05	216.000,00	214.854,00	99,47%
Alte sporuri	10.01.06	0,00	0,00	0,00%
Indemnizații plătite unor persoane din afara unității	10.01.12	0,00	0,00	0,00%
Indemnizații de delegare	10.01.13	115.000,00	108.250,47	94,13%
Indemnizații de hrana	10.01.17	64.000,00	62.384,00	97,48%
Alte drepturi salariale in bani	10.01.30	30.000,00	28.612,00	95,37%
Cheltuieli salariale in natura	10.02	79.000,00	76.800,68	97,22%
Locuința de serviciu folosita de salariat si familia sa	10.02.04	45.000,00	44.138,68	98,09%
Transport la și de la locul de muncă	10.02.05	6.000,00	4.815,00	80,25%
Voucere de vacanță	10.02.06	28.000,00	27.847,00	0,00%
Contributii	10.03	69.000,00	67.879,00	98,38%
Contributie asiguratorie pentru munca	10.03.07	69.000,00	67.879,00	98,38%
BUNURI ȘI SERVICII	20	1.290.000	1.251.034	96,98%
Bunuri și servicii	20.01	403.000,00	382.505,00	94,91%
Furnituri de birou	20.01.01	0,00	0,00	0,00%
Încălzit, iluminat și forță motrică	20.01.03	48.000,00	36.680,00	76,42%
Apa, canal și salubritate	20.01.04	2.000,00	1.457,70	0,00%
Carburanți și lubrefianți	20.01.05	32.000,00	27.971,37	87,41%
Piese de schimb	20.01.06	4.000,00	3.617,42	0,00%
Poșta, telecomunicații, radio, tv, internet	20.01.08	17.000,00	15.882,78	93,43%
Materiale și prestări de servicii cu caracter funcțional	20.01.09	300.000,00	296.896,05	98,97%
Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare	20.01.30	0,00	0,00	0,00%
Bunuri de natura obiectelor de inventar	20.05	0,00	0,00	0,00%
Alte obiecte de inventar	20.05.30	0,00	0,00	0,00%
Deplasări, detașări, transferuri	20.06	25.000,00	21.810,00	87,24%
Deplasari interne, detasari, transferari	20.06.01	25.000,00	21.809,83	87,24%
Deplasări în străinătate	20.06.02	0,00	0,00	0,00%
Carti, publicatii si materiale documentare	20.11	0,00	0,00	0,00%
Pregatire profesionala	20.13	0,00	0,00	0,00%
Protectia muncii	20.14	4.000,00	3.156,50	78,91%
Alte cheltuieli	20.30	858.000	843.562	98,32%
Prime de asigurare non-viața	20.30.03	20.000,00	18.469,63	92,35%
Chirii	20.30.04	304.000,00	303.065,19	99,69%
Fondul presedintelui/Fondul conducatorului	20.30.07	1.000,00	732,94	73,29%
Alte cheltuieli cu bunuri si servicii	20.30.30	533.000,00	521.294,16	97,80%
CHELTUIELI DE CAPITAL	70	293.000,00	292.159,84	99,71%
Active nefinanciare	71	293.000,00	292.159,84	99,71%
Active fixe	71.01	293.000,00	292.159,84	99,71%
Mobilier, aparatură birotică și alte active	71.01.03	0,00	0,00	0,00%
Alte active fixe	71.01.30	293.000,00	292.159,84	99,71%

Grafic privind ponderea cheltuielilor bugetare pe titluri de cheltuieli:

Grafic privind gradul de executare a bugetului pe anul 2024:

Secțiunea a 3-a Achiziții publice

În cursul anului 2024 Consiliul de Monitorizare a implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, prin Compartimentul achiziții publice, a efectuat, în baza Bugetului aprobat prin Legea nr. 421/2023 Legea bugetului de stat pe anul 2024, achiziții publice și cheltuieli în sumă de 1.543.193,41 lei.

În exercițiul financiar aferent anului 2024, pe baza Programului anual de achiziții publice, au fost încheiate contracte economice de prestări servicii și furnizare de produse, pentru combustibil, servicii de închiriere și mentenanță spațiu, servicii de actualizare informatică a produselor legislative desktop și on-line, aplicație informatică pentru raportarea și evidența vizitelor de monitorizare, servicii de medicina muncii, servicii IT, servicii de utilizare, implementare, mentenanță și suport necesare în exploatarea Sistemului Software Integrat pentru Management Economic SIMEC - pentru activitățile din serviciile financiar și administrativ, resurse umane și achiziții publice, diverse materiale și produse de strictă necesitate etc.

În intervalul ianuarie - decembrie 2024 au fost efectuate 41 de achiziții directe, din care 31 au fost efectuate din Catalogul electronic pus la dispoziție de platforma SEAP, iar 10 achiziții au fost efectuate off-line, de pe piața liberă, fie din cauza lipsei acestora de pe platforma SEAP, fie din cauza faptului că prețul acestora pe piața liberă a fost mai mic decât pe platforma SEAP.

În urma finalizării procedurilor de achiziție au fost întocmite 20 contracte de achiziție publică de servicii achiziționate pe perioada întregului an și 21 achiziții publice achiziționate pe baza de comandă lansate prin platforma SEAP sau de pe piața liberă.

Având în vedere că valoarea estimată a contractelor a fost mai mică decât pragul valoric stabilit la art. 7, alin. (5) din Legea nr. 98/ 2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, toate produsele și serviciile au fost achiziționate prin modalitatea de achiziție directă, fie din platforma SEAP, cu respectarea prevederilor art. 7 alin.(7) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice cu modificările și completările ulterioare, fie offline de pe piața liberă.

Din bugetul aprobat pentru anul 2024, la bunuri și servicii, din suma totală de 1.251.033,57 lei, pentru plata colaboratorilor externi (cheltuieli pentru transport, masă și cazare și remunerație) a fost utilizată suma de 521.294,16 lei.

1. Achiziții de produse

Nr. crt	Denumire produse	Data	Suma (lei)		Metoda / procedura de achiziție	Furnizor
			Fără TVA	Cu TVA		
1.	Achiziție pachet software antivirus	16.01.2024	3.319,20	3.949,85	Achiziție directă online SEAP	S.C. DMI IT SYSTEMS S.R.L.
2.	Contract subsecvent pentru perioada 01.01.2024 - 28.02.2024 - acord cadru încheiat de ONAC	22.01.2024	4.849,19	5.770,54	Contract subsecvent - acord cadru încheiat de ONAC	OMV PETROM MARKETING S.R.L.
3.	Achiziție pachet software licență adobe acrobat	23.01.2024	2.500,00	2.975,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. COST ITECH SERVICES S.R.L.
4.	Achiziție licență ZOOM	29.01.2024	693,27	824,99	Achiziție directă online SEAP	S.C. FLAX COMPUTERS S.R.L.
5.	Achiziție reînnoire domeniu internet	29.01.2024	40,56	48,27	Achiziție directă online SEAP	S.C. CLAUD WEB S.R.L.
6.	Contract subsecvent pentru perioada 01.03.2024 - 31.12.2024 - acord cadru încheiat de ONAC	28.02.2024	25.655,00	30.529,45	Contract subsecvent - acord cadru încheiat de ONAC	OMV PETROM MARKETING S.R.L.
7.	Pneuri autovehicule	13.05.2024	860,00	1.023,40	Achiziție online	S.C. MARSOROM S.R.L.
8.	Achiziție produse acțiuni de protocol	18.09.2024	570,54	678,94	Achiziție directă offline SEAP	S.C. SUPERMARKET LA COCOȘ S.R.L.
9.	Achiziție bilet de avion	16.05.2024	1.010,92	1.203,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. AEROTRAVEL.S.R.L.
10.	Achiziție acumulatori UPS	09.09.2024	151,10	179,81	Achiziție directă offline SEAP	S.C. DAI TECH S.R.L.
11.	Achiziție alimentator		73,1	86,98	Achiziție directă offline SEAP	S.C. ONLINESHOP S.R.L.
12.	Achiziție triunghi reflectorizant		35,29	42,00	Achiziție directă offline SEAP	S.C. AUCHAN ROMANIA S.R.L.
13.	Achiziție role pentru imprimantă		171,36	203,92	Achiziție directă offline SEAP	S.C. ROEL S.R.L.

2. Achiziții servicii

Nr. crt	Denumire servicii	Data	Suma (lei)		Metoda / procedura de achiziție	Furnizor
			Fără TVA	Cu TVA		
1.	Contract servicii închiriere, mentenanță și suport necesar în exploatarea Sistemului Software Integrat pentru management economic - financiar și administrativ SIMEC, perioada ianuarie - septembrie	12.01.2024	12.150,00	14.458,50	Achiziție directă online SEAP	S.C. CENTRUL TERITORIAL DE CALCUL ELECTRONIC S.A.
2.	Servicii de mentenanță pentru aplicația informatică de raportare și evidență a deceselor, perioada ianuarie-martie	23.01.2024	16.500,00	19.635,00	Achiziție directă online SEAP	INNOVATE INFORMATIONAL TECHNOLOGY S.R.L.
3.	Achiziție program legislativ online iLEGIS - pachet BUSINESS	23.01.2024	1.800,00	2.142,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. CENTRUL TERITORIAL DE CALCUL ELECTRONIC S.A.
4.	Achiziție servicii de reînnoire domeniu	29.01.2024	40,56	48,27	Achiziție directă online SEAP	S.C. CLAUD WEB S.R.L.
5.	Achiziție servicii de telefonie mobilă	30.01.2024	5.520,00	6.568,80	Achiziție directă online SEAP	S.C. TELEKOM ROMANIA MOBILE COMMUNICATIONS S.A.
6.	Achiziție servicii de telefonie fixă, televiziune și internet	31.01.2024	7.248,00	8.625,12	Achiziție directă online SEAP	S.C. ORANGE ROMANIA COMMUNICATIONS S.A.
7.	Achiziție servicii de găzduire pentru site consiliuldemonitorizare.ro	31.01.2024	1.884,52	2.242,58	Achiziție directă online SEAP	S.C. CLAUD WEB S.R.L.
8.	Achiziție servicii de întreținere periodică și operativă hardware, software, rețea, echipamente tehnică de calcul, servere, imprimante, securizare rețea informatică și sistem stocare date, perioada ianuarie-iunie	02.02.2024	48.000,00	57.120,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. DMI IT SYSTEM S.R.L.
9.	Achiziție servicii de medicina muncii	15.02.2024	665,00	665,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. ELITE MEDICAL S.R.L.

10.	Achiziție servicii în domeniul SSM și PSI, perioada martie - octombrie	15.02.2024	1.950,00	1.950,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. WIC SITUAȚII DE URGENȚĂ S.R.L.
11.	Achiziție servicii de reparare a autovehiculelor(reglaj faruri)	11.03.2024	33,61	40,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. NAFI MOTORS EXPERT S.R.L.
12.	Achiziție servicii de tipărire a voucherelor de vacanță	14.03.2024	0,01	0,01	Achiziție directă online SEAP	S.C. UP ROMANIA S.R.L.
13.	Achiziție servicii de monitorizare GPS inclusiv echipamente	29.03.2024	1.308,00	1.556,52	Achiziție directă online SEAP	S.C. GLOBALTECH S.R.L.
14.	Achiziție servicii de mentenanță pentru aplicația informatică de raportare și evidență a deceselor, perioada aprilie-iunie	15.04.2024	16.500,00	19.635,00	Achiziție directă offline SEAP	INNOVATE INFORMATIONAL TECHNOLOGY S.R.L.
15.	Achiziție servicii RCA și CASCO pentru auto B113 CMC	13.05.2024	3.251,38	3.251,38	Achiziție directă online SEAP	TRANSILVANIA BROKER DE ASIGURARE S.A.
16.	Achiziție aplicație informatică de raportare și evidență a vizitelor de monitorizare	20.05.2024	239.000,00	284.410,00	Achiziție directă online SEAP	INNOVATE INFORMATIONAL TECHNOLOGY S.R.L.
17.	Servicii de reparație auto - revizii 4 autovehicule	05.06.2024	4.257,12	5.065,97	Achiziție directă online SEAP	S.C. MERIDIAN SUD INVEST S.R.L.
18.	Servicii de inspecție tehnică a automobilelor	18.06.2024	521,85	621,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. MERIDIAN SUD INVEST S.R.L.
19.	Servicii de asigurare: polița de asigurare auto facultativă CASCO	22.07.2024	7.401,00	7.401,00	Achiziție directă online SEAP	S.C.TRANSILVANIA BROKER DE ASIGURARE S.R.L.
20.	Achiziție servicii de mentenanță pentru aplicația informatică de raportare și evidență a deceselor, perioada iulie-noiembrie	22.07.2024	27.500,00	32.725,00	Achiziție directă online SEAP	INNOVATE INFORMATIONAL TECHNOLOGY S.R.L.
21.	Servicii de întreținere periodică și operative hardware, software, rețea, echipamente tehnică de calcul, servere, imprimante, securizare rețea informatică și sistem stocare date, perioada 16 septembrie-15 noiembrie	13.09.2024	16.000,00	19.040,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. DMI IT SYSTEM S.R.L.
22.	Achiziție servicii de determinare, măsurare și evaluare a factorilor de risc fizico-chimici	07.10.2024	2.400,00	2.856,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. ENQUESA CONSULTING S.R.L.

23.	Contract servicii închiriere, mentenanță și suport necesar în exploatarea Sistemului Software Integrat pentru management economic - financiar și administrativ SIMEC, perioada octombrie - noiembrie	16.10.2024	2.700,00	3.213,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. CENTRUL TERITORIAL DE CALCUL ELECTRONIC S.A.
24.	Achiziție servicii în domeniul SSM și PSI, perioada noiembrie - decembrie	15.11.2024	487,00	487,00	Achiziție directă online SEAP	S.C. WIC SITUAȚII DE URGENȚĂ S.R.L.
25.	Achiziție servicii poștale	01-12.2024	229,9	273,58	Achiziție offline	POȘTA ROMÂNĂ
26.	Servicii de asigurare: polița de asigurare auto obligatorie RCA	18.12.2024	3.441,25	3.441,25	Achiziție directă offline SEAP	WILSON INSURANCE BROKER S.R.L.
27.	Achiziție servicii de spălare auto	01-12.2024	1.849,08	2.200,41	Achiziție offline	OMV PETROM MARKETING S.R.L.
28.	Contract închiriere spațiu birouri și mentenanță spațiu nr. 124/29.12.2022, Act adițional nr.1	01.01-31.12.2024	334.280,97	397.794,36	Excepție cf. art. 29 din Legea nr. 98/2016	S.C. AMDA PROPERTIES S.R.L.

Ponderea achizițiilor de produse și servicii

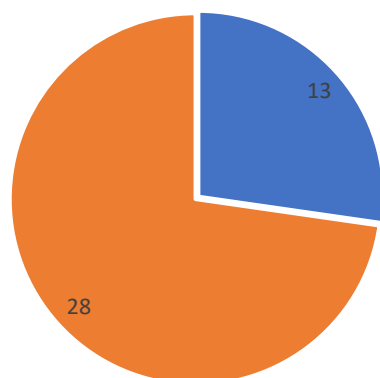
PROCESE DE ACHIZIȚII EFECTUATE ÎN ANUL 2024				
CATEGORIA	1.PRODUSE	13	PROCESE	
	2. SERVICII	28	PROCESE	

Întrucât valoarea estimată a achizițiilor publice stabilite în PAAP pe fiecare cod CPV a fost mai mică decât pragul valoric stabilit la art. 7 alin. (5) din Legea nr. 98/ 2016 privind achizițiile publice, toate produsele și serviciile au fost achiziționate prin metoda de achiziție directă fie din platforma SEAP fie offline din piața liberă, cu respectarea prevederilor art. 7 alin. (7) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice.

Numărul de procese de achiziții pe categorii		Modalitatea de achiziție		Durata medie de achiziție/procedura
PRODUSE	SERVICII	SEAP	OFFLINE	ACHIZIȚIE DIRECTĂ
13	28	31	10	între 3 – 10 zile
Total 41		Total 41		

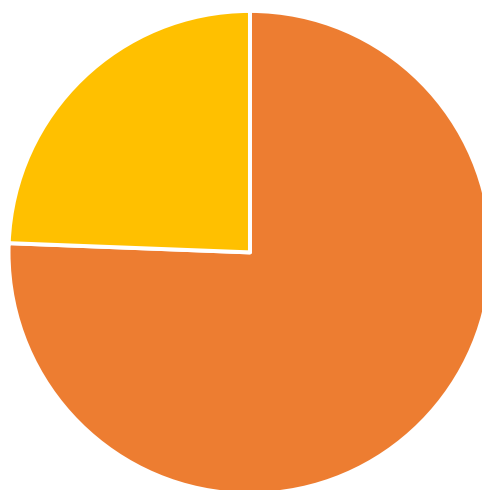
Ponderea achizițiilor publice efectuate în anul 2024

NUMĂRUL DE PROCESE DE ACHIZIȚII EFECTUATE PE CATEGORII / 2024

■ Achiziții produse ■ Achiziții servicii

PONDEREA ACHIZIȚIILOR PUBLICE EFECTUATE ÎN ANUL 2024

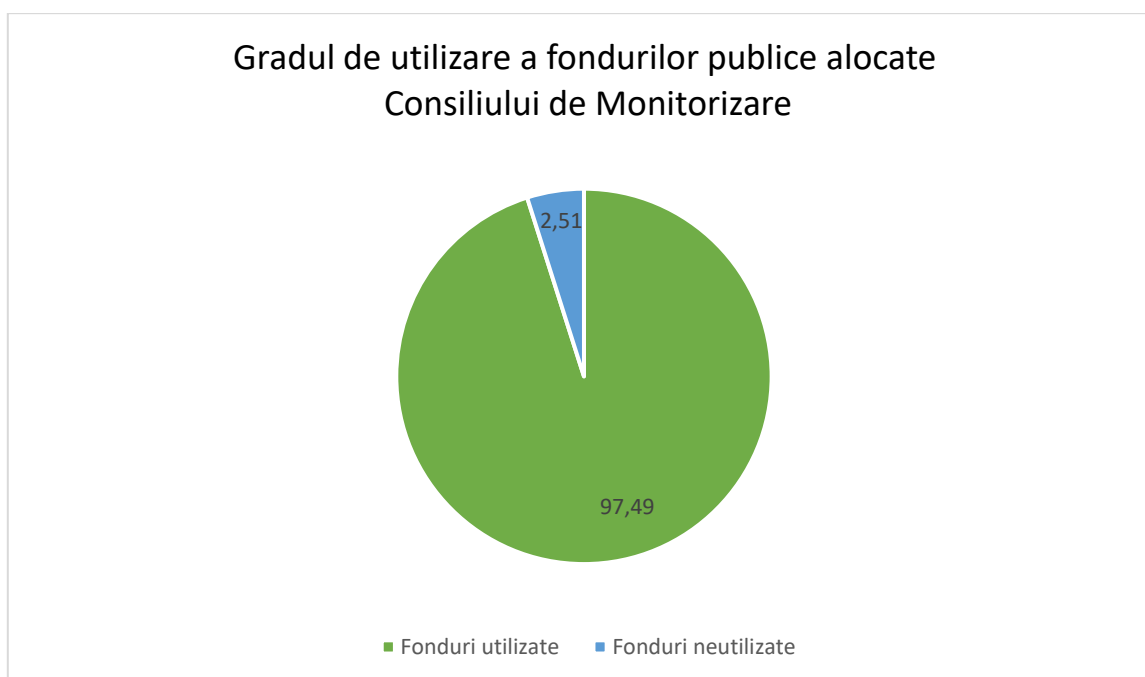

■ Achiziții efectuate prin SEAP ■ Achiziții efectuate pe piața liberă

TOTAL ACHIZIȚII PUBLICE EFECTUATE = 41		
ACHIZIȚII PUBLICE EFECTUATE PRIN SEAP	31	
ACHIZIȚII PUBLICE EFECTUATE DE PE PIAȚA LIBERĂ	10	

Buget total aprobat/2024		1.583.000,00	
CHELTUIELI CU BUNURI ȘI SERVICII	1.251.033,57	1.543.193,41	
CHELTUIELI DE CAPITAL	292.159,84		
SUME RĂMASE NEUTILIZATE		39.806,59	
GRADUL DE UTILIZARE AL FONDURILOR APROBATE = <u>97,49%</u>			

GRADUL DE UTILIZARE AL FONDURILOR APROBATE

CAPITOLUL IV - COMPARTIMENTUL JURIDIC

La nivelul Consiliului de Monitorizare este înființat un compartiment juridic, cu un post de consilier juridic, grad profesional superior. Activitatea Compartimentului juridic este reglementată prin Regulamentul de organizare și funcționare aprobat prin Ordinul Președintelui Consiliului de Monitorizare. Începând cu data de 26.08.2024, Compartimentul juridic și-a schimbat denumirea în Compartimentul Juridic și Relații Publice iar consilierului juridic i-au fost adăugate în fișa postului atribuțiile corespunzătoare.

Astfel, consilierul juridic:

- asigură apărarea drepturilor și intereselor legitime ale Consiliului de monitorizare, asigurând astfel respectarea cadrului legal;
- avizează pentru legalitate ordinele președintelui, contractele de achiziție publică, precum și alte acte juridice pentru care legislația prevede obligația avizării de legalitate;
- asigură consultanță juridică compartimentelor funcționale din cadrul Consiliului de monitorizare;
- reprezintă Consiliul de monitorizare în fața instanțelor judecătorești, aceasta incluzând activitatea de întocmire a întâmpinărilor și răspunsurilor la întâmpinări, notelor de ședință, concluziilor scrise, precum și activitatea ce ține de pledarea cauzelor în fața instanțelor judecătorești;
- întocmește cererile de chemare în judecată și căile de atac ordinare și/ sau extraordinare în vederea protejării și apărării instituției. Acestea vor fi semnate de către președintele Consiliului de monitorizare ori înlocuitorul acestuia;
- elaborează răspunsuri la solicitările primite în baza Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, repartizate de conducerea Consiliului;
- pune la dispoziția Cabinetului Președintelui răspunsurile, punctele de vedere cu privire la solicitările, sesizările și memoriile formulate în baza prevederilor Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, precum și în

baza Ordonanței Guvernului nr. 27/2002, cu modificările și completările ulterioare, adresate Consiliului de către persoane fizice sau juridice în domeniul de competență, în legătură cu activitatea Consiliului.

Situația dosarelor în care Consiliul de Monitorizare este implicat:

În anul 2024, Consiliul de monitorizare a obținut câștig de cauză în primă instanță în dosarul nr. 3243/3/2023 aflat pe rolul Curții de Apel București. Sentința a fost atacată cu recurs, consilierul juridic a depus Întâmpinare și urmează să fie acordat primul termen pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Prin efectul art. 12 din Anexa 3 - Norme metodologice privind protecția persoanelor instituționalizate aflate în situații vulnerabile la Ordinul Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 144/26 iunie 2017 privind instituirea unui mecanism de protecție a persoanelor instituționalizate aflate în situații vulnerabile, care prevede că: „De îndată ce Consiliul de monitorizare instituit de Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, cu modificările și completările ulterioare va deveni operațional, copii ale ordonanțelor prin care se dispun soluții de netrimiteră în judecată în cauzele având ca obiect infracțiuni comise asupra persoanelor instituționalizate aflate în situații vulnerabile vor fi comunicate acestui organism în vederea exercitării dreptului de a formula plângere, potrivit art. 4, lit. d) din aceeași lege.”, Parchetele din țară transmit spre comunicare Consiliului de monitorizare Ordonanțele de clasare. Conform dispozițiilor art. 4, lit. d) din Legea nr. 8/2016, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul de monitorizare „sesizează de îndată organele judiciare competente ori de câte ori constată că încălcarea drepturilor persoanelor cu dizabilități a fost făcută prin fapte de natură penală și poate face plângere, dacă este cazul, împotriva soluțiilor de neurmărire sau de netrimiteră în judecată.”

Pe parcursul anului 2024 a fost semnat Protocolul de colaborare cu Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în vedere îmbunătățirii activității Consiliului de monitorizare și exercitării atribuțiilor de la art. 4 lit. d) în mod eficient.

Pe parcursul anului 2024, Consiliului de monitorizare i-au fost comunicate 63 de Ordonanțe de clasare/netrimiteri în judecată dispuse în dosare de cercetare penală ce au avut ca obiect infracțiuni săvârșite de sau împotriva unor persoane cu dizabilități, minori sau persoane vârstnice, în comunitate sau în instituții, decese în spitale/secții de psihiatrie și în cadrul centrelor de plasament, centrelor pentru persoane vârstnice și centre pentru persoane cu dizabilități.

Toate soluțiile de neurmărire/ netrimiteri în judecată transmise de către Parchetele din țară au fost înregistrate, studiate și păstrate într-un registru electronic cu evidențierea datelor în vederea consultării la nevoie.

Din analiza Ordonanțelor primite a rezultat că toate au fost comunicate părților personal, prin reprezentant sau centru, după caz. Consiliul de monitorizare nu a fost solicitat de către persoanele care au avut calitatea de persoane vătămate în dosarele de cercetare finalizate cu neurmărire/netrimiteri în judecată pentru a face plângere împotriva soluțiilor dispuse de organele de cercetare penală și confirmate de procuror.

De asemenea, este de menționat faptul că simpla Ordonanță de clasare, neînsoțită de actele de cercetare dispuse în dosar, nu este suficientă pentru a putea formula o plângere împotriva respectivei Ordonanțe.

Cea mai mare parte din activitatea consilierul juridic constă în acordarea de sprijin și colaborarea cu celelalte compartimente din cadrul Consiliului de monitorizare prin emiterea de puncte de vedere scrise, atunci când acestea au fost solicitate în scris, sau verbal atunci când au fost solicitate astfel. A fost acordată asistență juridică în aplicarea prevederilor legale în vigoare în domeniu către Compartimentele Resurse Umane, Achiziții, Financiar-Contabil și preponderent către Serviciul de monitorizare, după cum rezultă din expunerea pe larg a încălcărilor de drepturi constatate în timpul vizitelor de monitorizare ce au constituit obiect al mai multor dosare penale.

De asemenea, urmare a desfășurării activității instituției, atât de către inspectorii în teren cât și în activitățile de birou de după vizită, consilierul juridic a contribuit la îmbunătățirea procedurilor instituției prin introducerea în procedurile de lucru a unor instrumente legale, juridice (de probă, de organizare, de asigurare

a respectării limitelor de legalitate) care să ajute inspectorii să-și susțină constatările făcute în timpul vizitei cu un material probatoriu consistent și eficient în justiție.

Activitatea consilierului juridic a constat și în monitorizarea respectării metodologiilor și a instrucțiunilor de lucru, verificarea și acordarea de vize de legalitate documentelor întocmite de celelalte compartimente ale instituției, asigurând astfel desfășurarea eficientă a activității și atingerea obiectivelor cu încadrarea în prevederile legale în vigoare.

CAPITOLUL V - PROPUNERI ȘI CONCLUZII

În anul 2024, activitățile Consiliului au vizat sporirea atât a eficienței, cât și a eficacității activităților de monitorizare. Activitățile de monitorizare s-au pliat pe situațiile identificate în anumite instituții și au evaluat, în consecință, aspecte cheie ce țin specific de respectarea anumitor drepturi (de exemplu, conținerea și izolarea, gestionarea banilor rezidenților sau condiții de viață). Mai mult, eficacitatea activității de monitorizare a fost asigurată nu doar printr-o astfel de monitorizare în teren a situației respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități din instituțiile supuse monitorizării, cât și prin monitorizarea de la distanță în vederea obținerii de informații suplimentare necesare evaluării modului în care sunt exercitate aceste drepturi (în speță, privind legalitatea prezenței persoanelor cu dizabilități în anumite centre sau stadiul procesului de dezinstituționalizare). Noul sistem unitar digital de raportare a deceselor survenite în instituțiile supuse monitorizării implementat de Consiliu din luna februarie 2023, constituie o altă măsură menită să asigure eficiența și eficientizarea activității de monitorizare.

În 2024, Consiliul de monitorizare a fost un partener activ de dialog pentru alte instituții ale statului cu atribuții în domeniul protecției sociale a persoanelor cu dizabilități, cât și în domeniul drepturilor omului, atât în vederea promovării perspectivei CDPD, cât și pentru identificarea soluțiilor privind implementarea Convenției la nivel național. În acest context, subliniem importanța atât a continuării parteneriatului cu Centrul de Resurse Juridice, cât și cu Parchetul

General și Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului. Consiliul de monitorizare a reacționat cu promptitudine la situații de încălcări ale drepturilor omului în instituții și a sesizat de fiecare dată când contextul a reclamat acest lucru, toate instituțiile abilitate (AJPIS, DSP, DSV, CJPC, Poliție, Parchet, ITM, etc.).

În 2024, la nivelul Consiliului a fost concepută o nouă procedură de monitorizare menită să fie utilizată în format digital și care să permită generarea datelor colectate în timpul vizitelor de monitorizare prin statistici și chiar raportul de monitorizare final. Aceasta include atât indicatori cantitativi, cât și calitativi în scopul asigurării uniformității în activitatea de monitorizare și a unei evaluări a respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități în acord cu prevederile CDPD.

Pentru anul 2025, obiectivele generale stabilite în programul de candidatură vor avea în vedere identificarea modalităților optime de digitalizare a activității instituției prin implementarea aplicației de generare a rapoartelor de vizită și încorporarea sistemului unitar de raportare a deceselor pentru eficientizarea proceselor de generare de statistică urmare vizitelor de monitorizare efectuate în teren.

De asemenea, pentru perioada următoare ne propunem atât noi obiective, cât și continuarea unor activități începute în trecut ce și-au dovedit eficiența și au permis Consiliului de monitorizare să devină o instituție cu mare vizibilitate în spațiul public, crescând astfel gradul de promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități:

→ Perfecționarea inspectorilor de monitorizare pentru a aprofunda: (i) cunoștințele din domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități ca urmare a evoluției înțelegerii acestora din perspectiva CDPD, cât și a cadrului internațional și național de implementare a CDPD și (ii) abilitățile de raportarea a datelor colectate în cadrul vizitelor de monitorizare în formate de raport tehnic de monitorizare;

→ Finalizarea și implementarea noii proceduri de monitorizare digitalizată care va permite unitatea și consecvența desfășurării vizitelor de monitorizare, precum și a înregistrării și evaluării datelor colectate în acest mod din perspectiva asigurării exercitării drepturilor persoanelor cu dizabilități;

→ Consolidarea colaborării interinstituționale privind implementarea CDPD prin continuarea întâlnirilor grupului de lucru constituit cu reprezentanți ai Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, ai Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, precum și ai altor instituții cu atribuții în domeniul protecției sociale a persoanelor cu dizabilități pentru a discuta și a identifica soluții la problemele identificate de Consiliul de monitorizare pe parcursul vizitelor desfășurate, cât și la cele legate de implementarea CDPD. La invitația Consiliului, au avut loc întâlniri lunare care au vizat, printre altele, stabilirea agendei întâlnirilor grupului de lucru, problema centrelor rezidențiale cu o capacitate de 50 de locuri care în prezent funcționează fără licență, progresul procesului de dezinstituționalizare conform actualei Strategii naționale privind prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități și accelerarea procesului de dezinstituționalizare, 2022-2030, practicile de conțenționare și izolare care se aplică în centrele rezidențiale;

→ Continuarea întâlnirilor cu Mecanismul de prevenire a torturii din cadrul Avocatul Poporului pentru a discuta rezultatele vizitelor de monitorizare privind respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități din prisma instrumentelor de drept internațional care fundamentează activitatea celor două instituții;

→ Modificarea procedurii de raportare a deceselor astfel încât notificarea nouă să permită o evaluare a circumstanțelor în care survin decesele în instituțiile supuse monitorizării;

→ Continuarea activităților de selecție a experților independenți;

→ Elaborarea standardului ocupațional pentru ocupația de expert independent pentru a fi introdus în Clasificarea Ocupațiilor din România;

→ Continuarea demersurilor de colaborare interinstituțională prin finalizarea unui protocol de colaborare cu Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate;

→ Atragerea de fonduri europene pentru a sprijini dezvoltarea instituțională și capacitatea tehnică a Consiliului, pentru elaborarea de instrumente de monitorizare eficiente, în colaborare cu alte instituții, organizații neguvernamentale, experți

naționali și internaționali pentru implementarea de proiecte în domenii în care expertiza și experiența inspectorilor de monitorizare sunt decisive;

Una dintre cele mai importante acțiuni pentru anul 2025 o reprezintă intensificarea monitorizării centrelor aflate în proces de restructurare până la finalul lui 2025 și identificarea unor soluții privind accelerarea monitorizării împreună cu Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități. În ceea ce privește activitatea de monitorizare, ne dorim accelerarea activității de monitorizare peste planificarea realizată la finele anului 2024 pentru anul 2025. În ciuda eforturilor de a crește numărul de vizite efectuate, Consiliul de monitorizare se confruntă în continuare cu efectele numărului insuficient de inspectori de monitorizare și de resurse financiare pentru acoperirea unui număr de mare de instituții care găzduiesc persoane cu dizabilități.

Conform listei furnizorilor de servicii sociale acreditați publicată pe site-ul Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, numărul total de instituții rezidențiale publice și private, destinate să servească persoanelor cu dizabilități, adică supuse monitorizării Consiliului de Monitorizare, este de 1849. La acestea se adaugă 35 de spitale de psihiatrie și 143 de secții de psihiatrie ale spitalelor din țară .

Astfel, mărirea numărului de personal, cu precădere a inspectorilor de monitorizare, pentru eficientizarea activității de monitorizare este esențială și este cu atât mai justificată și de actualul context, în care tot mai multe cazuri de abuz și încălcări ale drepturilor persoanelor instituționalizate sunt aduse în atenția publică și cer intervenția autorităților statului pentru o remediare rapidă și de durată. Mai mult, multiplele schimbări legislative și în organizarea și funcționarea instituțiilor supuse monitorizării îngreunează și mai mult activitatea inspectorilor Consiliului de monitorizare care se regăsesc de multe ori în situația de a cere schimbarea denumirii instituțiilor în actele de deplasare și mandat, extinderea mandatelor echipei de vizitare și prelungirea duratei vizitelor de monitorizare pentru a putea asigura timpul necesar monitorizării. Rezultatul activității Consiliului de Monitorizare este asigurarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități și prin asta, îmbunătățirea calității vieții acestora.

Pentru buna funcționare a Consiliului de monitorizare este urgentă suplimentarea numărului de inspectori de monitorizare și de funcționari publici pentru asigurarea îndeplinirii obiectivelor asumate atât din perspectiva obiectului de activitate cât și din perspectiva respectării principiilor legalității, eficienței, eficacității și transparenței în administrația publică.

Neadoptarea unor măsuri care să conducă la rezolvarea situațiilor expuse conduc la îngreunarea desfășurării activității Consiliului de monitorizare și, ca rezultat final, la o mai slabă acoperire a instituțiilor supuse monitorizării, la o mai slabă monitorizare a exercitării drepturilor persoanelor cu dizabilități din instituțiile respective și, de asemenea, la neîndeplinirea cerințelor din Convenție de către statul român.

Având în vedere toate cele de mai sus, propunem avizarea favorabilă a prezentului raport de activitate și adoptarea acestuia de către plenul Senatului.

PREȘEDINTE

Dr. Emanuel - Gabriel BOTNARIU

ROMANIA

CONSILIUL DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

Autoritate autonomă sub control Parlamentar

Str. Nerva Traian nr. 3, sector 3, București; tel. +40 21 371 27 66; fax +40 21 371 27 58;
e-mail: secretariat@consiliuldemonitorizare.ro; web: www.consiliuldemonitorizare.ro

Anexa nr. 1 la Raportul de activitate pe anul 2024

RAPORT DE EVALUARE

a implementării Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public în anul 2024

Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției, autoritate autonomă sub control Parlamentar pentru promovarea, protecția și monitorizarea implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, în anul 2024, prezintă actualul raport de evaluare internă finalizat în urma aplicării procedurilor de acces la informații de interes public, prin care apreciez că activitatea specifică a instituției a fost:

Foarte bună

Bună

Satisfăcătoare

Nesatisfăcătoare

Ne întemeiem aceste observații pe următoarele considerente și rezultate privind anul 2024:

I. Resurse și proces

1. Cum apreciați resursele umane disponibile pentru activitatea de furnizare a informațiilor de interes public?

Suficiente

Insuficiente

2. Apreciați că resursele materiale disponibile pentru activitatea de furnizarea informațiilor de interes public sunt:

Suficiente

Insuficiente

3. Cum apreciați colaborarea cu direcțiile de specialitate din cadrul instituției dumneavoastră în furnizarea accesului la informații de interes public:

CONSILIUL DE MONITORIZARE

Str. Nerva Traian nr. 3, sector 3, București; tel. +40 21 371 27 66; fax +40 21 371 27 58;
e-mail: secretariat@consiliuldemonitorizare.ro; web: www.consiliuldemonitorizare.ro

Pagina 1 din 5

- Foarte bună
 Bună
 Satisfăcătoare
 Nesatisfăcătoare

II. Rezultate

A. Informații publicate din oficiu

1. Instituția dumneavoastră a afișat informațiile/documentele comunicate din oficiu, conform art. 5 din Legea nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare?

Pe pagina de internet

La sediul instituției

În presă

În Monitorul Oficial al României

În altă modalitate: Pe pagina de Facebook a Consiliului de Monitorizare

2. Apreciați că afișarea informațiilor a fost suficient de vizibilă pentru cei interesați?

Da

Nu

3. Care sunt soluțiile pentru creșterea vizibilității informațiilor publicate, pe care instituția dumneavoastră le-au aplicat?

În anul 2024, pagina de Internet a instituției, www.consiliuldemonitorizare.ro, a fost actualizată permanent.

Creșterea numărului de răspunsuri prin poșta electronică în procesul de asigurare a accesului la informații de interes public.

4. A publicat instituția dumneavoastră seturi de date suplimentare din oficiu, față de cele minimale prevăzute de lege?

Da, acestea fiind: Comunicate, anunțuri, rapoarte vizite de monitorizare de la facilitățile de tip rezidențial publice sau private, destinate să servească persoanelor cu dizabilități.

Nu

5. Sunt informațiile publicate într-un format deschis?

Da

Nu

6. Care sunt măsurile interne pe care intenționați să le aplicați pentru publicarea unui număr cât mai mare de seturi de date în format deschis?

Vor fi analizate cererile de informații primite de Consiliul de monitorizare pentru a identifica seturi de date care prezintă interes pentru public spre a fi propuse conducerii în vederea publicării pe site-ul instituției.

B. Informații furnizate la cerere

1. Numărul total de solicitări de informații de interes public	În funcție de solicitant		După modalitatea de adresare		
	de la persoane fizice	de la persoane juridice	pe suport hârtie	pe suport electronic	verbal
0	0	0	0	0	0

Departajare pe domenii de interes	
a) Utilizarea banilor publici (contracte, investiții, cheltuieli etc.)	0
b) Modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice	0
c) Acte normative, reglementări	0
d) Activitatea liderilor instituției	0
e) Informații privind modul de aplicare a <u>Legii nr. 544/2001</u> , cu modificările și completările ulterioare	0
f) Altele, cu menționarea acestora:	0
-date statistice privind activitatea instituției	0
-puncte de vedere	0

2. Număr total de solicitări soluționate favorabil	Termen de răspuns				Modul de comunicare			Departajate pe domenii de interes					
	Redirecționate către alte instituții în 5 zile	Soluționate favorabil în termen de 10 zile	Soluționate favorabil în termen de 30 zile	Solicitări pentru care termenul a fost depășit	Comunicare electronică	Comunicare în format hârtie	Comunicare verbală	Utilizarea banilor publici (contracte, investiții, cheltuieli etc.)	Modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice	Acte normative, reglementări	Activitatea liderilor instituției	Informații privind modul de aplicare a <u>Legii nr. 544/2001</u> , cu modificările și completările ulterioare	Altele
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3. Menționați principalele cauze pentru care anumite răspunsuri nu au fost transmise în termenul legal: **Nu este cazul**

4. Ce măsuri au fost luate pentru ca această problemă să fie rezolvată? - **Nu este cazul**

5. Număr total de solicitări respinse	Motivul respingerii			Departajate pe domenii de interes					
	Excepte, conform legii	Informații inexistente	Alte motive (cu precizarea acestora)	Utilizarea banilor publici (contracte, investiții, cheltuieli etc.)	Modul de îndeplinire a atribuțiilor instituției publice	Acte normative, reglementări	Activitatea liderilor instituției	Informații privind modul de aplicare a Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare	Altele (se precizează care)
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5.1 Informațiile solicitate nefurnizate pentru motivul exceptării acestora conform legii: (enumerarea numelor documentelor/informațiilor solicitate): **Nu este cazul**

6. Reclamații administrative și plângeri în instanță - **Nu este cazul**

6.1. Numărul de reclamații administrative la adresa instituției publice în baza Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare				6.2. Numărul de plângeri în instanță la adresa instituției în baza Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare			
Soluționate favorabil	Respinse	În curs de soluționare	Total	Soluționate favorabil	Respinse	În curs de soluționare	Total
0	0	0	0	0	0	0	0

7. Managementul procesului de comunicare a informațiilor de interes public

7.1. Costuri			
Costuri totale de funcționare ale compartimentului	Sume încasate din serviciul de copiere	Contravaloarea serviciului de copiere (lei/pagină)	Care este documentul care stă la baza stabilirii contravalorii serviciului de copiere?
0	0	0	0

7.2. Creșterea eficienței accesului la informații de interes public

a) Instituția dumneavoastră deține un punct de informare/bibliotecă virtuală în care sunt publicate seturi de date de interes public ?

Da

Nu

b) Enumerați punctele pe care le considerați necesar a fi îmbunătățite la nivelul instituției dumneavoastră pentru creșterea eficienței procesului de asigurare a accesului la informații de interes public:

Asumarea procedurilor specifice de lucru, în principal a termenelor de rezolvare a solicitărilor de informații de interes public și extinderea și actualizarea permanentă a informațiilor de pe site-ul instituției

c) Enumerați măsurile luate pentru îmbunătățirea procesului de asigurare a accesului la informații de interes public:

1. Publicarea de site a Raportului anual de activitate al Consiliului de monitorizare
2. Introducerea formularului de cerere/reclamație administrativă în baza Legii 544/2001
3. Afișarea constantă a informațiilor din oficiu în secțiunile aferente
4. Actualizarea periodică a informațiilor pe pagina de internet a instituției
5. Respectarea procedurii de lucru pentru comunicarea din oficiu a informațiilor de interes public în format standardizat și deschis și pentru asigurarea transparenței la nivelul instituției